

PISTIS-SOFIA¹

(Translated and annotated by G. R. S. M., With additional notes by H. P. B. [Kääntänyt ja selityksin varustanut G. R. S. M., lisähuomautukset H. P. B:ltä] Suomennos ei sisällä Meadin selityksiä. Se sisältää vain HPB:n lisähuomautukset)

Englanninkieliset tekstit löytyvät teoksesta *H. P. Blavatsky Collected Writings*, XIII ja *Luciferin* vuosikerroista VI, March to August 1890; VII, September 1890 to February 1891 ja VIII, March to August 1891

Suomentanut Pirkko Carpelan, 2011

JOHDANTO

Tässä gnostilaisen evankeliumin Pistis-Sofian käännöksessä ja selityksissä on tarkoitus käsitellä tätä erittäin mystistä ja mielenkiintoista tutkielmaa mahdollisimman yksinkertaisesti. Koska teksti sisältää paljon jaarittelua ja monia toistoja, jotka ovat uuvuttavia eivätkä kovin tärkeitä pääkertomukselle, sellaiset kohdat tullaan tiivistämään tai jättämään väliin.

Toistaiseksi englanniksi ei ole mitään Pistis-Sofian käännöstä lukuun ottamatta muutamia kohtia, jotka ovat edesmenneen C. W. Kingin teoksessa *The Gnostics and their Remains*. Ranskaksi on yritetty tehdä käännös abbé Mignen teokseen *Encyclopédie Théologique*, vol. xxiii. Luotettavaksi versioksi se on kuitenkin arvoton, sillä jotkin tärkeimmät kohdat, joita on välistä peräti 30 alkuperäisen koptilaisen tekstin sivua, on jätetty kokonaan pois. Toisaalta ”harhappisille” tekevät vähän oikeutta ne hurskaat kääntäjät, jotka johdantonsa lopussa saattavat huonoon huutoon oman työnsä julistamalla: ”*Le but qui nous a guidés dans cette tentative pénible et ingrate, a été de montrer ce qu'étaient les INCOMPRÉHENSIBLES ET STÉRILES ABERRATIONS où s'égaraiient aux premiers siècles de l'ère chrétienne les penseurs qui s'écartaient des routes de la vérité.*”

Tekstin yksinkertaisin ja selvin selostus on löydettävissä C. W. Kingin mielenkiintoisesta ja oppineesta teoksesta, jossa hän puhuu Pistis-Sofiasta erittäin innostuneesti *gnosiksen* seuraajien arvok-

¹ Jos sivunumeron edellä on e-kirjan, se viittaa englanninkieliseen kirjaan. (*Salaisen opin* e-sivut löytyvät sivuilta www.teosofia.net)

kaimpana ja täydellisimpänä muistomerkinä. Kaikkialla teoksessaan hän viittaa siihen jatkuvasti gnostilaisuuden vielä olemassa olevana korkeimpana auktoriteettina. Toisen edition sivulta 14 luumme:

”Tämän tutkielman, jota pidetaan Valentinoksen kirjoittamana (en tiedä millä perusteella), löysi Schwartz koptilaisesta käsikirjoituksesta, jota säilytetään British Museumissa.² Hän kopioi koptinkieli­sen tekstin ja käänsi sen latinaksi. Petermann julkaisi sekä tekstin että käännöksen v. 1853.³ Alkuperäistekstissä on runsaasti kreikan­kielisiä sanoja ja fraaseja. Itse asiassa koptin kieli oli ilmeisesti niin niukkasanaaninen, ettei siinä ollut omia termejä ilmaisemaan muuta kuin materialistisimpia ajatuksia... Tämän tekstin kirjoittaja on itse maininnut monessa kohtaa apostoli Filippuksen, jota Vapahtaja pyytää istuutumaan ja kirjoittamaan nämä asiat! Tämä seikka sai minut aluksi päätelemään, että se on Filippuksen kadonnut evankeliumi, jota Epifanius lainasi, mutta muuan hänen tuosta evankeliumista esittämänsä anekdootti ei ole löydettävissä mistään siitä. Koska alkuperäisteksti on täynnä laajoja aukkoja, jotka usein osuvat hyvin mielenkiintoisiin kohtiin, ikään kuin ne olisi tarkoituksellisesti pois­tettu maallikkojen silmien nähtäviltä, sellainen pois jättäminen ei ole täysin ratkaiseva noiden kahden henkilöllisyyttä vastaan.”

Mitä tulee tekstin ajankohtaan, siitä ei ole mitään varmuutta, ja meidän on pääteltävä Matterin teoksen *Histoire du Gnosticisme* ta­voin, että on ”vaikea väittää mitään täsmällistä” jopa sen sijoittami­sesta, niin kuin hän tekee, ”100- ja 400-lukujen väliin”.

Tämä käännös on tehty lyhyen elämän eläneen saksalaisen orien­talistin Maurice G. Schwartzin latinan- ja kreikankielisestä versiosta, jonka Petermann toimitti ja jota hän runsaasti korjaili. Milloin tahan­sa nämä oppineet ovat eri mieltä, seurataan käännöstä eritoten sen ollessa tämän mystisen vihkimysallegorian hengen mukainen. Kopti­laiset oppineet ovat harvinaisia jopa T. S:n ulkopuolella. Ja kuten meille ilmoitti yksi heistä, Euroopassa heidät voi laskea yhden käden sormilla. Sen vuoksi meidän on otettava asiat sellaisina kuin ne ovat, ja vaikka emme voi toivoa tarjoavamme tarkkaa alkuperäistekstin käännöstä, voimme silti luvata Pistis-Sofian käännöksen, joka välit­taa riittävän hyvin gnostilaisen systeemin pääajatuksat, varsinkin koska alkuperäisteksti on täysin tietämätön huolitelluista lauseraken­teista ja metafysisistä tutkielmista.

Mystisen kertomuksen selkeätä ymmärtämistä lisää kovasti, jos lukija pitää mielessään, että sana ”Jeesus” vastaa *Khristosta*, kirkas­tettua vihittyä, ja että *Khristos* on tyyppillinen sana sen prototyypille, *korkeammalle egolle* eli manakselle sulautuneena atma-buddhiin ja tulee siten *yhdeksi kolmessa*. Niille jotka eivät tunne teosofista ter­minologiaa, voidaan kertoa, että sana *atma* tarkoittaa ”universaalia henkeä”; *buddhi* ”universaalia henkistä sielua”; ja *manas* ”universaa­lia järkeä”, joista ainoastaan viimeksi mainitut kaksi ovat yksilöity­neinä ihmisessä.

² Asiantuntijat sanovat, että se on museon vanhin koptilainen käsikirjoitus.

³ 1851, sillä *Journal des Savantissa* (1852, s. 333) on arvostelu tästä teoksesta.

PISTIS-SOFIA⁴

[PS 1] 1. Kun Jeesus oli noussut kuolleista, hän vietti yksitoista vuotta (1) keskustellen opetuslastensa kanssa. Hän opetti heitä vain ensimmäisen määräyksen (2) ja Ensimmäisen Mysteerin alueille (3) saakka. Ensimmäinen Mysteeri on verhon sisällä, joka on ensimmäisen määräyksen sisällä, joka on alhaalta lukien 24. niistä mysteereistä, jotka sijaitsevat *Ensimmäisen* ja alkuperäisimmän Mysteerin *toisessa tilassa – Isä kyyhkysen muodossa* (4). Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Minun alkuni on Ensimmäisessä Mysteerissä, *joka on myös viimeinen* (5) eli 24. mysteeri.” Opetuslapset eivät tienneet eivätkä ymmärtäneet, että tuo mysteeri sisältäisi jotakin. . .

SELITYKSIÄ

[H. P. Blavatsky]

(1) Schwartze kääntää: oli nousemassa kuolemasta ja viettämässä... Käännös on epäolennainen; kumpi tahansa käännös omaksuttaneen, luku yksitoista antaa avaimen tilanteeseen. Yhdestoista vihkimyskoe tai -aste on käyty turvallisesti läpi, ja kahdenteentoista ja viimeiseen, joka kruunaisi koko teon, jos kokelas olisi onnekas, oli nyt ryhdyttävä. Herakleen pitää ryhtyä kahdenteentoista urotekoonsa, ja auringon saapua eläinradan kahdenteentoista merkkiin. Jopa suosittu sananparsi ”yhdenellätoista hetkellä” on kaikua tästä mysteeristä. Éliphas Lévi esittää *Dogme et Rituel de la Haute Magie*⁵ -teoksen toisessa osassa (s. 386 & seur.) Apollonios Tyanalaisen *Nykhthēmeronin*. *Nykhthēmeron* tarkoittaa päivän ja yön eli kahdenkymmenen neljän tunnin jaksoa. Kussakin vihkimysasteessa on kaksi astetta, kaikkiaan kaksikymmentäneljä. Tämä selittää ”ensimmäisen

⁴ On pidetty viisaana, ettei tätä yhdyssanaa yritetä kääntää mitenkään. *Pistis-Sofia* on yhdistetty kahdesta substantiivista, ja sen vuoksi sitä ei voida kääntää sanoilla *La Fidèle Sagesse*, niin kuin on tehnyt abbé Mignen kokonelman *Dictionnaire des Apocryphes* kääntäjä tai kääntäjät. Jos taas käännämme sen sanoiksi *usko-viisaus*, se herättäisi epäilyä ensimmäisen sanan teologisen merkityksen vuoksi, joka on täysin vieras gnostilaiselle systeemille.

Pistis-sanana merkitys käy ilmi seuraavasta tekstilainauksesta:

”Oi Valo, johon olen luottanut (*e-pist*-eusa) alusta asti ja jonka takia olen käynyt läpi nämä suuret koetukset, auta minua! (S. 99.) [52. luku.]

”Olen täysin luottanut (*pistei e-pist*-eusa) Valoon, ja elvyttäen minut muistamaan hän on kuullut hymnini. . . Ei, sen vuoksi, oi valo, kaikki hallitsijat tulevat näkemään, mitä sinä olet tehnyt kanssani, niin että he voivat pelätä valoa ja uskoa (*pist*-euösi) siihen.” (S. 164.) [74. luku, jakeet 1–3]

Nämä kohdat on otettu *Pistis-Sofian* hymnistä Valolle.

Pistis-sanana perusajatus tulee selväksi kertomuksesta.

⁵ [Englanniksi käänt. A. E. Waite: *Transcendental Magic*, N.Y.C., Samuel Weiser, 1972.]

mysteerin, joka on kahdeskymmenesneljäs”. Abbé Constantin teoksen kreikkaa taitamattomille lukijoille olisi huomautettava siitä, että ranska kreikan alapuolella ei ole edes epäselvin mahdollinen parafraasi, vaan pelkästään Lévin ajatus tekstistä. Hän on kuitenkin oikeassa sanoessaan, että ”nämä kaksitoista symbolista tuntia, joita voidaan verrata eläinradan merkkeihin ja Herakleen urotöihin, edustavat viikimysasteiden sykliä.” (Ks. *Salainen oppi*, I 482; *SD* I 450 [ks. myös *Hunnuton Isis*, II, 2, 67–69].)

(2) Vapaamuurarilooseissa vartija kysyy oppilaalta eli kokelaalta sakramentillisia sanoja (eli käskyjä) toistaen siten vanhoja kaavoja. Kuten Ragon okkulttista traditiota seuraten on hyvin osoittanut, vapaamuurarius oli gnostilaisten mysteerien väkinäinen tuote, poliittisen kristinuskon ja gnostilaisuuden välisen kompromissin tuote.

(3) ”Alueeksi” käännetty kreikkalainen sana on *topos*. Se vastaa sanskritin *lokaa*. *Salaisen opin* II osassa, 196; *SD* II 174, sanotaan, että ”Samjñā, Vishvakarmanin tytär, joka oli naitettu Auringolle ja joka ’kykenemättä kestämaan herransa hehkua’ antoi hänelle *chhâyânsa* (varjon, kuvan eli *astraaliruumiin*), samalla kun hän itse vetäytyi viidakkoon suorittamaan uskonnollisia hartaudenharjoituksia eli *tapasia*”. Riittävästi sanottu.

(4) [*Kyyhkynen*.] Vertaa: ”Sinä olet ensimmäinen mysteeri, joka katsoo sisältä, sinä olet tullut korkeuden avaruuksista ja valon kuninkaan mysteereistä ja sinä olet laskeutunut valon verhoon, jonka sait Barbēlölta ja joka on Jeesus, Vapahtajamme, johon laskeuduit kyyhkysenä.” (Schwartzten koptinkielinen, sivu 128.) Nyt *ensimmäisen* mysteerin *toinen* tila vastaa esoteerisessa kielenkäytössä tietoisuuden toista tasoa sisältä tai ylhäältä lukien, millä tasolla on *buddhi* (henkinen sielu), *ātmanin* (universaalinen hengen) käyttöväline, ”ensimmäinen mysteeri”, joka on myös ”viimeinen mysteeri” emanaation ja jälleensulautumisen loputtomassa syklissä. Egyptiläisessä esoterismissä edusti gnostikkojen ”kyyhkyssymbolia” *siivekkään* pallon hieroglyfi. Kyyhkynen, joka laskeutuu ”Jeesukseen” hänen kasteessaan, ennakoi ”korkeamman itsen” eli sielun (*ātma-buddhin*) tietoista ”laskeutumista” manakseen, korkeampaan egoon, toisin sanoen, yhtymistä *Khristoksen* viikimyksen aikana *Khrēstokseen*, eli katoamattoman ”yksilöllisyyden” yhtymistä *kaikkeudessa* transsendenttiin persoonallisuuteen – adeptiin.

(5) [*Viimeinen mysteeri*.] Samalla tavoin kuin *ātman* on ensimmäinen tai seitsemäs prinssiipi, kuten aiemmin selitettiin.

[PS 1] Jeesus ei ollut puhunut opetuslapsilleen suuren näkymättömän, kolmen kolmivoiman ja 24 näkymättömän (6) kaikkien alueiden koko laajuudesta eikä kaikista heidän alueistaan ja aioneistaan tai luokistaan tai siitä, miten nuo suuren näkymättömän emanaatiot ovat laajentuneet.

Ei liioin heidän ei-synnytyistään, itsesyntyisistään ja syntyneistään (7), valonantajistaan ja parittomistaan (8), hallitsijoistaan ja valloistaan, herruuksistaan ja arkkienkeleistään, enkeleistään ja dekaaneistaan, virkailijoistaan eikä kaikista niiden sfäärien huoneista tai kunkin niiden luokista.

Jeesus ei ollut kertonut heille aarteiston emanaatioiden koko laajuudesta eikä niiden luokista, miten ne ovat laajentuneet; ei liioin heidän (9) vapahtajistaan: millaisia ja mihin luokkaan kuuluvia ne ovat. . .

(6) Kolmivoimat ovat kolminaisen *logoksen* aspekti, ja 24 näkymätöntä ovat 21 (7 x 3) emanoivaa sädettä kolmine *logoksineen*.

(7) Eli ikuiset, *syntymättömät* voimat – *aja* sanskritiksi: itsesyntyinen, *upapāduka* (ilman vanhempia), itseolevainen – sanskritiksi *svayambhū*; ja synnytetty sisältäen sekä emanaatiot korkeammista emanaatioista (neljäs taso) ja ne dhyāni-chohanit ja devat, jotka ovat olleet ihmisiä, ts. ovat jo menneet manasisen kierroksen läpi.

(8) [*Parittomistaan.*] ”Ikuiset selibaatissa olevat”, *kumārat*, kirjaimellisesti ne, jotka ovat ilman *syzygiaa*, kaksoisolentoa, paria, kumppania eli puolisoa. Se on kumärojen hierarkia, joka inkarnoituu ihmiseen korkeampana egona eli manaksena.

(9) [*Heidän vapahtajistaan.*] Emanaatoiden eli ulosvirtausten aste. Sivuilla e190 ja e191 esitetään kahdentoista vapahtajan aste. Ensimmäiset seitsemän hallitsevat seitsemän äänen, vokaalin eli aamenen ulosvirtauksia eli emanaatioita, ja viisi viimeistä hallitsevat viittä puuta; ne ovat kaikki valon aarteistosta.

[PS 1] . . . ei liioin kaksoisvapahtajan, lapsen lapsen (10) alueesta; kertomatta jäi myös kolmen aamenen alueesta ja siitä, mille alueille ne ulottuvat, kuten myös se, mihin viiden Puun alueet levittäytyvät. Ei hän kertonut seitsemästä aamenesta eli äänestä (11) tai niiden alueesta ja sen laajuudesta.

Eikä Jeesus ollut kertonut opetuslapsilleen, millaisia ovat viisi apulaista tai mille alueille heidät on tuotu. . . Hän ei kertonut heille edes viidestä kaiverrusmerkistä eikä ensimmäiseen määräykseen kuuluvista asioista (12) . . .

[PS 1] Tämän takia he nyt ajattelivat siitä, että tuo mysteeri oli täydellistymisen täydellistyminen ja kaikkeuden pää sekä koko pleroma (13).

(10) ”Lapsen lapsi” on manas, buddhin lapsi korkeammalla tasolla ja alempi manas, korkeamman lapsi, alemmalla, puoli-inhimillisellä tasolla. ”Kaksoiset” ovat esoterismissa kaksoismanas.

(11) ”Kolme aamenta” ovat: seitsemäisen ihmisen ylempi *kolminaisuus*; ”viiden puun” alue on maapallo ja paikat, joissa todelliset ja menneet viisi kantarotua ovat kehittyneet; ”seitsemän aamenta” ja ”seitsemän ääntä” ovat samoja kuin ”*seitsemän aumia* ja seitsemän mystistä ääntä, ”*sisäisen Jumalan ääni*” (ks. *Hiljaisuuden ääni*, 1924 painos, s. 15; 2004 painos [Peking-edition suomennos], s. 25–26).⁶ ”Seitsemän ukkosta”, joista puhutaan *Ilmestyskirjassa*, symboloivat samaa henkisen vihkimyksen mysteeriä. Lisäksi makrokosmisesta aspektista katsottuna seitsemän aamenta ovat kunkin ”kolmen aamenen” seitsemän sädettä, mikä tekee ”kaksikymmentäneljä näkymätöntä” ja niin edelleen *ad finitum*.

(12) [*Ensimmäinen määräys* jne.] Koska monia näistä termeistä selitetään tietyissä määrin jatkossa, ei ole tarpeen syventyä hierarkioiden yksityiskohtaiseen esitykseen. Pääpiirteet saadakse tutkijan tulisi verrata tätä seuraaviin: *Salainen oppi*, I 230, 466; *SD* I 213, 435, ja *Transaction of the Blavatsky Lodge*, I osa.⁷

⁶ [Ks. Śri Jnānadeva, *Jnāneshwarī*, s. 144–5; käänt. R. K. Bhagwat, Madras, Samata Books, 1979.]

⁷ [Ks. *H. P. Blavatsky Collected Writings*, X osa, s. 304.]

(13) [*Pleroma.*] Ks. *Salainen oppi*, I 433, 445, 480; II 93, 531; *SD* I 406, 416, 448; II 79, 506, ja *Hunnuton Isis*, Tiede osa 2, s. 61. Esoteerisesta näkökulmasta Plērōma vastaa gnostilaisessa järjestelmässä absoluuttista tilaa sen tietoisuuden seitsemine tasoineen eli asteineen *ja muita*. Ks. ”SEITSENNAHKAISTA IKUISTA ÄITI-ISÄÄ” käsittelevää kohtaa *Salaisessa opissa*, I 36; *SD* I 9, sekä kirjan *Transaction of the Blavatsky Lodge* I osassa.

[PS 2] Tōbe-kuun (1) 15. päivänä, joka oli täydenkuun päivä, kun aurinko oli noussut polullaan, ilmestyi sen jälkeen valon voima loistaen niin suuresti, ettei ollut mittaa sen mukana olevalla valolla. . .

(1) Tobe eli tebet. Joulukuun 20.:sta tammikuun 18.:een. [Tässä Blavatsky erehtyy. Tebet eli tevet on juutalaisen kalenterin neljäs kuukausi. Juutalaisen kalenterin kuukaudet alkavat aina uudesta kuusta eivätkä ole joka vuosi samalla paikalla suhteessa vuoteen, joka alkaa 1. tammikuuta.] [Tobe on koptilaisen kalenterin viides kuukausi. Se alkaa 9. tammikuuta ja päättyy 7. helmikuuta. Klemens Aleksandrialaisen mukaan Basilideen seuraajat viettivät Jeesuksen kasteen päivää tybi-kuun (eli tobe-kuun) 15. päivänä toisten viettäessä sitä saman kuun 11. päivänä.]

[PS 3] Nämä tapahtuivat 15. päivänä tōbe-kuuta, *täydenkuun aikaan* (1).

(1) Tämä päivämäärä osoittaa, että edellä oleva on kuvaus mysteereistä. Kaikki suuremmat vihkimykset suoritettiin täydenkuun aikana.

[PS 3] Kaikki enkelit arkkienkeleineen ja kaikkine korkeuden voimineen *lauloivat ylistystä* (1). . . .

(1) Ks. *Hiljaisuuden ääni*, s. 66, kun luonnon hymni julistaa: ”Mestari on noussut, PÄIVÄN MESTARI”, ja myös s. 72.

[PS 4] Koko valo oli kolmessa muodossa, joista yksi ylitti muut moninkertaisesti (1). . . .

(1) Sivulla 70 [*Ääni*] kuvataan kolmea kaapua eli pukua. Buddhalaisuudessa kolmea ruumista eli muotoa nimitetään: *nirmanakāya*, *sambhogakāya* ja *dharmakāya*, samoin kuin *Hiljaisuuden äänen* alaviitteessä 138 s. 70–71, missä on täydellinen kuvaus yksityiskohdineen.

[PS 7] ”. . . sillä kuten alussa kerroin teille, minä toin maailmaan tullessani mukanani kaksitoista voimaa, jotka minä Ensimmäisen Mysteerin määräyksestä otin kahdeltatoista Valon aarteiston vapahtajalta. Maailmaan tullessani minä heitin nämä voimat äitienne kohtuun, ja juuri ne ovat nyt teidän ruumiissanne (1) . . .

Kaikki maalliset ihmiset ovat saaneet sielunsa aionien hallitsijoilta (2). Teissä oleva voima on sitä vastoin minulta, mutta sielunne kuuluvat korkeuteen (3).

(1) Huom: ”kohtu” ja ”ruumis” ovat yksikössä.

(2) Neljä alempaa inhimillistä prinssiippiä, joita opetetaan esoteerisessa filosofiassa, ts. ihmisen ruumis, kaksoiskappale, elämä ja vaisto (eläinsielu eli kāma, intohimon prinssiippi), ovat peräisin planeettahierarkioilta ja alempien maapiirien hallitsijoilta – *rūpa*-tasoilta.

Vrt. ”Dzyanin” šlokat, *Salainen oppi*, II 26; *SD* II 17: ”Kuinka mânushyat syntyvät? Järjellä varustetut manut, kuinka ne muodostuvat? Isät kutsuivat avukseen oman tulensa, joka on maan sisällä palava tuli. Maan henki kutsui avukseen aurinkotulen. Nämä kolme aikaansaivat yhteisponnistuksin hyvän rūpan. Se osasi seistä, kävellä, juosta, maata tai lentää. Kuitenkin se oli yhä vain chhâyâ, järjetön varjo”. . . . ”Henkäys kaipasi muotoa, isät antoivat sen. Henkäys kaipasi karkeaa ruumista, maa muovaili sen. Henkäys kaipasi elonhenkeä, aurinko-lhat puhalsivat sen muotoon. Henkäys kaipasi ruumiinsa kuvastinta. ’Me annamme sille omamme!’ – sanoivat dhyânit. Henkäys kaipasi himojen välinettä. ’Sillä on se’, sanoi vesien kuivattaja. Mutta henkäys kaipaa järkeä käsittääkseen kaikkeutta. ’Me emme voi antaa sitä’, sanoivat isät. ’Minulla ei ole koskaan ollut sitä’, sanoi maan henki. ’Muoto palaisi loppuun, jos minä antaisin sille omani’, sanoi suuri tuli. . . .”

(3) [*Korkeus.*] Arūpa- eli muodottomat tasot, jotka osoittavat, että ”Jeesus” edustaa mahätmista prototyyppejä, korkeampaa manasta.

[PS 7] ”. . . . eivätkä aionien hallitsijat tunnistanee minua, vaan luulivat minua enkeli Gabrieliksi (4).”

Kun sitten tulin aionien hallitsijoiden keskuuteen, katsahdin Ensimmäisen Mysteerin määräyksestä alas ihmiskunnan maailmaan ja löysin Elisabetin, Johannes Kastajan äidin, ennen kuin tämä oli tullut raskaaksi, ja istutin häneen voiman, jonka olin saanut Pieneltä Jaolta, Hyvältä, joka on Keskustassa (5), niin että Johannes voisi saarnata minua ennen ja valmistaa tietäni kastamalla anteeksiantamuksen vedellä. Voima *on* (6) nyt Johanneksen ruumiissa. Ja sen hallitsijoiden sielun asemesta, jonka hänen oli määrä vastaanottaa, minä löysin sfäärin aionien (7) luota profeetta Elian sielun. . . . Tällä tavoin Keskustassa olevan Pienen Jaon (8), Hyvän, voima ja profeetta Elian sielu sidottiin Johannes Kastajan ruumiiseen.”

(4) [*Enkeli Gabrieliksi.*] Ks. *Hunnuton Isis*, teologia osa 1, s. 261.

(5) [*Keskusta.*] Toisin sanoen, että kylvetty voima on heijastus korkeammasta egosta eli alempi *kāma-manas*.

(6) [*On Johanneksen ruumiissa.*] Huomatkaa aikamuoto, oikeaoppinen Johannes oli kuollut vuosia aikaisemmin.

(7) [*Sfäärien aionit.*] On omituista huomata termien vaihdettavuus; edellä meillä oli sfäärien hallitsijat ja aionien hallitsijat, ja nyt meillä on sfäärien aionit ja vähän tuonnenpana hallitsijoiden sfäärit. Ne kaikki ovat tarkoituksellisia *salaverhoja*.

(8) [*Pieni JAO.*] Sivuilla 131–132 sanotaan ”Keskustan suuresta johtajasta, jolle *aionien hallitsijat antavat* nimen suuri JAO heidän alueensa suuren hallitsijan nimen mukaisesti... ja kahdestatoista palvelijasta (diakonit), joiden avulla te saatte muodon ja voiman”. ”Kuten ylhäällä, niin alhaalla”; tämä ilmeinen dualismi on täysin sopusoinnussa kaikkien esoteeristen järjestelmien kanssa. ”*Daemon est Deus inversus.*”

Koska moni lukijoista ei ehkä tunne *gnosiksen* yleistä järjestelmää ja koska Pistis-Sofia edellyttää perusteellista tietoa tämän järjestelmän pääpiirteistä, meidän on pakko poiketa jonkin verran alkupe- räissuunnitelmasta ja lisätä *yhteenvedo* tästä korkeasta systeemistä. On hiukan epäoikeudenmukaista valita jokin tietty koulukunta, mutta ehkä ajanlaskumme toisen vuosisadan alussa kukoistaneen Valentinoksen koulu sopinee parhaiten tähän tarkoitukseen.

Seuraava on käännetty teoksesta *Kaikkien harhaoppien kumoaminen*⁸, jonka kirjoittajana pidetään Ostian (Portuksen) piispaa Hippolytosta, joka tapettiin v. 222 jaa. Tämän kirjoittajan henkilöllisyys ja ajoittaminen on kuitenkin herättänyt epäilyä, mutta olkoon miten tahansa, hän on rehellisin ja täsmällisin kaikista kirkkoisista, ja hänen *Refutation* on yksi luotettavimmista gnostilaisen kauden kronikoista mitä meillä on.⁹

Tarkasteltuaan mitä mielenkiintoisimmalla tavalla pythagoralaisia ja platonilaisia numerojärjestelmiä ja verrattuaan näitä kahta systeemiä Valentinoksen systeemiin sen osoittamiseksi, että viimeksi mainitun opetus oli peräisin edellisiltä filosofeilta eikä Kristukselta, tekijämme jatkaa:

”Heille kaiken alku on monadi,¹⁰ luomaton, katoamaton, käsittämätön, kaikkien synnyttävien olioiden synnyttämisen luoja ja syy.¹¹ He kutsuvat tätä monadia Isäksi. Mitä taas sen luonteeseen tulee, heidän välillään on mielipide-ero. Jotkut ilmoittavat, että Isä on vail- la feminiinisyyttä ja ilman syzygiaa (puolisoa, paria eli saktia) ja yksinäinen. Toiset taas ajattelevat, että on mahdotonta, että kaikkien olioiden pitäisi syntyä yhdestä ainoasta miehisestä periaatista, joten heidän on pakko lisätä Kaiken Isä, jotta se¹² voi olla Isä, syzygia

⁸ Tunnetaan yleisesti nimellä *Philosophumena*, IV kirja, luvut 29–36 [J. H. MacMahonin englanninnoksessa: VI kirja, luvut 24–31].

⁹ Näin ollen, kun muistamme, että saamme seuraavan yleiskatsauksen jonkun *vastustajan* kirjoituksista, on ilmeistä, ettei mikään puolueellisuus ”vääraoppisia” kohtaan värity selitystä ja että meillä on paljain mahdollinen tunnustus parhaassa tapauksessa. Mitä olisimmekaan oppineet gnostilaisen kynästä!

¹⁰ Ks. kaaviota Pleromasta, joka seuraa.

¹¹ Tekijämme, joka aineellistaa kirkonmiesten tapaan, panee siis valentinoslaisen systeemin alkamaan Brahmasta, luoja eli kolmannesta Logoksesta, toisin sanoen hän alkaa Pleromasta. Bythos eli monadi on päinvastoin ensimmäinen *ilmenemätön* Logos, kaikkien potentiaalien mahdollisuus.

¹² Vaikka tekijämme käyttää kertomuksessaan Bythoksesta eli Isästä, maskuliinista pronominia, seuraamme mieluummin Valentinosta, joka kertoo meille, että Isä oli ”*ilman ominaisuuksia*”. Käytämme sen vuoksi *personatonta* pronominia viitatessamme monadiin ja niin teemme oikeutta suuren gnostilaisen viisaan opetuksille kaikkien filosofisten ajattelijoiden hyväksi.

hiljaisuus (Sigê). Mutta onko hiljaisuus syzygia vai ei, annettakoon heidän ratkaista tämä kiista keskenään.¹³

”Alussa, sanoi (Valentinos), ei ollut mitään synnytettyä. Isä yksin *oli*, synnyttämätön, ilman tilaa (eli aluetta), aikaa, neuvonantajaa tai mitään muuta olemusta (tai ominaisuutta), joka pystyisi käsittämään millään tavoin. Se oli yksin, yksi ainoa, ja levossa, *itse itsessään*, ainoastaan. Mutta koska sillä oli luomisen (paremminkin emanoimisen) voima, siitä tuntui hyvältä vihdoin synnyttää ja aikaansaada se, mikä oli kauneinta ja täydellisintä *itsessään*, sillä se ei rakastanut yksinäisyyttä. Sillä rakkaus, sanoi (Valentinos), oli kaikki, mutta rakkaus ei ole rakkautta, jos ei ole mitään rakastettavaa.

”Sen vuoksi Isä, yksi ainut, niin kuin se oli, emanoi ja synnytti Järjen ja Totuuden, dyadin, joka on valtiatar ja alku ja äiti kaikille aioneille, jotka he laskevat kuuluvaksi Pleromaan. Ja kun Järki [*Nous*] ja Totuus [*Aletheia*] olivat emanoituneet Isästä ja heillä oli synnytysovoima, kuten niiden vanhemmallaan, Isän jäljittelemiseksi, ne emanoivat vuorostaan Logoksen ja Elämän [*Zoe*].¹⁴ Ja Logos ja Elämä emanoivat Ihmisen ja Kokouksen (*Ekklesiän*, Seurakunnan). Mutta kun Järki ja Totuus näkivät, että niiden omat jälkeläiset olivat vuorostaan tulleet synnyttäjiksi, ne kiittivät Kaiken Isää ja lahjoittivat sille *kymmenen aionia, täydellisen määrän*. Sillä, hän sanoi, Järki ja Totuus eivät voineet antaa Isälle täydellisempää määrää kuin tämä. Oli näet välttämätöntä, että Isää, joka oli täydellinen, palvottaisiin täydellisellä luvulla, ja *kymmenen* on täydellinen, koska se on moninumeroisten ensimmäinen luku. Mutta Isä oli täydellisempi yhä, koska ollen itse kykenevä synnyttämään yksin yhden ja ensimmäisen syzygian, Järjen ja Totuuden, kautta, se saattoi emanoida kaikkien olemassa olevien olioiden kaikki *juuret*.

”[30] Ja kun Logos ja Elämä näkivät myös, että Järki ja Totuus olivat ylistäneet Kaiken Isää (Kaikki-Isää), jolla on täydellinen luku, Logos yhdessä Elämän kanssa halusi palvoa omaa isäänsä ja äitiänsä, Järkeä ja Totuutta. Mutta koska Järki ja Totuus olivat synnyttäviä eikä niiden oma isyys ollut täydellinen, nim. ne olivat ominaisuudeltaan itse ilman vanhempia, niin Logos ja Elämä eivät palvo omaa isäänsä Järkeä täydellisenä vaan epätäydellisenä lukuna ja lahjoittavat vanhemmilleen kaksitoista *aionia*.

”Nyt seuraavat ovat aionien ensimmäiset juuret Valentinoksen mukaan: Järki ja Totuus, Logos ja Elämä, Ihminen ja Kokous; kymmenen on peräisin Järjestä ja Totuudesta, ja kaksitoista Logoksesta ja Elämästä; *kaksikymmentäkahdeksan* yhteensä.¹⁵ Näitä nimitetään seuraavasti: Bythios ja Miksis, Ageratos ja Henosis, Autofyês ja Hêdonê, Akinêtos ja Synkrisis, Monogenês ja Makaria. Nämä ovat kymmenen aionia, jotka jotkut johtavat Järjestä ja Totuudesta ja toiset Logoksesta ja Elämästä. Jotkut taas johtavat nuo kaksitoista, joista olemme puhuneet, Ihmisestä ja Kokouksesta ja toiset Logoksesta ja Elämästä; ja nimet, jotka he antavat näille kahdelletoista, ovat – Paraklêtos ja *Pistis*, Patrikos ja Elpis, Metrikos ja Agapê, Ainos ja Synêsis, Ekklesiastikos ja Makariotês, Thelêtos ja *Sofia*.¹⁶

¹³ Se on ensimmäisen ilmenemättömän Logoksen ja mulaprakritin mysteeri.

¹⁴ Verbit tässä kappaleessa ovat yksikössä, koska Järkeä ja Totuutta pidetään yhtenä dyadina.

¹⁵ Se on neljä seitsemää, kolmen ollessa yhä ilmenemätön jopa *jumalallisessa järjessä*.

”Nyt kahdestoista näistä kahdestatoista ja nuorin kahdestakymmenestäkahdeksasta aionista, Sofia nimeltään, naisellinen aioni, katsoen synnyttäneiden aionien suurta joukkoa ja voimaa, palasi Isän *syvyyteen* ja käsitti, että kaikki muut aionit ollen luonnoltaan synnyttetyjä synnyttivät syzygian avulla. Mutta Isä yksin synnytti ilman syzygiaa. Hän (Sofia) sen vuoksi halusi jäljitellä Isää ja synnyttää itse ilman syzygiaa voidakseen suorittaa teon, joka ei ole huonompi kuin Isän teko. Sillä hän ei tiennyt, että synnyttämätön, koska se on perusolemukseltaan alku ja juuri ja kaiken syvyys ja kuilu, voisi synnyttää yksin, kun taas Sofialla, ollen synnytetty ja aikaansaatu monen jälkeen, ei voinut olla synnyttämättömän voimaa. Sillä synnyttämättömässä, hän sanoi, ovat kaikki oliot yhdessä, kun taas synnytettyssä *feminiinisellä on voima emanoida olemus, kun taas maskuliinisella on voima muovata feminiinisen emanoida olemus*. Sen vuoksi Sofia emanoi ainoan olion, jonka hän voi, nim. muodottoman ja muovaamattoman (viimeistelemättömän) olemuksen. Tämä on, hän sanoi, se mitä Mooses sanoi: ’Maa oli autio ja tyhjä.’¹⁷ Tämä on, hän sanoi, hyvä ja taivaallinen Jerusalem, johon Jumala lupasi johtaa Israelin pojat sanoen: ’Minä johdan teidät maahan, joka tulvii maitoa ja hunajaa.’¹⁸

”[31] Ja niin tietämättömyyden syntyessä Sofian kautta, sisältäpäin, Pleromassa sekä muodottomuuden Sofian jälkeläisen (aikaansaannoksen) kautta levottomuus heräsi Pleromassa, etteivät aionien sukupolvet (jälkeläiset) tulisi samalla tavoin muodottomiksi ja epätäydellisiksi, eikä tuho tarttuisi pitkään aikaan aioneihin. Kaikki aionit ryhtyivät sen vuoksi rukoilemaan Isää pysäyttämään surevan Sofian. Sillä hän suri ja valitti itsensä synnyttämän keskosen takia; sillä niin he sitä kutsuivat. Sen vuoksi Isä tuntien myötätuntoa Sofian kyynelten vuoksi ja kuunnellen aionien rukouksia määräsi lisäemaanaation. Sillä hän itse ei emanoinut vaan Järki ja Totuus, jotka (emanivat) Khristoksen ja Pyhän Hengen, keskosen muovaamiseksi ja erilaistamiseksi ja Sofian valitusten lohdutukseksi ja tyynnyttämiseksi. Niinpä yhdessä Khristoksen ja Pyhän Hengen kanssa on kolmekymmentä aionia.¹⁹

DEKADI		DODEKADI	
Bythios (<i>Bythoksen kaltainen</i>)	Miksis (<i>Usko eli luottamus</i>)	Paraklêtos (<i>Sekoitus</i>)	PISTIS (<i>Puoltaja eli Pyhä henki</i>)
Agêratos (<i>Vanhenematon</i>)	Henosis (<i>Yhtyminen eli ykseys</i>)	Patrikos (<i>Isän kaltainen</i>)	Elpis (<i>Toivo</i>)
Autofyês (<i>Itseolevainen</i>)	Hêdonê (<i>Autuus</i>)	Metrikos (<i>Äidin kaltainen</i>)	Agapê (<i>Rakkaus eli armeliaisuus</i>)
Akinêtos (<i>Liikkumaton</i>)	Synkrisis (<i>Sekoittava</i>)	Ainos (<i>Ikuinen eli aina virtaava</i>)	Synêsisis (<i>Ymmärrys</i>)
Monogenês (<i>Ainosyntyinen</i>)	Makaria (<i>Autuus</i>)	Ekklesiastikos (<i>Eklêsian kaltainen</i>)	Makariotês (<i>Ommellisuus</i>)
		Thelêtos (<i>Kaivattu eli toivottu</i>)	SOFIA (<i>Viisus</i>)

¹⁷ 1. Moos. 1:2.

¹⁸ 2. Moos. 33:3.

¹⁹ $30 = 2 \times 3 \times 5$ ja myös 3×10 ; ja $3 \times (7 + 3)$. Nyt jos ymmärrämme, että *viisi* on viisikannan eli ihmisen luku, voimme huomata, että luku 30 sisältää sekä mikrokosmiset että makrokosmiset luvut. Jos taas lisäämme Pleromaan Isän, saamme 31.

”Jotkut ajattelevat nyt, että hän [*fem.*] (Pyhä Henki) on kolmas-kymmenes aioni, kun taas toiset väittävät, että Sigê on yhtä aikaa olemassa Isän kanssa ja että aionit pitäisi laskea yhteen niiden kanssa. Khristos ja Pyhä Henki sitten, ollen Järjen ja Totuuden myöhemmin emanoimia, erottivat heti tuon Sofian muodottoman keskosen, jonka hän oli yksin synnyttänyt ilman syzygiaan, universaaleista aioneista, etteivät täydelliset aionit sen nähdessään tulisi heitetyiksi sekasortoon sen muodottomuuden vuoksi. Jotta tuo keskonen ei siis ilmenisi täydellisille aioneille koko muodottomuudessaan, Isä emanoi lisäksi yhden aionin, Stauroksen (Ristin eli Tukin), joka tultuaan suureksi, niin paljon kuin se oli suuresta ja täydellisestä Isästä, tultuaan heijastetuksi aionien huostaan ja *aitaukseen* tuli Pleroman (Täyteyden) Hôrokseksi (Rajaksi), jolloin sen itsensä sisällä oli kaikki kolmekymmentä aionia yhteensä.²⁰ Nyt sitä kutsutaan Rajaksi, koska se *rajaa* ulkopuolella olevan Hysterêman (Vaillinaisuuden, Huonommuuden) Pleromasta; edelleen sitä kutsutaan Osanottajaksi [*Metokheus*], koska se on *osallisena* Hysterêmassa, ja paaluksi (eli tukiksi), koska se on kiinteä, ilman taipumista, ja kykenemätön muutokseen (kirj. ilman katumusta²¹), niin että minkään Hysterêmasta ei pitäisi lähestyä aioneita Pleroman sisällä.

”Tämän Rajan ulkopuolella siis Paalu eli osanottaja on se, mitä ne kutsuvat ogdoadiksi [kahdeksikoksi],²² joka on Sofia Pleroman ulkopuolella. Sen Khristos, joka oli järjen ja totuuden jälkiemanaatio, muodosti ja muotoili täydelliseksi aioniksi, ei millään tavoin huonommaksi kuin ne, jotka ovat Pleroman sisäpuolella. Kun ulkopuolella oleva Sofia oli muodostettu, Khristos ja Pyhä Henki, jotka emanoivat Järjestä ja Totuudesta, koska he eivät voineet samalla tavoin jäädä Pleroman ulkopuolelle, nousivat hänestä, jonka he olivat muovanneet, Järkeen ja Totuuteen Rajan sisälle, kirkastaen Isän yhdessä loppujen aionien kanssa.

”[32] Kun siis vallitsi niin sanotusti rauhan ja yksimielisyyden ykseys kaikkien aionien kesken Pleroman sisällä, niistä näytti hyväl-

Nyt $777 = 343 + 434 = (7 \times 7 \times 7) + (2 \times 7 \times 31) = 7^3 + (2 \times 7) (2^2 \times 7 + 3)$.

Myös $777 = 7 \times 10^2 + 7 \times 10 + 7$.

Pankaa *voimat* edustamaan *tasoja* ja soveltakaa niitä geometrisiin kuvi-oihin.

Vilpittömien esoteeristen tutkijoiden pitäisi ymmärtää vihje ja laatia joi-takin lukujen ja geometristen kuvioiden hämmästyttäviä muutoksia, yhdis-telmiä ja vaihdettavuuksia. Mutta tässä valtavassa ja mieltä hämmentävässä tehtävässä *jokaisen on tehtävä oma ajatustyönsä itse*.

²⁰ Stauros eli risti (+) on luonnon *positiivisen* ja *negatiivisen* eli *miehisen* ja *naisellisen* voiman *mahdollisuus*. Niitä nimitetään myös *osanottajaksi*, koska ne osallistuvat luomiseen ylhäällä, abstraktisessa merkityksessä, ja luomiseen alhaalla, konkreettisesti. Abstraktissa + lakkaa ja tulee ○:ksi, ja sitä sanotaan sen vuoksi rajaksi, sillä alhaalla on sukupuolen luonnollinen luominen, kun taas ylhäällä on jumalien eli Järjen luominen, toisin sanoen Plērōman ja MAHATIN. Näemme myös tämän synnytykseen lankeamisen eli luonnollisen korvautumisen jumalallisella luomisella, mitä symboloi myytit, joissa Kronos kastroi Uranoksen, Zeus Kronoksen ja Tyfon Osirik-sen.

²¹ ”Ilman katumusta”, ts. tiedostamatta, voimien vaikuttaessa *luonnon lakina*.

²² Huom.! Kaikki Pleromassa heijastuu ulkoapäin.

tä, ei ainoastaan siksi, että niiden pitäisi ylistää Isää syzygioidensa avulla, vaan myös siksi, että niiden pitäisi ylistää häntä sopivien hedelmien tarjoamisella. Kaikki kolmekymmentä aionia sen mukaisesti suostuivat emanoimaan yhden aionin Pleroman yhteisenä hedelmänä niiden ykseyden, yksimielisyyden ja rauhan merkkinä. Nyt kaikkien aionien ainoa yhteinen emanaatio Isälle on se, mitä ne nimittävät Pleroman yhteiseksi hedelmäksi.²³ Niin tehtiin Pleroman sisällä.

”Niin Pleroman yhteinen hedelmä emanoitui, nim. Jeesus (sillä tämä oli sen nimi), suuri ylipappi (eli pontifex).²⁴ Kun nyt Sofia ilman Pleromaa kaipasi Khristosta, joka oli antanut hänelle muodon, ja Pyhää Henkeä, hänet syöstiin suureen levottomuuteen, ettei hän menestyisi, nyt kun se joka oli antanut hänelle muodon ja hänet voimistanut, oli poistunut. Niinpä hän suri ja oli suuressa ahdingossa pohtien, kuka oli hänen muodonantajansa; mikä on Pyhä Henki; olivatko ne eronneet; kuka esti niitä olemasta hänessä; ja kuka kadehti sen kaunistusta ja siunattua ilmestystä. Näissä kärsimyksissä hän ryhtyi rukoilemaan ja anomaan sitä, joka oli hänet hylännyt.²⁵ Ja kun hän rukoili, Khristos Pleroman sisällä ja kaikki muut aionit tunsivat myötätuntoa häntä kohtaan ja lähettivät Pleromasta Pleroman yhteisen hedelmän, ulkopuolella olevan Sofian syzygian ja hänen kokemiensa kärsimysten poistajan hänen etsiessään Khristosta.

Siten hedelmän tullessa ilman Pleromaa ja huomattaessa hänet (Sofian) neljässä ensimmäisessä ahdingossa, nim. pelossa, surussa, avuttomuudessa ja tarpeessa (anomisessa eli rukouksessa), se poisti hänen kärsimyksensä. Mutta niin tehdessään se havaitsi, ettei ollut sopivaa, että nuo tunteet (eli ahdingot), jotka olivat peräisin aioneista (eli ikuisista) ja Sofialle ominaisia, pitäisi hävittää eikä toisaalta Sofian pitäisi olla sellaisissa ahdingoissa kuin pelko, suru, pyyntö ja ahdinko. Niinpä, koska se oli niin suuri aioni ja koko Pleroman jälkeläinen, se sai hänen ahdinkonsa eroamaan hänestä ja muutti ne konkreettiseksi olemuksiksi. Ja pelosta se teki sielullisen (eläimellisen) olemuksen, surusta aineellisen, ahdingosta demonisen ja kääntymyksestä (ts. kääntyminen jonkun puoleen avun saamiseksi) ja rukouksesta ja pyynnöstä se teki paluutien (tien ylös)²⁶ ja katumuksen ja sielullisen olemuksen voiman, jota sanotaan ’oikeudeksi’. Demiurgi tehtiin pelosta. Ja tämä on Raamatun kohdan merkitys, hän sanoi, ’Herran pelko on viisauden (Sofia) alku’.²⁷ Sillä tämä (pelko) oli Sofian surun alku. Sillä hän pelkäsi ensin, sitten oli suru, sitten ah-

²³ Sillä koko Pleroma on *ykseys* noille alhaalla oleville.

²⁴ Sillantekijä, se joka ulottaa säteen arvokkaisuuteen eli vetää sen pois arvottomista, se joka rakentaa ”sillan” korkeamman ja alemman manaksen välille, nim. antahkaranan.

Tuskin on tarpeen huomauttaa, että Jeesus ja Kristus ovat eri entiteettejä. Itse asiassa näemme myöhemmin, että gnostilaisessa järjestelmässä ei ole vähempää kuin *kolme* Kristusta.

Esoteeriset tutkijat käsittävät heti, että mikrokosmisesta näkökulmasta Jeesus on alempi manas, säde korkeammasta manaksesta, juuri kun makrokosmisesta näkökulmasta se vastaa manasta, sädettä mahatista, jumalallisesta järjestä. Jeesus *ei* ole Khristos, kuten persoonallisuuskäänne ei ole yksilöllisyys.

²⁵ Huomatkaa myös, että hänen alkuperäinen syzygiansa on Thelêtos, Toivottu eli Kaivattu.

²⁶ Antahkarana toisesta aspektista.

²⁷ *Psalmi* 111:10.

dinko ja niin hän ryhtyi rukoilemaan ja pyytämään. Nyt sielullinen (eläimellinen) olemus, hän sanoi, oli tulinen ja sen nimi oli keskimäisen (eli keski-) paikka ja hebdomadi [seitsikko]²⁸ ja Ikiaikainen; tätä olemusta oli Demiurgi.

”Nyt tulen voima, hän sanoi, oli kaksinainen. Sillä on olemassa tuli, joka on kaikki nielaiseva ja jota ei voi sammuttaa ja. . . [valitettavasti tässä kohtaa tekstissä on aukko]. Tällaisesta tulesta oleva sielu on siis kuolevainen olio, ollen jonkinlainen keskiväli; sillä se on hebdomadi ja tauko.²⁹ Se on kuitenkin ogdoadin alapuolella,³⁰ missä Sofia on. . . ja Pleroman yhteinen hedelmä, mutta se on yläpuolella hylettä (ainetta), josta on Demiurgi.³¹ Sen vuoksi, jos se (sielu) sulautuu yläpuolella olevaan, nim. ogdoadiin, siitä tulee kuolematon ja se ohittaa ogdoadin, joka on Valentinoksen mukaan taivaallinen Jerusalem, mutta jos se sulautuu hyleen, ts. aineellisiin ominaisuuksiin, se häviää ja katoaa.³²

”[33] Kun sen vuoksi ensimmäinen ja suurin voima heräsi sielullisesta olemuksesta [tässä on aukko] kuva Diabolos, tämän maailman hallitsija; kun taas Beelsebub on daimonien olemusta, jotka syntyvät epäilystä (kyvyttömyys eli ahdinko), Sofian antaessa voimaa ylhäältä, ogdoadista hebdomadiin. Demiurgi, ne sanoivat, ei tiedä yhtään mitään, vaan on järjetön ja typerä niiden mukaan, eikä se tiedä, mitä se tekee tai miten se toimii. Ja koska se ei tiedä mitä se tekee, Sofia toimii ja vahvistaa kaikkea, ja kun hän tekee niin, se kuvittelee, että se tekee itsestään maailman perustan: minkä takia se alkoi sanoa: ’Minä olen Jumala, eikä minun lisäksi ole ketään toista.’³³

[34] ”Valentinoslainen tetraktys³⁴ on siis ’lähde, joka sisältää iankaikkisen (kirj. aina virtaavan) luonnon juuret’, ja Sofia, se mistä sielullinen ja aineellinen perusta (luominen) muodostettiin. Ja Sofiana nimitetään hengeksi, Demiurgia sieluksi; Diabolos on tämän maailman hallitsija; ja Beelsebub on daimonien (hallitsija). Sellaisia ovat heidän opetuksensa.

”Lisäksi heidän oppeihinsa kuuluu matemaattinen puoli, ja he saavat Pleromassa olevat kolmekymmentä aionia emanoimaan jälleen muita aioneita analogian mukaan, jotta Pleromaan olisi koottuna täydellinen luku. Sillä niin kuin pythagoralaiset jakoivat kahteentoista, kolmeenkymmeneen ja kuuteenkymmeneen,³⁵ samoin myös he jakoivat Pleroman sisällön alaosiin. Ogdoadin luvut jaetaan myös alaosiin, ja Sofia, joka heidän mukaansa on kaiken elävän äiti ja Pleroman yhteinen hedelmä, emanoi seitsemänkymmentä logosta,³⁶ jotka ovat taivaallisia sanansaattajia (enkeleitä) ja jotka asuvat Jerusalemissa ylhäällä taivaissa. Tätä (maallista) Jerusalemiä varten on ulkopuolella oleva Sofia, ja Pleroman yhteinen hedelmä on hänen

²⁸ Ks. kuvio 7; ”Seitsemän” on keskellä.

²⁹ [1. Moos. 2:2.]

³⁰ Tutkikaa kuvioita 3, 7, 8, 15 ja 18.

³¹ Katsokaa kuvio 9. Vaakasuuora halkaisija on aineen suurimman kolmi-
on yläpuolella.

³² Kuvio 9. Kolmiot, joiden kannoilla on 4 tulta, ovat neljänsiä kummas-
sakin sarjassa, ja sen vuoksi ne ovat saavuttaneet *kääntöpisteen*.

³³ 5. Moos. 4:35.

³⁴ Katsokaa kuvioiden selitystä.

³⁵ $12 = 4 \times 3 = 2^2 \times 3$; $60 = 12 \times 5 = 3 \times 4 \times 5 = 2^2 \times 3 \times 5$.

Myös $60 = (7 + 5) \times 5 = (7 + 3 + 2) \times 5 = (10 + 2) \times 5$.

Jotka kaikki voivat koskea tasoja ja prinssiipejä.

³⁶ $70 = 7 \times 10 = 21 + 49 = 3 \times 7 \times 7$.

puolisonsa. Lisäksi Demiurgi on sielujen emanoiija, sillä se on sielujen olemus. Heidän mukaansa edellinen on Abraham ja jälkimmäiset ovat Abrahamin lapsia.³⁷ Demiurgi teki sitten ruumiit sieluille aineellisesta (hyle-) ja pirullisesta olemuksesta. Tämä on niin kuin on sanottu: 'Ja Herra Jumala muovasi maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa (ulkomuotoon) elämän henkäyksen. Näin ihmisestä tuli elävä olento.'³⁸ Tämä on heidän mukaansa *sisäinen ihminen*, sielullinen (prinsiippi), joka asuu aineellisessa ruumiissa, joka on aineellinen, katoava ja epätäydellinen ja muodostettu pirullisesta olemuksesta. Viimeksi mainittu on *aineellinen ihminen* heidän mukaansa, ikään kuin se olisi majatalo eli asunto yhteen aikaan sielulle yksin, toiseen sielulle ja daimoneille, ja vielä toiseen aikaan sielulle ja logoksille, jotka ovat logoksia ylhäältä, jotka on hajaantuneet Pleroman yhteisestä hedelmästä ja Sofiasta tähän maailmaan, eläen khoisessa ruumiissa (ts. edellä mainitussa "lika-" eli "muta-" ruumiissa), aina kun daimonit eivät asu yhdessä sielun kanssa. Tämä on, hän sanoi, se mitä on kirjoitettu pyhässä kirjassa: 'Tämän vuoksi minä polvistun Jumalan ja Isän ja Herramme Jeesus Kristuksen Herran eteen, jotta Jumala vahvistaisi teille, että Khristos voi asua sisäisessä ihmisessä',³⁹ se on sielullinen eikä ruumiillinen (ihminen), 'että voisitte olla vahvoja tietäessänne, mitä on syvyys', toisin sanoen Kaiken Isä, 'ja leveys', joka on paalu, Pleroman raja, 'tai pituus' (eli korkeus), joka tarkoittaa aionien Pleromaa. Sen vuoksi, hän sanoi, 'sielullinen (eläimellinen) ihminen ei ota vastaan Jumalan hengen puhetta, sillä se on hänen mielestään hulluutta'.⁴⁰ Hulluus, hän sanoi, on Demiurgin voima, sillä se oli typerä ja järjetön ja ajatteli, että se itse rakensi maailman, ollen tietämätön siitä, että Sofia, Äiti, ogdoadi,⁴¹ sai aikaan kaiken maailman muodostamista varten Demiurgin tietämättä.

[35] Kaikki profeetat sen vuoksi ja laki löpöttelivät⁴² Demiurgin innoittamina, ja typeriä, tietämättömiä (innoitti) typerä Jumala, hänen mukaansa. Tästä syystä, hän sanoi, Vapahtaja sanoi: 'Ne, jotka ovat tulleet ennen minua, ovat kaikki olleet varkaita ja rosvoja',⁴³ ja apostoli: salaisuus, jota eivät edelliset sukupolvet tunteneet'.⁴⁴ Sillä yksikään ei profeetoista, hän sanoi, puhunut näistä asioista, joista me

³⁷ Katsokaa lukua 36 jäljempänä ja verratkaa Raamatun kohtia, missä puhutaan "isä Abrahamista" ja "Abrahamin siemenestä", niin ehkä ilmenee aivan uusi merkitys näille tutuille fraaseille. Vrt. "isä Abrahamia" *Matt.* 3:9; *Luuk.* 3:8; 11:73; 16:24 ja 30; *Joh.* 8:39, 53 ja 56; *Ap. t.* 7:2; *Room.* 4:1, 12 ja 16; ja *Jaak.* 2:21; sekä "Abrahamin siementä" varten *Luuk.* 1:55; *Joh.* 8:33 ja 37; *Room.* 4:13; 9:7; 11:1; *Gal.* 3:16 ja 29; ja *Hepr.* 2:16.

³⁸ *1. Moos.* 2:7.

³⁹ *Ef.* 3:14, 16–18.

⁴⁰ *Kor.* 2:14.

⁴¹ Sofia, ogdoadi, on tietysti pleromallisen heptadin plus Sigen heijastus; nim. Sofia plus keskonen, tetradi, ja plus yhteinen hedelmä eli keskonen puoliso eli syzygia, kolminaisuus; kahdeksan yhteensä, ogdoadi.

Ehkä myös kuviota huolellisesti tutkimalla voi olemassaolon oikeutus pahalle "kahdeksannelle piirille" (joka *ei* ole kuu) tulla mieleen.

⁴² Tätä sanaa [laleō] käytettiin Johannes Kastajasta, *Joh.* 1:37. *Johanneksen evankeliumin* ensimmäisiä lukuja voi todella tulkita ainoastaan gnostilainen tutkija. Jokainen säe vilisee gnosiksen oppisanoja, ja jopa ilmeisen vähäpätöiset sanat ovat täynnä merkitystä.

⁴³ *Joh.* 10:8.

⁴⁴ Vrt. *Ef.* 3:9, 10; *Room.* 16:25 [Kol. 1:25].

puhumme, sillä niitä ei tunnettu: kaikki asiat [tässä kohtaa on aukko] sikäli todella kuin he lörpöttelivät edelleen ainoastaan Demiurgin innoittamina. Kun sen vuoksi luominen (muodostaminen) päättyi, ja Jumalan, ts. Demiurgin, poikien ilmennys oli sen jälkeen tapahtuva – ilmennys, joka oli ollut salassa ja jossa, hän sanoi, sielullinen ihminen oli kätkettynä, sillä hänen sisimpänsä yllä oli verho – kun sen vuoksi verhoa oli kohotettava ja nämä mysteerit oli käsitettävä, Jeesus oli syntyvä Neitsyt Marian kautta sen mukaan mitä kirjoitettu oli: ’Pyhä Henki on tuleva sinun yllesi’, henki on Sofia, ’ja korkeimman voima peittää sinut varjollaan’, korkein on Demiurgi. ’Siksi myös lapsi, joka syntyy sinusta, on pyhä.’⁴⁵ Sillä hän ei syntynyt ainoastaan korkeimmasta, niin kuin ne, jotka muodostettiin Aadamin mukaan, muodostettiin ainoastaan korkeimmasta, se on Demiurgista. Mutta Jeesus, *uusi ihminen*, syntyi Pyhästä Hengestä, se on, Sofiasta ja Demiurgista, jotta Demiurgi voisi päättää hänen ruumiinsa muovaamisen ja muodostamisen, mutta Pyhä Henki antoi olemuksen siitä, ja niin hän voisi olla taivaallinen Logos ogdoadista, syntynyt Marian kautta.

”Mitä tulee nyt tähän oppiin, heidän keskuudessaan on suuri epäily ja se on syy hajaannuksiin ja erimielisyyteen. Tästä syystä heidän oppinsa jakautuu kahteen koulukuntaan, joista yhtä sanotaan itämaiseksi ja toista italialaiseksi. Italialainen koulu väittää, että Jeesuksen ruumis oli sielullinen (eläimellinen), ja tästä syystä henki tuli alas kyyhkysenä kasteessa, toisin sanoen, hänen äitinsä, ylhäällä olevan Sofian, Logos, ja laskeutui hänen sielulliseen periaatteensa *ja herätti hänet kuolleista*.⁴⁶ Ja näin puhuttiin, hän sanoi: ’se, joka herätti Khristoksen kuolleista, on tekevä eläviksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne’,⁴⁷ toisin sanoen, teidän sielulliset (ruumiinne). Sillä juuri mutta tuli kirouksen alaiseksi, sillä ’maan tomua sinä olet, ja maan tomuksi sinä palaat’.⁴⁸ Toisaalta itämainen koulu julistaa, että Vapahtajan ruumis oli henkinen: sillä Pyhä Henki, toisin sanoen, Sofia ja korkeimman voima, demiurginen taito, tuli Marian ylle, jotta se, minkä henki oli antanut Marialle, muodostuisi.

”[36] Lisäksi, hän jatkoi, koska epäonnistumiset, jotka koskevat sisällä olevia aioneja, oli oikaistu ja myös ne, jotka koskevat ogdoadia, nim. ulkopuolella olevaa Sofiaa, niin myös ne, jotka koskevat lukua seitsemän. (Sillä Sofia opetti Demiurgille, ettei tämä ollut yksi ainoa Jumala, niin kuin se kuvitteli, ja ettei sen lisäksi ollut muita, niin kuin se luuli. Ja kun Sofia oli niin opettanut, Demiurgi ymmärsi, että oli olemassa korkeampi. Sillä Sopia antoi sille tietoja ja perehdytti sitä ja opetti sille aionien Isän suuren mysteerin, eikä se kertonut sitä kenellekään. Tämä on, hän sanoi, mitä hän (Demiurgi) puhui Moosekselle: ’Minä olen Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala, mutta nimeäni Jahve minä en heille ilmoittanut’,⁴⁹ ts. minä en ole puhunut enkä paljastanut mysteeria ’Kuka on Jumala’ vaan olen pitänyt salassa itselläni mysteerin, jonka kuulin Sofialta). Koska sen vuoksi korkeammat (väärät teot eli epäonnistumiset) oli oikaistu, niin saman järjestyksen mukaan oli välttämätöntä, että alempien tasojemme virheellisydet pitäisi myös oikaista. Tästä

⁴⁵ Luuk. 1:35.

⁴⁶ Vihkimättömiä sanottiin aina ”kuolleiksi”.

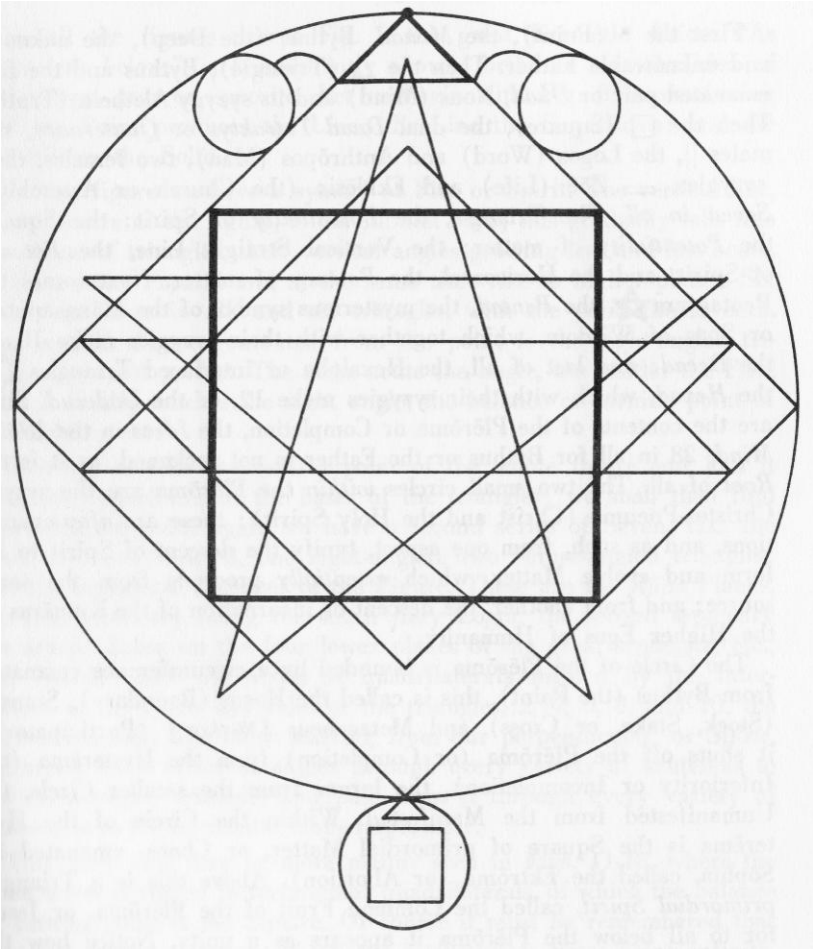
⁴⁷ Room. 8:11.

⁴⁸ 1. Moos. 3:19.

⁴⁹ 2. Moos. 6:2, 3.

syystä syntyi Jeesus Vapahtaja Marian kautta, jotta epäonnistumiset (eli virheet) tässä korjattaisiin, aivan kuten Khristos, joka oli Järjen ja Totuuden myöhemmin emanoima, oikaisi ulkopuolella olevan Sofian kärsimykset, se on: keskosen kärsimykset. Ja niin edelleen Vapahtaja, syntynyt Mariasta, tuli oikaisemaan sielun kärsimykset. Sen vuoksi on *kolme* Kristusta, nim. hän, jonka Järki ja Totuus yhdessä Pyhän Hengen kanssa emanoivat myöhemmin; ja Pleroman yhteinen hedelmä, [Pleroman] ulkopuolella olevan Sofian syzygia, jota sanotaan myös Pyhäksi Hengeksi, alempi kuin ensimmäinen; ja kolmas, hän, joka syntyi Marian kautta inhimillisen muodostamisemme oikaisemiseksi.”

Kirjoittajamme oli oikeassa verratessaan valentinoslaista järjestelmää Pythagoraan ja Platonin järjestelmiin ja ilmoittaessaan, että sillä oli matemaattinen perusta. *Gnōsis* on kaikkina aikoina ja kaikissa maissa perustunut *luonnonlakeihin*, ja matematiikan eri haarat ovat yksinkertaisesti menetelmiä näiden lakien ilmaisemiseksi. Näiden antiikin ylevien järjestelmien puolustamiseksi ja sen *osoittamiseksi*, että ne perustuivat johonkin suurempaan kuin ”taikauskoiseen kuvitteluun” esitetään tässä muutamia kuvioita ja joitakin vihjeitä koetetaan antaa niiden selitykseksi. On kuitenkin muistettava, että koska tuollaisia kuvioita on *rajattomasti* ja että niiden ominaisuuksien ja vastaavuuksien muutokset ja yhdistelmä ovat yhtä lailla rajattomat, niin ei voida esittää muuta kuin karkeimpia mahdollisia luonnoksia lyhyessä tutkielmassa. Koska kuitenkin jatkossa näihin kuvioihin viitataan usein, lukijan on välttämättä hallittava niiden yleinen järjestelmä tehtävämme alussa. On toivottavaa, että näiden kuvioiden avulla lukija saa selvimmän mahdollisen todisteen siitä, että ”Jumala geometrisoi”, kuten Platon sanoi.

KAAVIO PLĒRŌMASTA VALENTINOKSEN MUKAAN

Ensin • (piste), *monadi*, Bythos (syvyys), tuntematon ja tiedon ulottumattomissa oleva isä. Sitten Δ (kolmio), Bythos ja ensimmäinen emanoinut pari eli *dyadi*, Nous (järki) ja sen syzygia Aletheia (totuus). Sitten \square (neliö), kaksinainen *dyadi tetraktys* eli *nelinäisyys*, kaksi miespuolista \parallel , Logos (Sana) ja Anthrōpos (ihminen), kaksi naispuolista, heidän syzygiansa = Zōē (elämä) ja Ekklēsia (Seurakunta eli Kokous), *seitsemän kaikkiaan*. Kolmio, hengen *potentiaali*; neliö, aineen *potentiaali*; kohtisuora linja, hengen *piilevä voima*, ja vaakasuora, aineen *piilevä voima*. Seuraavaksi tulee pentagrammi \star , viisiluku, mānasaputrojen eli viisauden poikien mystinen symboli, joka yhdessä niiden syzygioiden kanssa tekee 10 eli *dekadin*; ja kaikkein viimeisimmäksi, heksalfa eli kaksi limittäistä kolmiota \star , *heksadi*, joka niiden syzygioiden kanssa tekee 12 eli kaksitoistakulmion. Sellaiset ovat Plērōman eli kontemplaation sisällöt, *ideat jumalallisessa järjessä*, 28 kaikkiaan, sillä Bythosta eli Isää ei lasketa, koska se on kaiken *juuri*. Plērōman *sisällä* olevat kaksi pientä ympyrää ovat syzygia Khristos-Pneuma (Kristus ja Pyhä Henki); nämä ovat *jälkiemanaatioita* ja sellaisina, yhdestä näkökulmasta, edustavat hengen laskeutumista elähdyttämään ja kehittämään ainetta, joka *pohjimmiltaan* lähtee samasta lähteestä; ja toisesta näkökulmasta kumārōjen eli ihmiskunnan korkeampien egojen laskeutumista eli inkarnaatioita.

Plērōman ympyrää rajoittaa kehä, joka emanoitui Bythoksesta (pisteestä), joka on nimeltään Horos (raja), Stauros (tukki, paalu eli risti) ja Metokheus (osanottaja); se eristää Plērōman (eli Täyteyden) Hysterēmasta (Huonommuudesta eli Vaillinaisuudesta), suuremman pienemmästä ympyrästä, ilmenemättömän ilmenneestä. Hysterēman ympyrän sisällä on Sofian emanoima alkuperäisen aineen eli kaaoksen neliö nimeltään Ektrōma (eli Keskonen). Tämän yläpuolella on kolmio, *alkuperäinen Henki* nimeltään Plērōman yhteinen hedelmä eli Jeesus, sillä kaikille Plērōman alapuolella se ilmenee ykseytenä. Huomatkaa, kuinka Hysterēman kolmio ja neliö ovat heijastus Plērōman kolmiosta ja neliöstä. Lopulta paperin taso ympäröiden ja läpäisten kaiken on Sigē (Hiljaisuus).

JOITAKIN YLEISIÄ VIHJEITÄ KUVIOIDEN SELITYKSEKSI

Kaikissa muissa kuvioissa paitsi kuviossa 8 tulee hienosti ilmi hermeettinen aksiooma ”Niin kuin ylhäällä, niin alhaalla”, samoin syzygian, parin eli vastakohdan idea. Aloittakaamme kuvioista 8 muistuen, että piste aikaansaa viivan, viiva pinnan ja pinta kappaleen.

Tässä kuviossa meillä on tulen eli hengen symboli. Pystysuora viiva kuvion keskellä on hienoin tuli. Tämä laskeutuu vähitellen kolmioiden muotoon niiden pystysuorien kulmien muuttuessa vähemmän ja vähemmän teräväksi, koska niiden kannat laajenevat ja samalla kohoavat korkeammille tasoille. Kuusi tasoa eli kantaa yhteensä ja kuusi kolmiota, piste seitsemäs. Pisteestä syntynyt seitsemäs kuvio on suorakulmainen kolmio, täydellisin. Mitä terävämpi kulma, sitä hienompi tuli, kunnes se saavuttaa lopulta suoran kulman, kaikkien kulmien tasapainon eli kääntöpisteen.

Ottakaamme nyt koko kuvion keskipiste ja yhdistäkäämme se kolmion kantojen kärkiin. Huomaamme silloin, että pisteessä meillä on edelleen toinen sarja seitsemiä, nim. piste, kaksi teräväkulmaista, yksi suorakulmainen ja kaksi tylppäkulmaista kolmiota ja kuvion vaakasuora halkaisija. Nämä ovat *rūpa*-tasoja, ensimmäisen seitsemäisen ollessa seitsemän *tulista* logosta, toisen seitsemäisen seitsemän palloa suuren seitsemäisyyden neljällä alemmalla tasolla jne. Huomatkaa edelleen sarja nelikulmioita, jotka ovat muodostuneet kolmioiden kantojen ja sivujen leikatessa toisiaan, 2, 4, 6, 8 ja 10, täydellinen luku. Sen vuoksi aloittaen meidän pystysuorasta eli *hengestä* saavumme kulmien sarjan avulla teräväkulmaisuuksien jokaisen vaihtelun kautta suorakulmaiseen kolmioon ja siirrymme siitä tylppäkulmaisuuksien jokaisen muutoksen kautta vaakasuoraan halkaisijaan, *aineeseen*.

Tämä tärkeä seikka nähdään selvemmin kuvioista [Fig.] 11–18, joissa samat sarjat on hahmoteltu suorakulmaisina nelikulmioina, joiden kanta eli käännekohta on neliö. Tietenkin on muistettava, että ainoastaan *täydelliset muodot* on esitetty, ja välimuotoja on äärettömästi. Esim. jotta päästään kuvioista 11 kuvioon 12, tarvitaan *ääretön* määrä pisteitä; kuvioista 12 kuvioon 13, ääretön määrä viivoja; kuvioista 13 kuvioon 14, ääretön määrä välissä olevia kuvioita jne., kaikkiaan seitsemän äärettömyyttä ja seitsemän ikuisuutta.

Näistä kuvioista pitäisi myös huomata, että pystysuora on laajentunut ja edelleen pienentynyt vaakasuoraksi, mutta niin tehdessään se on *muuttanut* suuntaansa, toisin sanoen pyörä on kääntynyt. Yhdessä seuraavista esityksistä osoitetaan toivottavasti *svastikan* syntyminen ja sen yhteys näihin kuvioihin.

Kun nyt olemme saaneet täydellisimmän kolmiokuvion, nim. suorakulmaisen kolmion, ryhtykäämme hahmottamaan yhden kolmioparin käyttöä. Näissä kuvioissa [Fig.] 1–8 huomaamme hengen kolmion, jonka huippu on ylöspäin, ja aineen kolmion, jonka huippu on alaspäin. Muistakoot ne, jotka tahtovat ymmärtää, kuinka kaksi ympyrää ympäröi näitä kolmioita ja asteittain kietoutuu toinen toiseensa, kunnes ne lopulta tulevat *yhdeksi* (kuvio 7), muistakoot Merkuriuksen sauvan ja miettikööt, mitä sanotaan *Salaisessa opissa* (I 597 & seur; *SD I 550 & seur.*) ”lemniskaatasta” sekä siemensolun kehittymisestä (II 134; *SD II 117 & seur.*).

Nämä kolmiot aikaansaavat neliön leikatessaan toisiaan, ja saamme seuraavat syntyneet pistesarjat: 1, 4, 9, 16, 25, 36 ja 49, mikä on 1^2 , 2^2 , 3^2 , 4^2 , 5^2 , 6^2 ja 7^2 .

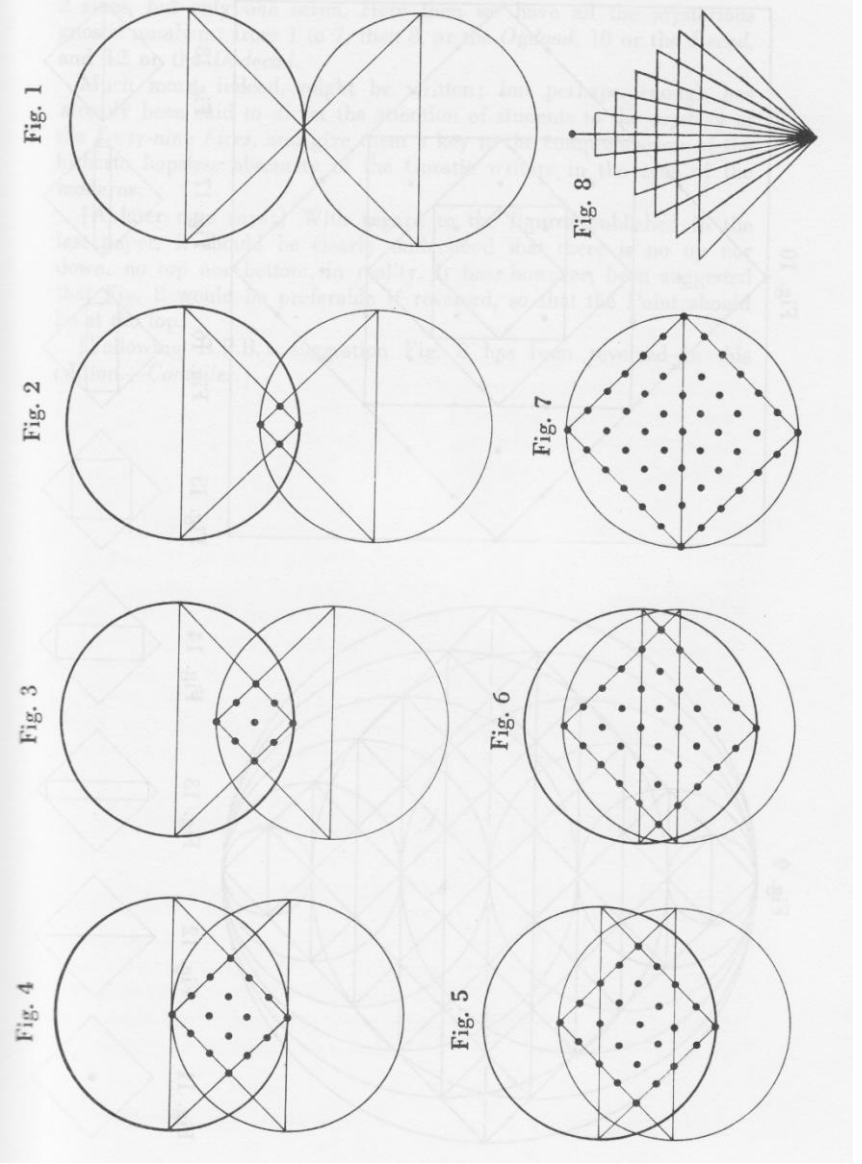
Siten on *neljäkymmentäyhdeksän tulta* synnytetty.

Neljännessä vaiheessa toistuukehrän alkutyypin ∇ , mutta *kaksinaisuutena*. Kahdessa seuraavassa kuviossa tämä kaksinaisuus toistuu, mutta pienemmässä ja pienemmässä asteikossa, kunnes kuviossa 8 se häviää kokonaan.

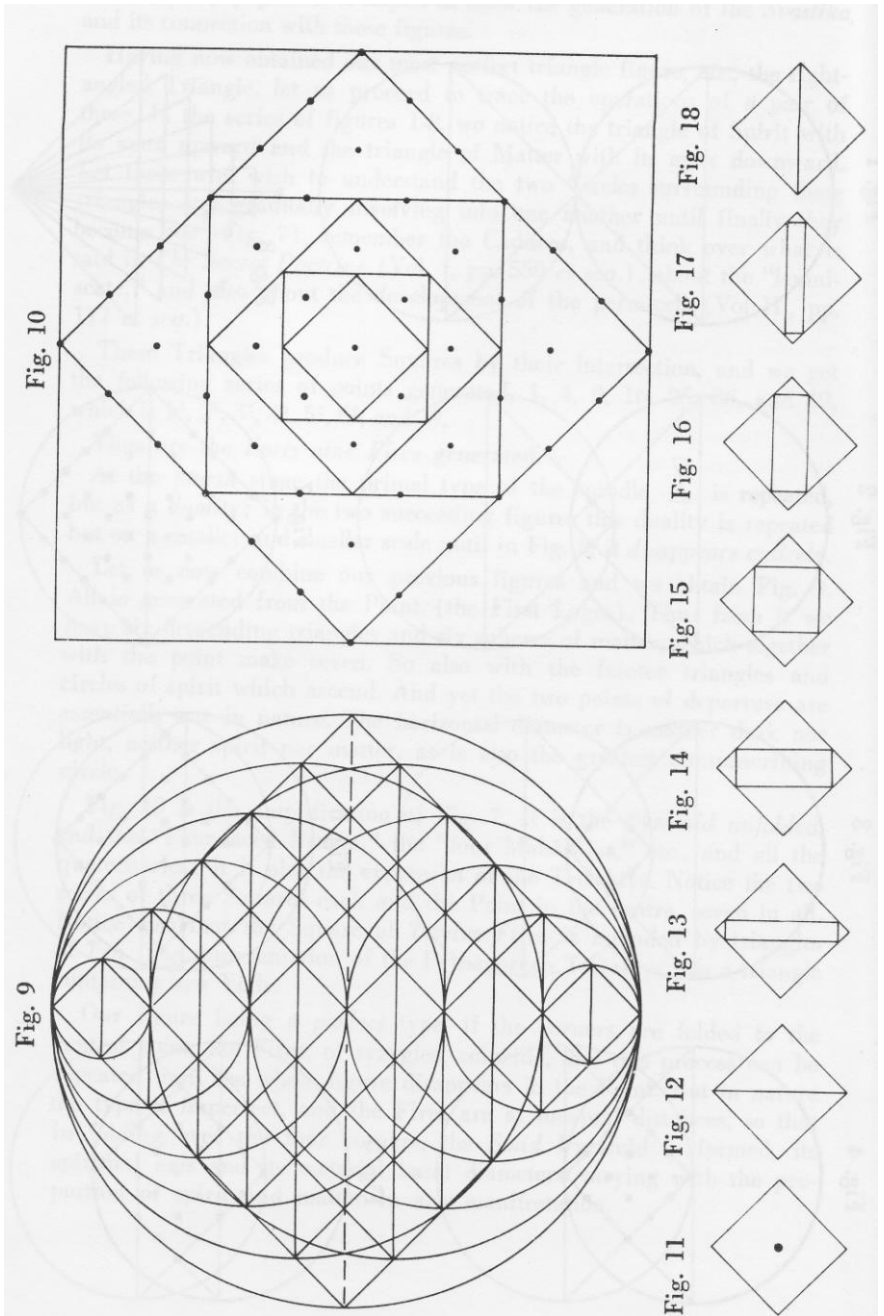
Yhdistäkäämme nyt aiemmat kuviomme, niin saamme kuvion 9. Kaikki tämä syntyy pisteestä (ensimmäinen logos). Siten saamme siitä kuusi laskeutuvaa kolmiota ja kuusi aineen piiriä, jotka yhdessä pisteen kanssa tekevät seitsemän. Samoin myös hengen heikommat kolmiot ja ympyrät, jotka nousevat. Ja kuitenkin kaksi lähtöpistettä ovat *olennaisesti yksi* luonnossa. Vaakasuora halkaisija ei ole pimeä eikä valoisa, ei henki eikä aine, näin on myös suurimman ympäröivän ympyrän laita.

Kuvio 10 on kuvion 7 laajennus. Se on *avattu pyramidi* ja ”nelikasvoinen Brahma”, ”neljä mahārājaa” jne. ja kaikki nelinäisyydet. Se on myös tetraktyksen laajennus. Huomatkaa kaksi sarjaa kolme neliötä kussakin ja piste keskellä, seitsemän kaikkiaan. Huomatkaa myös, että *kymmenen* kolmiot rajoittavat *kahdentoista tullen* neliötä. Pythagoralaisen tetraktyksen kuva oli kolmio, joka sisältää *kymmenen jōdia*.

Meidän kuviomme ollessa *täydellinen* muoto, jos kulmat taitetaan keskipisteeseen, tulet eli syzygiat ovat yhtä pitäviä, ja tämä prosessi voidaan toistaa, kunnes koko kuvio häviää pisteeseen. Mutta luonnossa se muoto on epätäydellinen, ja tulet ovat eri etäisyydessä, joten taitettaessa neljän kulman yli muodostuu *kiinteä* pyramidi, ja sen henkinen keskiviiva ja sen aineellinen pohjahalkaisija vaihtelevat hengen ja aineen suhteessa missä tahansa ilmennyksessä.

KUVIOT 1 - 8

KUVIOT 11 – 18

Kuvio 7 antaa meille kaikki meidän parimme ja perehdyttää meidät heijastuksen mysteeriin. Siten meillä on 2 yhtä, 2 kahta, 2 kolmea, 2 neljää, 2 viittä ja 2 kuutta mutta vain yksi seitsemän. Tässä meillä on siis kaikki mystiset gnostilaiset luvut: 1:stä 7:än, sitten 8 eli *ogdoadi*, 10 eli *dekadi* ja 12 eli *dodekadi*.

Paljon enemmän voitaisiin kyllä kirjoittaa, mutta ehkä on jo sanottu tarpeeksi tutkijoiden huomion kiinnittämiseksi *neljäntymmenenyhdeksän tulen* mysteeriin ja annettu heille avain tähän asti toivottoman hämärien gnostilaisten kirjoittajien ymmärtämiseksi nykyajan silmin.

[PS 8] Tämän jälkeen. . . katsoin alas ihmisten maailmaan ja löysin Marian, jota kutsutaan äidiksi aineellisen (hylē) ruumiin

mukaan. Puhuin hänelle Gabrielin (1) hahmossa, ja hän kääntyi korkeuteen (nim. Pleroma) minua kohti. Heitin häneen ensimmäisen voiman, jonka olin saanut Barbelolta (2). Se oli ruumis, jota olin käyttänyt korkeudessa. Sielun sijasta siirsin häneen voiman, jonka olin saanut suurelta Sabaothilta, Hyvältä (3), joka on oikean puolen alueella (4). Ja minä heitin Keskustan (5) kahdeltatoista palvelijalta (virkailijalta) saamani Valon aarteiston kahdentoista vapahtajan (6) kaksitoista voimaa hallitsijoiden sfääriin. Ja hallitsijoiden dekaanit (7) virkailijoihin luulivat niitä hallitsijoiden sieluiksi, joten virkailijat toivat ne. Minä sidoin ne äitienne ruumiisiin. Kun teidän aikanne sitten tuli, niin he synnyttivät teidät maailmaan, eikä teissä ollut hallitsijoiden sieluja. Te saitte osuutenne voimasta, jonka viimeinen apulainen oli puhaltanut sekoitukseen (8). Se on kaikkien näkymättömien, hallitsijoiden ja aionien sekoitusta. Lyhyesti sanoen, siihen on sekoitettu katoava maailma, nimittäin sekoitus. Tämän (voiman), jonka toin esiin (nim. 24. mysteerin) alusta alkaen, minä heitin ensimmäiseen määräykseen, ja se heitti osan siitä suureen valoon. Suuri valo jakoi osan saamastaan viidelle apulaiselle. Viimeinen apulainen otti osan saamastaan ja luovutti sen sekoitukseen (9). Se (osa) on tullut kaikkien sekoitukseen kuuluvien osaksi, kuten olen teille juuri kertonut.

(1) [*Gabriel.*] Justinoksen (*Philosophumena*, V, 26) järjestelmässä kuvataan ensimmäistä triadia niin, että se käsittää kaksi miehistä prinsippiä ja yhden naisellisen. Ensimmäistä miehistä nimitetään Jumalaksi ja sille sanotaan kuuluvaksi universaali ennakkotieto. Toinen, Elohim, on kaiken luomisen eli synnyttämisen isä (kollektiivinen), ilman ennakkotietoa [23] ja verhoa. Kolmas, feminiininen prinsippi, on myös ilman ennakkotietoa, epäroivä eli kahden vaiheilla, kaksiruumiillinen, ja sitä kuvataan neitsyenä ylhäällä ja kyykäärmeenä alhaalla (astronomisesti muinaisten eläinratojen Neitsyt-Skorpioni), ja sen nimi on Eeden tai Israel. Yhteinen halu heräsi Elohimissä ja Eedenissä, ja tästä yhtymisestä syntyi kaksikymmentäneljä enkeliä. Kahtatoista kutsuttiin paternaalisiksi, isällisiksi, ja kahtatoista maternaalisiksi, äidillisiksi. Kahdentoista isällisen joukossa on *Gabriel*. Kaksitoista ovat tietysti eläinradan kaksitoista merkkiä jne., käytetyn avaimen mukaisesti. *Talmudissa* ja *Kabbalassa* Eedeniä nimitetään ”ilon puutarhaksi”, ja kirkkoisien mielestä se kuvaa yonia [naisen sukuelintä] ensimmäisen synninteon jälkeen. Gnostikot, päinvastoin, selittävät aina termin mitä henkisimmällä ja metafysisimmällä tavalla käsitellen sen kosmogonista ja teogonista merkitystä ja välittämättä sen aineellisesta ja fysiologisesta selityksestä.

Contra Celsumissa (vi. 30)⁵⁰ Origenes käsittelee monisanaisesti ja halveksivasti ofiittien ”kirottua halkaisijaa”, mihin hänen gnostilainen opponenttinsa Kelsos on viitannut. Siinä *Gabriel* on neljäs ”seitsemästä” hallitsevasta daimōnista”, sillä luemme: ”Lisäksi Kelsos väitti, että ’neljännellä on kotkan muoto’, halkaisijan merkityksessä hänelle kotkan kaltaista Gabrielaia. Muinaisessa astrologiassa Gabrielin sanottiin hallitsevan Härän merkkiä ja Kuuta.

⁵⁰ [Teoksessa *Ante-Nicene Fathers*, Vol. IV, s. 586.]

Plutarkhoksen mukaan⁵¹ egyptiläiset antoivat Kuulle miehisen ja naisellisen luonnon (*fysin arsenothēlun*). Lunus-Lunan juhlan aikana kevätpäiväntasauksen aikaan, kun Aurinko oli Härän merkissä, miehet uhrasivat Lunukselle ja naiset Lunalle *kummankin sukupuolen omaksuessa toisen vaatetuksen*. Härkä (Härän merkki) oli lisäksi kaikkien muinaisten kansojen keskuudessa siittämisen symboli, ja Mithran mysteerien symboliikassa vihitty työntää miekan tai sapelin maahan kaadetun härän kaulaan. Vrt. *Hiljaisuuden ääni* (s. 26 ja 27): ”Ennen tuolle polulle astumista sinun on hävitettävä kuuruumiisi, puhdistettava ajatusruumiisi ja tehtävä sydämesi puhtaaksi. . . .”

”Ennen kuin ’mystinen voima’ voi tehdä sinusta jumalan, lanoo, on sinun täytynyt saavuttaa *kyky tappaa kuumuotosi tahtosi avulla*.”

Kun vertaamme kaikkea tätä siihen mitä meille on kerrottu *Salaisessa opissa pitreistä* ja niiden työstä alemman ihmisen muodostamisessa sekä aiempien rotujen kaksisukuisesta eli andgogyynisestä luonnosta, meidän tulee ymmärtää, miksi enkeli Gabriel, Kuun daimōn ja Härän merkin hallitsija, ilmestyi Marialle tämän hedelmöitymisen hetkellä. Tämä annunsiaatio ratkeaa paljon yksinkertaisemmin termein kuin hyväksytty selitys, ja me opimme jotakin *astraaliruumiin* mysteereistä.

(2) [*Barbēlō*.] Tätä termiä selitettäessä on kiintoisaa nähdä ennen kaikkea, mitä toiset gnostilaiset järjestelmät sanovat Barbēlōsta, ja sitten tutkia *Pistis-Sofian* esityksiä.

Saamme kuulla Irenaeukselta,⁵² että nimetön isä oli ilmennyt tähän ”ei koskaan vanhenevaan aioniin neitseellisessä muodossa” *neljän* olennon emanaation kautta, joiden nimet ilmaisivat *ajattelua ja elämää*; ja että hän (fem.) sen nähdessään hedelmöittyi ja synnytti *kolme* samanlaista olentoa.

Verratkaa tähän:

”Sitten kolme (*kolmiota*) lankeaa neljään (*nelinäisytyteen*). Säteilevä ydin tulee seitsemäksi sisäpuolelta, seitsemäksi ulkopuolelta. Loistava muna (*hiranyagarbha*), joka itsessään on kolme (*Brahmān eli Vishnun kolme hypostaasia, kolme avasthāa*), hyytyy ja leviää maidonvalkeina kokkareina läpi äitisyvyyksien, juuren, joka kasvaa elämän valtameren syvyyksissä”. (*SO I e66*.)

Epifanioksen mukaan yksi ofiittien koulukunnista opetti, että Barbēlō oli Isän emanaatio ja Jaldabaōthin äiti (jonkun mukaan Sabaothin), mikä tarkoittaa, että Barbēlō oli sama kuin Sofia-Akhamōth eli Pistis-Sofia. Hän asui kahdeksannessa taivaassa ylhäällä: sen sijaan hänen poikansa röyhkeästi sai haltuunsa seitsemännen ja aiheutti äidilleen paljon surua. Tämän ajatuksen ovat omaksuneet kaikki gnostilaiset järjestelmät *termien* vaihdellessa mutta *ajatuksen* säilyessä. Hänen sanotaan ilmestyvän lakkaamatta arkonteille eli hallitsijoille kauniissa muodossa, niin että hän voi jälleen koota hajonneen voimansa, jonka Demiurgi ja hänen jumalansa, enkelinsä ja daimōninsa varastivat häneltä.

Irenaeuksen mukaan sielun kohoaminen päättyi ylemmällä alueella, ”missä on Barbēlō, *elämisen* (eli elävien) äiti”.⁵³

⁵¹ *De Iside et Osiride*, I, 43, [teoksessa *Plutarch's Morals*, käänt. C. W. King, London, Geo. Bell & Sons, 1898].

⁵² *Adversus Haereses*, kirja I, xxix. [Teoksessa *Ante-Nicene Fathers*, Vol. I, s. 353.]

⁵³ [Virheellisesti pantu Irenaeuksen nimiin. Todellisuudessa se on peräisin Epifaniokselta, *De Gemmis*, II, 20.]

Pistis-Sofia ilmoittaa meille, että Barbēlō on yksi näkymättömien Agrammakhamaregin, Barbēlōn ja Bdeleēn kolmikosta, vasemman alueella (ks. taulu 1), missä on kolmastoista aion (PS 136). Häntä on kahdesti nimitetty näkymättömän Jumalan voimaksi (*dynamis*) (PS 32). Hän on myös Pistis-Sofian ja kahdenkymmenenkolmen muun emanaation äiti (PS 137). Vasemman aluetta kutsutaan ilmeisesti Barbēlōn hylēksi (aine) (PS 63).

Edelleen saamme Epifaniokselta⁵⁴ tietää, että yksi valentinoslaisen nimistä oli *barbēlitaē*, ja olemme taipuvaisia ajattelemaan kuten É. C. Amélineau kirjassaan *Essai sur le Gnosticisme Égyptien* (Paris 1887), että se oli heidän vihkimyksensä korkeimman asteen nimi, jolloin adeptista tuli täydellinen pneumaatikko eli illuminatus, kuolemattomuuden poika. Heparalainen sananjohto antaisi merkityksen Jumalan poika tai tytär. Tiedämme toisaalta, että gnostilaiset ja erityisesti *docetae* [doketistit] (illusionistit), jotka olivat sitä mieltä, että Jeesus, ihminen, oli kokonaan eri asia kuin Khristos, prinssiippi, ja kielsivät yliluonnollisen sikiämisen, inkarnaation, kuoleman ja ylösnousemuksen – pitivät Jeesuksen, ihmisen, äitiä alhaisena, koska he pitivät Khristoksen, prinssiipin, äitiä kunniaassa. Viimeksi mainittu oli ”Pyhä Henki”, ja sitä pidettiin naisellisena heidän koulukunnissaan. Kun otamme huomioon kuitenkin, että *esoteerisesti* on olemassa Sofian seitsemän aspektia (viisauden seitsemän tasoa), on helppo havaita, että sekä kirkkoisat tahtomattaan että gnostilaiset tarkoituksettisesti mainitsevat ainoastaan yhden seitsemästä aspektista.

(3) [*Suuri Sabaōth, hyvä.*] *Pistis-Sofiassa* on kolme Sabaōthia, toisin sanoen, kolme tähän nimeen kätkeytyvän voiman eli prinssiipin *aspektia*. a) Suuri Sabaōth, Hyvä, Jeesuksen ”sielun” ”isä” (PS 8; II: 86); b) Pieni Sabaōth, Hyvä, jota kosmoksessa kutsutaan Zeuksi (Jupiteriksi) (PS 140), yhdeksi planeettahallitsijoista; ja c) Sabaōth-Adamas, kahdestatoista arkontista kuuden hallitsija (PS 136), ja myös alemmassa maailmassa yksi arkonteista, jotka rankaisevat sieluja ja joiden ”Vastaanottaja” eli alainen ojentaa *unohduksen maljan* jälleensyntyville sieluille.

Joissakin koulukunnissa opetettiin, että sen, joka tahtoi olla ”täydellinen”, täytyi nousta hallitsijoiden valtakuntien läpi ja lopulta asettaa jalkansa Sabaōthin päälle päälle. Siten hän saavutti kahdeksannen taivaan, missä asui Barbēlō. Sabaōthilla sanottiin olleen naisen hiukset, ja jotkut kuvasivat sitä aasina, toiset sikana. Tässä meidän pitäisi palauttaa mieleen Tyfonin *punainen* aasi egyptiläisissä mysteereissä; Dionysoksen laskeutuminen Haadekseen aasilla Aristofaneen *Sammakoissa* (pilakuva Eleusiin mysteereistä); Apuleiuksen *Kultainen aasi*; ja viimeisenä mutta ei vähäisimpänä ”Jeesuksen” saapuminen ”Jerusalemiin” (maiseen Jerusalemiin, ts. fyysiseen olemassaoloon) ”aasilla”. Jokaisessa tapauksessa nämä termit ovat peräisin mysteereistä eikä kukaan muu kuin ”täydellinen” tiennyt niiden salaista merkitystä. Suurelle joukolle ne ovat aina olleet hölynpölyä, niin kuin ne tulevat olemaan muille paitsi mitä päättäväisimmille opiskelijoille.

Origenes (*Contra Celsum*, vi, 31) esittää rukousten kaavat, jotka vainajat eli pneumaatikot resitoivat planeettahallitsijoille. Nämä olivat luultavasti osa heidän ulomman vihkimyksen salaisuuksia, ja niitä käytti Auch’in piispa osoittaakseen, että hän tunsi heidän salai-

⁵⁴ *Panarion* eli *Adversus Haereses*, I kirja, II osa, Haer. xxvi, § iii, Peta-viuksen alaviite.

suutensa jopa paremmin kuin itse Kelsos. Sabaōthiin viittaava kohta kuuluu seuraavasti: ”He tulevat seuraavaksi Sabaōthin luo, jolle heidän mielestään seuraava pitäisi osoitettaman: ’Oi, viidennen valtakunnan johtaja, voimakas Sabaōth, armolla vapautetun luomakuntasi lain puolustaja *voimakkaamman viisiluvun* avulla, ota minut vastaan nähden taitosi virheettömän symbolin, kuvan merkin suojeleman, viisiluvulla vapautetun ruumiin. Anna armon olla kanssani, oi isä, anna armon olla kanssani’.”

(4) [*Oikeanpuoleinen alue.*] Ehkä ei jää ilman mielenkiintoa, jos tämän termin selittämiseksi käänämme muutaman rivin Irenaeuksen teoksesta *Adversus Haereses*. Irenaeus oli luultavasti katkerin kaikista gnosiksen opponenteista. ”Pyhä” isä tulee opettamaan meille sitä Tietoa, jonka hän yritti niin tarmokkaasti murskata olemattomaksi.

Puhuessaan italialaisen koulukunnan valentinoslaisista Irenaeus kirjoittaa: ”He julistavat, että Demiurgi, joka on muodostanut kosmoksen, loi myös khoisen (aineellisen) *ihmisen*, mutta ei tästä paljaasta maasta vaan näkymättömästä olemuksesta, fluidumista ja hylēn ei-kiinteästä osasta, ja hengitti häneen psyykkisen (eli astraalisen *ihmisen*). Ja tämä on *ihminen*, joka on syntynyt kuvan ja hahmon (sk. *chhāyā*) mukaan, hylinen olento kuvan mukaan, ja muistuttaa, vaan ei ole samaa olemusta kuin Jumala (pitrit), kun taas psyykkinen *ihminen* oli hahmossa: mistä syystä myös hänen olemustaan, joka on henkisestä emanaatiosta, kutsutaan elämän hengeksi. Vasta jälkepäin he sanoivat, että ihopeite verhosi hänet, minkä he vakuuttavat olevan aistein havaittava lihallinen ruumis... niin että he johtavat *sielun* Demiurgista, *ruumiin* maasta (*kaaoksesta*) ja lihallisen peitteen *hylēstä*; mutta *henkisen ihmisen* (anthrōpos) Akhamōthin äidistä (ts. Sofiasta-ylhäällä tai sisällä, Sofian-ulkopuolella äidistä eli Pistis-Sofiasta). . . . Näistä kolmesta he sanovat, että hylisen, jota he myös sanovat *vasemmanpuoleiseksi*, on välttämättä tuhouduttava, sikäli kuin siinä ei ole häviämättömyyden henkäystä. Mutta psyykkinen, jonka he määrittävät *oikeanpuoleiseksi*, joka on henkisen ja hylisen keskellä, menee minne tahansa suuntaan se itse voi kallistua. Sen sijaan henkinen (*manas*) on emanoitu, jotta yhtyneenä täällä olevaan psyykkiseen (ts. emanoiden kāmā-manaksen) se voisi ottaa muodon ja tulla ohjatuksi yhteen sen (psyykkisen eli *kamā-rūpan*) kanssa, ottamalla osaa sen olemassaoloon tai kääntymällä sen kanssa (anastrofē).”⁵⁵

Pistis-Sofiassa heti valon aarteiston alapuolella oleva taso jakautuu kolmeen päälokaan eli alatasoon, oikeaan, vasempaan ja keskellä olevaan.

Oikeanpuoleisen hallitsijoiden velvollisuus on kaikkien olemassaolon alempien piirien eli tasojen muodostaminen eli *rakentaminen* tuomalla alas valo pois sen aarteistosta ja aikaansaaden sen palaamisen sinne jälleen, siten toisessa merkityksessä saattaen päätökseen sellaisten sielujen pelastumisen, jotka ovat soveliaita nousemaan korkeammalle tasolle. Keskustan hallitsijoilla on ihmissielujen *valvonta*. Vasemmanpuoleinen, jota sanotaan myös oikeamielisyyden alueeksi, on loka tai tila, jota kohti kaikki *katuvaiset* sielut pyrkivät, sillä juuri siellä alkaa ensin *ristiriita* valon ja hylēn (ts. erilaistumisen) periaatteiden välillä. Edellisessä kappaleessa olevista kursivoituista sanoista voimme havaita Brahmān, Vishnun ja Śivan, hindulaisen trimūrtin eli kolminaisuuden, mallin tulevan näkyviin; *luo-*

⁵⁵ *Adversus Haereses*, kirja V, v, 5 & 6.

misen, säilyttämisen ja tuhoamisen eli uudelleensynnyttämisen ideat käyvät hyvin selvästi ilmi.

Valentinoksen järjestelmästä luemme ”psykkisen tai sielullisen olemuksen voimasta, jota kutsutaan ’oikeanpuoleiseksi’”. Myös Sabaoth, joka asuu oikeanpuoleisessa, on Demiurgin ja sielujen luojan aspekti.

Ennen kuin menemme eteenpäin, on välttämätöntä esittää *väliai-*
kainen taulukko tasoista ja lokista *Pistis-Sofian* mukaan.

TAULUKKO I

T				A
R				R
I		Lausumattoman mysteeri		Û
A				P
D				A
I				
T				R
E	Pneumaattinen	Valon aarteisto	Lumen eli valo	Û
T	eli henkinen	eli Plērōma		P
R				A
A				
D				
I				
	Psykkinen	Oikea Keskusta Vasen (13. aionin loka)	Kerasmos eli sekoitus (nim. Lumenin ja Hylēn)	
	Hylinen eli sideerinen	Kaksitoista aionia Kohtalo (Heimarmenē) Sfääri	Hylē eli hieno aine	
	Khoinen eli aineellinen	Taivaankansi Ihmisten maailma (kosmos)	Khoosin kosmos (Karkea aine)	
		(Orcus Kaaos Ulkoinen pimeys [caligo externa])		
	Tasot	Nimet	Aineet (praktiitit)	

(5) [*Keskusta.*] Valentinoslaisessa järjestelmässä Mesotēs eli Keskimmäinen alue on korkeimman taivaan yläpuolella mutta Plērōman alapuolella. Se on erityisesti psyykisten paikka, koska Plērōma on pneumaattisten. Tämä on Sofia-Akhamōthin oikea paikka, ulkopuolella olevan Sofian eli Pistis-Sofian, joka haluten valoa laskeutuu ogdoadista heptadiin, jonka korkeinta lokaa eli alatasoa hallitsee Demiurgi, Pistis-Sofian Omatahtoinen. Kun hän saavuttaa Plērōman, Demiurgi korotetaan Keskimmäiselle alueelle. Toisin sanoen, kun alempi manas on tullut yhdeksi korkeamman kanssa, nuo kāmalliset elementit, jotka seuraavat korkeampaa ja vaikuttavat siihen pysyvästi, puhdistetaan.

(6) [*Kaksitoista vapahtajaa.*] Kaksitoista vapahtajaa ovat osa Valon aarteiston sisältöä ja ovat sama kuin valentinoslainen Plērōman kaksitoistakulmio. Kaksitoista palvelijaa (diakonia) ovat tietysti Plērōman kaksitoistakulmion alkuperäisen tyyppin ilmennys jonkin toisen tason lokassa.

(7) [*Dekaanit.*] Sfäärin (ks. taulukko 1) yläpuolelle JEU [valon valvoja, (*episkopos* eli piispa), jota nimitetään myös ensimmäiseksi ihmiseksi (*primus homo*), joka on yksi oikean kuudesta suuresta hallitsijasta] asettaa viisi oikean valovoimista muodostettua suurta hallitsijaa eli arkonttia. Nämä ovat planeettahallitsijoita, Saturnus, Mars, Merkurius, Venus ja Jupiter. Sen *alapuolelle* on sijoitettuna 360 muuta voimaa eli *dekaania*. Niiden alapuolella jälleen, ilman alueella ja vastaavasti lukumäärältään on 360 muuta arkonttia ja viisi hallitsijaa jälleen niiden yläpuolella. Alemmat kieltäytyivät uskomasta valon mysteereihin ja viekoittelevat sieluja syntiin. Tämä ilmeinen kaksinaisuus on gnosiksen yleinen tunnusmerkki. Kaikki luonnossa on pahaa tai hyvää ihmisen luonnon ja motiivin mukaan. Elämän joka hetkenä ihminen voi valita vasemman tai oikean.

Nämä luvut 360 ja 365 esiintyvät Bardesaneen ja Basilideen järjestelmissä ja muiden koulukuntien aioniopissa. Joskus ne muodostavat osan Plērōman sisällöstä.

Matter käsitellessään Egyptin gnostilaisia koulukuntia kertoo meille, että jokaisen päivän suojelushenkiä kutsuttiin avuksi Tyfonin, egyptiläisen Ahrimanin, vahingollista voimaa vastaan. Nämä muodostivat egyptiläisen pantheonin jumalien kolmannen sarjan.

”Näitä jumalia”, hän sanoo, ”tunnetaan yhtä vähän nimiltä kuin niitä 360 intelligenssiä, jotka muodostivat Basilideen Abraksasin. Muinaiset kansat luokittelivat ne yleisnimen *daimonit* alle. Nämä daimonit ryhmiteltiin luokkiin kosmisiksi jumaluuksiksi kutsuttujen jumalien ympärille, toisin sanoen, jumalien, jotka hallitsivat näkyvää maailmaa. Ne olivat sen edustajia (kosmokraattoreita), aivan niin kuin niiden päälliköt olivat ylitaivaallisten jumalten edustajia. Valtuutettuina ylläpitämään yhteyttä maailmojen välillä ne hoitivat sielujen laskeutumista korkeammilta alueilta alemmille vyöhykkeille ja välittivät heille koetuksen ja sovituksen kestäessä jumalallisen elämän lahjoja. Ne jakoivat keskenään ihmisruumiin 36 osaan, ja kun heidän maallinen elämänsä oli päättynyt, ne opastivat sieluja palaamaan korkeampien olentojen luo.”⁵⁶

(8) *Sekoitus. Kerasmos*, ks. taulukko 1.

(9) [*luovutti sen sekoitukseen.*] Vaikka nykyään on mahdotonta esittää täydellistä ja yksityiskohtaista taulukkoa *Pistis-Sofian* järjes-

⁵⁶ [A. Jacques Matter, *Histoire critique du Gnostisme, et de son influence sur les sectes religieuses et philosophiques des six premiers siècles de l'Ère Chrétienne* (Paris, 1828), Vol. II, s. 34.]

telmissä käytettyjen termien miltei loputtomista synonyymeistä, meidän on pakko pitkäväteisyidenkin uhalla esittää jokin selitys siitä oudosta nimistöstä, joka tulee vastaan joka askeleella.

Viimeisen mysteerin alapuolelle ylempässä maailmassa, jonka olemme taipuvaisia samastamaan Plērōman aarteiston kanssa, tulee *Valon kaiverrusmerkin* (eli merkin) *suuri* Valo. Tämä jakautuu viiteen valon kaiverrusmerkkiin: *ensimmäinen määräys* (eli sääntö), joka jakautuu seitsemään mysteeriin; *valojen suuri valo*; *viisi apulaista* (eli auttajaa), jotka vievät valon voimat alemmille alueille eli tasoille: ja kaikkein viimeisimmäksi *Valon perinnön alue*, missä pelastetut sielut asuvat.

Tässä meillä on seitsemän elementtiä eli prinssiippiä, ja on outoa huomata, kuinka viisi kaiverrusmerkkiä (*kharagmai*; joissakin järjestelmissä *kharaktéres*) eli ideaa toistuvat viitenä apulaisena, ja valon kaiverrusmerkin suuri valo valojen suurena valona.

Muista apulaisista (*parastatai*) mainitaan, että ne kuuluvat Keski-alueelle, 15 määrältään, joiden nimet on lainattu Oxfordin yliopiston kirjastossa olevasta koptilaisesta papyruksesta É. C. Amélineau'n jo mainittuun teokseen (s. 252). Tämä papyrus sisältää kolme tutkielmaa, jotka ovat ilmeisesti samasta koulukunnasta kuin *Pistis-Sofia* ja ovat nimeltään *Aakkosten mysteeri*, *Jumalallisen näkymättömän gnosiksen kirja* ja *Suuren logoksen kirja mysteerin mukaan*.

Nämä toistetut viitokset ja viiden yhdistelmät ovat pentadin esikuvan mukaan, kuten on osoitettu Kaaviossa Plērōmasta Valentinoksen mukaan. Viisi on ihmisen luku, sillä täydellisestä seitsemäisyydestä triadi, ätma-buddhi-manas, tavallinen ihmiskunta on *ykseys*.

[PS 8] ”Riemuitkaa ja iloitkaa, sillä minun on tullut aika pukea ylleni vaatteeni (10).

(10) [*Minun vaatteeni.*] On omituista ja mielenkiintoista saada tietää, mitä okkulttisia ajatuksia gnostikoilla oli näistä ruumiista eli vaatteista. Esimerkiksi puhuessaan docetaesta [docketisteista] – yleisnimen käsittäessä ne koulukunnat, jotka väittivät, että adeptin ruumis oli ainoastaan aave eli toisin sanoen mayävi-rüpa – *Philosophumenan* tekijä (VIII, 3) ilmoittaa meille, että he selittivät Jeesuksen mysteeridraaman seuraavasti: ”Hän meni ja peseytyi Jordanissa [mystisessä ’joessa’, jopa pysäytti israelilaisten exoduksen Egyptistä, ’joka on ruumis’ (V, 7)] ja niin tehdessään otti vastaan mallin ja kuvan vedessä ruumiista, joka oli syntynyt neitsyestä, jotta kun *hallitsija* (*arkontti*) tuomitsi oman (nim. hallitsijan) kuvansa (*plasma*, ts. ruumiinsa) kuolemaan, nim. ristille (*stauros*),⁵⁷ tämä hänen (Jeesuksen) *sielunsa* vahvistuen ruumiissa ei olisi voinut ruumiinsa jätettyään ja naulitessaan sen puuhun ja *sillä keinoin voittaessaan vallat* [*arkhai*] ja *voimat* [*eksousiai*] löytyä alastomana, vaan olisi pukeutunut ruumiiseen, joka oli painautunut veteen, kun hänet oli kastettu, lihallisen ruumiin sijasta.”

Tämän kohdan syvä okkulttinen merkitys tuskin tarvitsee mitään tutkijan huomion kiinnittämistä, sillä koko ”syntymän” ja ”kasteen” mysteeri sisältyy siihen. Ainoastaan ne, jotka ovat kylpeneet kosmissa virrassa, ymmärtävät täysin.

⁵⁷ Ks. 7. luvun 8. selityksen jälkeen seuraavassa *Philosophumena-*otteessa olevaa alaviitettä.

[PS 10] ”Kun sitten aurinko nousi idästä, laskeutui alas suuri valon voima, jossa oli 24. mysteeriin jättämäni vaate, kuten olen juuri teille kertonut. Minä löysin vaatteestani mysteerin kirjoitetuna viidellä sanalla, jotka ovat korkeudelle ominaiset: zama zama õzza rakhama õzai (1), ja se tarkoittaa: ’Oi mysteeri, joka et ole maailmassa, ja jonka ansiosta kaikkeus on olemassa – tämä on koko ilmeneminen ja koko kohoaminen, joka on heijastanut kaikki emanaatiot ja kaikki, mitä niissä on, ja jonka vuoksi kaikki mysteerit alueineen ovat olemassa – tule meidän luoksemme (2), sillä me olemme sinun kanssasi saman ruumiin jäseniä. Me kaikki yksin sinussa, sinä ja me olemme yhtä ja samaa. Sinä olet Ensimmäinen Mysteeri,

[PS 10] joka on ollut olemassa alusta alkaen Lausumattomassa, ennen kuin hän ilmestyi, ja tuon yhden nimi on me kaikki. Me kaikki lähestymme nyt sinua viimeisen rajan (3) luona, joka on viimeinen mysteeri sisältä lukien. . . .”

(1) Vrt. *Salainen oppi*, II 604; *SD* II 580: ”Brahmân viidestä sanasta (*pañchadasha*) on gnostikkojen parissa tullut Jeesuksen âkâshiiseen (loistavaan) vaatteeseen hänen kirkastuksessaan kirjoitetut viisi sanaa: zama zama õzza rakhama õzai, jotka orientalistien kääntäminä kuuluvat: ”kaapu, voimani loistava kaapu”. Nämä sanat olivat vuorostaan viiden mystisen voiman anagrammillinen peite, joka oli merkittynä ’ylösnousseen’ vihityn pukuun hänen kolmepäiväisen transsitilansa viimeisen koetuksen jälkeen. Näistä viidestä tuli *seitsemän* vasta hänen *kuolemansa* jälkeen, kun adeptista oli tullut täydellinen KHRISTOS, täydellinen KRISHNA-VISHNU, ts. kun hän oli astunut nirvânaan.”

(2) [*Tule luoksemme.*] Vrt. *Salainen oppi* (I, Dzyanin kirjan säkeistöt V ja VI ja 153; *SD* I 130, 131), missä suurta ”Ole kanssamme” päivää kuvataan: ”Se on päivä, jolloin ihminen, vapautuen tietämättömyyden kahleista tunnistaa täydellisesti persoonallisuuden sisällä olevan egon – jota hän virheellisesti pitää omanaan – erottamattomuuden UNIVERSAALISTA EGOSTA (anima supra-mundi). Hän uppoutuu siten ainoaan olemukseen tullakseen, ei ainoastaan yhdeksi ’meidän kanssamme’ (niiden ilmenneiden universaalien elämien kanssa, jotka ovat ’YKSI AINOA’ ELÄMÄ), vaan tullakseen itse tuoksi elämäksi.”

Egyptiläisistä mysteereistä löydämme myös ”tule meidän kanssamme päivän” mainittuna ja selitettynä ”päivänä, jolloin Osiris sanoi Auringolle ’tule’” (*Kuolleiden kirja*, xvii, 61). Täydellisen selityksen saadaksenne lukekaa myös *Salainen oppi*, I 157; *SD* I e134, 135.

(3) [*Viimeinen raja.*] Tämä vastaa valentinoslaisen järjestelmän Horosta eli Staurosta. *Pistis-Sofian* esoterismi on kuitenkin paljon rikkaampi, ja siinä on monia rajoja eli laya-keskuksia (ks. *Salainen oppi*, eri kohdissa), jotka vastaavat kutakin tasoa ja alatasoa, jopa koska niissä on useita plerērōmia). Verratkaa myös (*sama*), mitä sanotaan ”Älä ylitä” -kehästä ja *dhyāni-pāśasta* eli ”jumalien vaatteesta”.

[PS 10] ”Tule luoksemme, niin että *me* (4) kaikki lähestymme sinua pukeaksemme sinut Ensimmäiseen Mysteeriin. . . .”

(4) Huomatkaa luvun muutos.

[PS 10] ”. . . kolmen kolmivoiman mysteeri (5), niiden koko alueen ja näkymättömiensä mysteerien nimen kirkkaus. Ja lisäksi siihen sisältyvät (6) kaikki kolmanteentoista aioniin kuuluvat. . . . ja niiden koko alue (7).”

(5) Kolmen kolmivoiman kaksi mysteerinimeä mainitaan (s. 361), nim. IPSANTAKHOUNKHAINKHOUKHEÖKH ja KHAINKHÖÖÖKH; voima emanoituu edellisestä *Marsille*, ja jälkimmäisestä *Mercuriukselle*. Samassa yhteydessä meille kerrotaan, että voima suuresta näkymättömästä asuu *Saturnuksessa*, ja Pistis-Sofiasta, Barbēlön tyttärestä *Venuksessa*.

(6) Tai siinä oleskelevat, nim. ”pyörät” (vrt. *S.O.*).

(7) Alueista jne., ks. taulukko 1.

[PS 12] ”Minä jätin kuitenkin tuon alueen taakseni ja tulin ensimmäiseen sfääriin loistaen suunnattomasti, *neljäkymmentäyhdeksän* (1) kertaa enemmän kuin ollessani taivaankannen sisäpuolella.”

(1) Vastaa ”neljäkymmentä yhdeksää tulta” okkulttisissa opeissa. Ks. kuvia.

[PS 14] ”Niiden järkytys ja suuri pelko ulottuivat myös suuren näkymättömän esi-isän (1) ja kolmen suuren kolmivoimaisen alueille saakka.

(1)[*Suuri näkymätön esi-isä.*] Suuri näkymätön esi-isä on vasemman, oikeudenmukaisuuden alueen ja kolmannentoista aionin hierarkioiden johdossa. Tämän näkymättömän jumaluuden suuri voima (eli dynamis) on Barbēlō, ja sitä seuraa kolme kolmivoimaa (vrt. s.e19, 23, 41 ja 183). Kun etenemme, käy ilmi, kuinka Plērōman *malli vaikuttaa* kaikilla tasoilla ja lokissa. Toisin sanoen, koska tietoisuuden tilat muuttuvat, olioiden *ilmennykset* muuttuvat niiden mukana, kun taas *oliot itse* eli mallit pysyvät samoina. Ks. kaavio Plērōmasta Valentinoksen mukaan.

[PS 14] ”Mutta 12. aionissa valoni oli 8700 kertaa voimakkaampi kuin maailmassa teidän parissa (2).”

(2) [*Kahdeksantuhattaseitsemänsataa kertaa: octies millies et septies centies* (Schwartzten käännös).] Kun jätetään sanojen *septies* ja *centies* keho latinantaminen sikseen, on vaikea yhdistää tämä luku aiempaan ”neljäänkymmeneenyhdeksään kertaan”. Käännös on ilmeisesti virheellinen, sillä huomautuksista selviää: ”*centies* (...

decies millies, Petermann)”. Tämä korjaus tuntuu silti ainoastaan tekevän asian pahemmaksi. Mignen käännös on ”huit fois mille fois et sept fois cent foix”, ja kuten tavallista, ei anneta mitään kommenttia tai selvitystä. Tämän vaikeuden todennäköinen ratkaisu on, että mikä oikea käännös sitten onkin, se on joko tyhjä ilmaisu tarkoittaen ”monta tuhatta kertaa”, aivan kuten latinaksi pyhän kierroksen luvusta 600 tulee irrallinen termi mille tahansa suurelle luvulle, tai se on tarkoituksellinen ”salaverho”.

[PS 15] ”. . . Kaikki aionit, taivaat ja niiden kaikki luokat järkyivät suuren pelon vallassa, *koska ne eivät tunteneet tapahtunutta mysteerii* (1).”

(1) Todella *avidyā* eli tietämättömyys (agnostisismi paremminkin) on kaikkien nidānoiden juuri eli syyn ja seurauksen ketju (ks. *S.O.*, mainitun sanan kohdalla).

[PS 15] ”Suuri tyranni Adamas (2) ja kaikki aionien tyrannit aloittivat turhan sodankäynnin valoa vastaan.”

(2) [*Adamas.*] PS 136 luemme, että kuutta kahdestatoista aionista hallitsee Sabaōth-Adamas, ja kuutta Jabraōth. Laajentaakseen voimaansa nämä kaksitoista aionia pitävät kiinni sukupuolimysteeristä. Tässä niitä kuitenkin vastustaa JEU, Jeesuksen isän isä, ja siten Jabraōth ja hänen hallitsijansa kääntyvät valon mysteereihin. Sen vuoksi JEU korottaa ne korkeammalle alueelle ja tuo ne puhtaaseen ilmaan, Auringon valoon, Keskustan alueen ja näkymättömän jumaluuden keskelle. Sabaōth-Adamas ja hänen hallitsijansa eivät kuitenkaan tahdo kieltäytyä sukupuolimysteeristä, joten JEU rajoittaa heidät (kohtalon?) sfääriin määrältään 1800 (360 x 5) ja niiden yläpuolelle 360 muuta hallitsijaa, ja näiden yläpuolelle edelleen viisi suurta hallitsijaa. Käyttäen astrologista avainta JEU on henkinen Aurinko, fyysisen Auringon isä, joka edelleen on ”Merkuriuksen sisäisen planeetan isä”. Ks. *Salainen oppi*, II 40; *SD* II 28 ja *Transactions of the Blavatsky Lodge*, osa I, s. 48 (*C. W.*, X, 340).

Edellä oleva kuvaus on otettu *Pistis-Sofian* neljännestä kirjasta eli osastosta, joka R. A. Lipsiuksen arvelun mukaan ”on luultavasti joutunut vahingossa nykyiseen paikkaan käsikirjoituksessa. Se esittää gnostilaisen opin yksinkertaisempaa ja vanhempaa muotoa ja oli ehkä jonkun toisen tekijän teos.” Oli asianlaita miten tahansa, ja koska yritämme ymmärtää *Pistis-Sofian ajatuksia*, riittänee kun huomautamme, että edellä olevan kuvauksen esittää Jeesus opetuslapsilleen, kun hän oli tuonut heidät heidän vihkimyksessään ”ilman Keskimmäiselle alueelle, Keskustan tien poluille, joka Keskusta on sfäärin alapuolella”, ja että vastaavasti se auttaa suuresti ymmärtämään ”hallitsijoiden kääntymistä”, joka seuraa.

Vihje tyranni-sanana selitykseksi esitetään luvussa 55, kun siinä puhutaan ”kaikista tyrannijumaluuksista, jotka eivät vielä olleet luopuneet valonsa puhtaudesta”. Vrt. myös luku 15 sekä 14.

Ofiittien gnosisessa Adamas-sana esiintyy usein, ja *Philosophumenasta*, X, 9, luemme: ”Naaseni [nahasilaiset] (ofiittien koulukunta) kutsuivat Anthropōsta (ihmistä) maailmankaikkeuden ensimmäiseksi periaateksi (*Archēn Universorum*) ja myös Ihmisen Pojaksi, ja

jakavat sen kolmeksi. Sillä heidän mukaansa siinä on *intelligenssi*, *psykykinen* ja *khoinen* (aineellinen) *prinsiippi*. Ja he kutsuvat sitä *Adamaaksi* ja ajattelevat, että tieto, *jossa se (Adamas) on kohteena, on alku sille, että me voimme tuntea jumaluuden.*” Edellä olevasta ilmenee, että on olemassa kolme *adamaata*, joista meidän Adamaamme on alin.

Näiden ”tyrannijumaluuksien” yhteydessä, ”jotka eivät olleet vielä luopuneet valostaan” ja joilta Jeesus otti ”*kolmannen osan* heidän voimastaan”, ja selitykseksi sille, mitä seuraa tekstissä, vrt. *Salainen oppi*, VI säkeistö, 5. sloka (I 210 & seur; SD I 191 & seur.), ”Neljännessä (kierroksessa eli elämän ja olemassaolon kiertokulussa ”seitsemän pienemmän pyörän” ympäri) poikien käsketään luoda kuvansa. Yksi kolmasosa kieltäytyy, kaksi (*kolmasosaa*) tottelee.”

[PS 15]”Minä käänsin sekä kohtaloa että sfääriä, jotka ovat heidän herrojaan, ja panin heidät suuntautumaan kuusi kuukautta vasempaan ja kuusi kuukautta oikeaan, kunnes he olivat saattaneet loppuun vaikutuksensa. Mutta ensimmäisen määräyksen ja Ensimmäisen Mysteerin (3) määräysten mukaan JEU (4), Valon valvoja, oli pannut heidät suuntautumaan koko ajan vasempaan, kun he saattoivat loppuun vaikutustaan ja muita toimiaan.”

(3)[*Ensimmäinen mysteeri.*] Jeesus, joka jatkaa ensimmäisestä mysteeristä (hänen Isänsä), kantaa myös itse Ensimmäisen Mysteerin nimeä. Valon aarteistossa emanaatioiden hierarkia *muodostuu* kolmen ensimmäisen kirjan mukaan Lausumattomasta, jota kutsutaan myös totuuden jumaluudeksi ja sisäisen sisäiseksi sekä jäsenistä (sanoista) toisaalta ja Lausumattoman mysteereistä toisaalta. Kaikkien mysteerien johdossa on Lausumattoman mysteeri eli *ensimmäinen mysteeri*, jota kutsutaan myös Lausumattoman ainoaksi (*Unicum*) sanaksi (eli logokseksi). Tästä emanoituu Ensimmäisen Mysteerin ainoa mysteeri, ja siitä kolme, viisi ja kaksitoista muuta mysteeriä.

(4) JEUta kutsutaan Jeesuksen isän isäksi, Jeesuksen isän ollessa Suuri Sabaōth, Jumala.⁵⁸ JEU:n alue on oikea laita ja tämän prinssiipin nimet ovat Valon valvoja, Ensimmäinen ihminen, Ensimmäisen määräyksen lähettäjä⁵⁹ ja Verhon vartija. Kun huomataan myös, että neljännessä kirjassa Lausumatonta, jolle Jeesus osoittaa kaikki rukoukset, kutsutaan kaiken isyyden isäksi, meillä on *kolme* Jeesuksen isää, nim. Lausumaton, JEU ja Suuri Sabaōth. Näiden kolmen ”isän” ja ”elämän” ymmärtämiseksi lukekaa *Hunnuttomasta Isiksestä*, Teologia osa 1, s. 243 ynnä seur.

[PS 17] Tämän kerrottuaan Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Kennellä on korvat, kuulkoon.” Kun Mariam (1) kuuli nämä Jeesuksen lausumat sanat, hän tuijotti taivaaseen (2) hämmästyneenä tunnin ajan. . . .

(1) Mariaa, jota kutsutaan myös nimellä Mariham ja Maria Magdalena (s. 182), ei saa sekoittaa Mariaan, Jeesuksen ruumiilliseen

⁵⁸ Ks. 8. luvun selitys 3.

⁵⁹ Ks. 8. luvun selitys 9.

äitiin. Tämä Maria on verrattomasti intuitiivisin (pneumaattisin) ja keskustelukumppanina etevin kaikista opetuslapsista.

Philosophumenasta, V, 7, luemme, että nahasilaisten koulukunta väitti saaneensa opetuksensa Mariamnelta, jolle ”Jaakob, Herran veli” oli alun perin ilmoittanut ne. Origenes puhuu myös (*Contra Celsum*, V, 62) gnostilaisesta koulukunnasta, joka sai opetuksensa Mariamnelta.

Niiden, jotka haluavat analysoida väittelyä kolmesta Mariasta, nim. Maria Magdalenasta, Martan sisaresta Mariasta ja ”*la femme pecheressestä*” [syntisestä naisesta] eli siitä, ovatko he kolme eri persoonallisuutta vai yksi ja sama yksilö, pitäisi tutustua ”Mignen” lähdeluetteloon, vol. xxiv, sarake 541 ja 542.⁶⁰ Esoteerisesti kuitenkin äiti Maria, Martan sisar Maria ja Maria Magdaleena vastaavat *buddhia*, *manasta* ja alemppaa *manasta*.

(2) *Ilmaan (aëra)* innoittuneena. Ks. 15. luvun selitys nro 2 (Adamas), ”*ilman keskimäinen alue*”.

[PS 18] ei yksikään hallitsija tiedä enää mitään sinun tekemisistäsi. He (hallitsijat) ovat Egypti (1), sillä he ovat hyödytön hylä.

(1) [*Egypti.*] Tämä kohta on jotakuinkin hämärä, erityisesti viimeinen lause ”*Quae eadem sunt Aegyptus*” (Schwartzten käänn.), jonka kieliopillisesti täytyy viitata sitä edeltävään, ”asiat jotka haluat tehdä”. Jos se on kuitenkin siten käännettävissä, epätoivo valtaa lukijamme. Olemme sen vuoksi palauttaneet esiin gnostilaisen kirjoittajan ajatuksen tutkimalla *Philosophumenan* kohtia, joista seuraava on esimerkkinä: ”Tämä, hän sanoi, on se mitä on kirjoitettu: ’*Olen sanonut, te olette kaikki jumalia ja Korkeimman lapsia, jos te kiireesti pakenette Egyptistä ja ylittäen Punaisen meren tulette erämaahan*’, toisin sanoen, alhaalla olevasta yhteydestä (*mixis*) ylhäällä olevan Jerusalemin yhteyteen; ’mutta jos te jälleen palaatte Egyptiin’, toisin sanoen, yhteyteen alhaalla, ’te kuolette kuin ihmiset’ (*Ps.* 82:6–7). Sillä hän sanoi, kaikki alempi synnyttäminen on kuolevaista, kun taas kaikki, mikä synnytetään ylhäällä, on kuolematonta. Sillä vedestä [nim. avaruuden vedestä] ainoastaan ja hengestä synnytetään henkinen (ihminen) eikä lihallista. Alempi (ihminen) päinvastoin on lihallinen: Näin on, hän sanoi, kirjoitettu: ’*Se mikä on syntynyt lihasta, on lihaa, ja se mikä on syntynyt hengestä, on henkeä.*’ Tämä on heidän mukaansa henkistä synnyttämistä. Tämä, hän sanoi, on suuri Jordan, joka virtasi alas ja esti Israelin lasten exoduksen Egyptistä (se on, alemmasta yhteydestä; sillä *Egypti on ruumis* heidän mukaansa) mutta *jonka Jeesus sai kääntymään takaisin ja virtaamaan ylöspäin* (V. § Naaseni [Nahasilaiset]).

[PS 20] Mariam sanoi: ”Herrani, kaikki ihmiset, jotka tuntevat kaikkien aionien kaikkien hallitsijoiden magian mysteerit ja sfäärin ja Heimarmenen hallitsijoiden magian, koska tottelemattomat enkelit ovat opettaneet heitä (silloin kun he kutsuvat heitä mysteereissään, jotka ovat heidän pahaa magiaansa hyvien asioiden es-

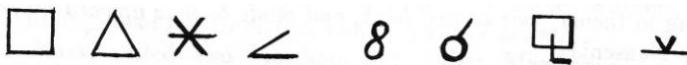
⁶⁰ [*Patrologiae Cursus Completus* (toim. Jacques Paul Migne). *Series Latina* (221 osaa, Paris, 1844–64). Ks. *S. O.*, General Index and Bibliography volume, s. 464, T. P. H., Adyar, 1979. – de Zirkoff]

tämiseksi), toimittavatko he niitä loppuun tästä hetkestä lähtien?” Jeesus vastasi Marialle sanoen: ”Eivät he toimita niitä samoin kuin alussa, koska olen ottanut kolmanneksen heidän voimastaan. Mutta he ovat väärässä niiden silmissä (1), jotka tuntevat kolmannentoista aionin maagiset mysteerit. . . .”

(1) Edessämme oleva kohta on kaikkein kiinnostavin, koska se osoittaa vihkimyskoulujen kannan vihkimättömien astrologiaan ja koska se sisältää vihjeen, että ”tähtien vaikutuksella” oli tekemistä *ainoastaan* fyysisen eli hylisen ihmisen kanssa, kun taas ne, jotka tunsivat kolmannentoista aionin mysteerin, ts. psyykkisen (ks. taulukko 1), olivat sellaisten vaikutusten yläpuolella.

[PS 21] [Hetken vihkiäjät – tuntiastrologit] ”. . . . minä olen muuttanut heidän vaikutustaan, nelikulmionsa, kolmionsa ja kahdeksaa kuviotaan (1).”

(1)[*Heidän neliönsä ja kolmionsa.*] Nämä ovat okkulttisen astrologian järjestelmän termejä, jotka perustuvat kolminaisuuden ja nelinäisyyden mallille ja vastaavat *kolmea* korkeampaa ja *neljää* alemmaa periaattia tehden yhteensä seitsemän. Eksoteerisessa astrologiassa ne vastaavat tavallista kolmiota ja neliötä, kahdeksan muodon ollessa:

[PS 25] ”Kun sitten tuli Melkisedekin, suuren Valon vastaanottajan (1) aika. . . .”

(1) [*Melkisedek.*] *Philosophumenassa*, VII, 36, mainitaan ”melkisedekläiset”, jotka tekijän mukaan saivat kiittää koulukuntansa perustamisesta Theodotosta, pankkiiria. Heidän opetuksensa olennaisin piirre oli, että Kristus laskeutui ihmiseen, Jeesukseen, tämän kasteessa, mutta Melkisedek oli taivaallinen voima, korkeampi kuin Kristus. Se mitä Kristus oli tekemässä ihmisille, Melkisedek teki enkeleille. Tämä Melkisedek oli ilman isää tai äitiä tai sukua, jonka alku ja loppu olivat käsittämättömiä. Ks. myös Philastrius (*Haer.*, 52), Pseudo-Tertullianus (24), Epifanos (55) ja Eusebios (*Kirkkohistoria*, v, 28), kuten Salmon on lainannut (Smith and Wace, *Dict. of Christian Biography*, III, 889–90).

Pistis-Sofiasta (s. e292, 327–9, 337, 365) luemme, että oikean puolen kolme pääjumaluutta ovat Jeu, Zorokothora Melkisedek ja Suuri Sabaöth, Hyvä. Melkisedekin, ja hänen vastaanottajiensa, tehtävä on erottaa valovoimien hallitsijat ja viedä valo takaisin aarteistoon. Melkisedekin okkulttisesta merkityksestä: vrt. *Salainen oppi*, I 225, 281; *SD I* 208 ja 265, ”Suuri uhri” ja ”Hiljainen vartija”.

[PS 27] ”. . . . Minä olen vähentänyt aikoja. . . valittujen takia. Jos en olisi vähentänyt heidän jaksojaan, ei yksikään aineellisista

sieluista olisi pelastunut, vaan ne olisivat tuhoutuneet siinä tules-
sa, joka muodostaa hallitsijoiden ruumiin.” (1)

(1) *Hallitsijoiden ruumiin: hallitsijoiden liha.* Toisin sanoen, *kāma-mānasinen* entiteetti tuhoutuisi alemmissä kosmisissa voimis-
sa.

[PS 29] ”Näiden tapahtumien jälkeen saavuin korkeuteen, kolmannentoista aionin verhojen eteen. Saapuessani verhojen luo ne vetäytyivät ja avautuivat minulle. Astuin kolmannentoista aionin sisään ja löysin sen alapuolelta PISTIS-SOFIAN (1) yksinään, eikä kukaan heistä ollut hänen seurassaan. Mutta hän oli sillä alueella surren ikävissään sitä, että häntä ei ollut päästetty kolmannentoista aioniin, korkeudessa olevalle omalle alueelleen. Hän oli surullinen myös niistä kärsimyksistä, joita kolmivoimaisiin kuuluva Authades [omatahtoinen] hänelle aiheutti. Mutta kertoessani teille heidän laajuudestaan kerron samalla siitä mysteeristä, minkä mukaan kaikki tämä tapahtui.

”Kun PISTIS-SOFIA nyt näki minun loistavan suunnattomasti, eikä ollut mittaa valollani, hän järkyttyi suuresti ja katsoi vaatteeni valoa. Hän huomasi nimensä (2) mysteerin minun vaatteessani ja koko tuon mysteerin autuuden, koska hän oli aikaisemmin ollut korkeuden alueella kolmannessatoista aionissa. . . .”

(1) [*Pistis Sofian.*] Lukijan olisi tutkittava huolellisesti Sofian ”lankeemuksen” selostusta, niin kuin se kerrotaan *Philosophumenas-
sa* (ks. 7. luvun selitys nro 8:n jälkeen seuraavaa käännöstä), ja sitä verrattava sitä seuraavan tekstin allegoriseen draamaan. Huomattaisiin, että dodekadin naisellisten aionien *ensimmäinen* ja *viimeinen* ovat PISTIS ja SOFIA. Sielu oli ainoa aihe, ja tieto sielusta kaikkien muinaisten mysteerien ainoa aihe. PISTIS-SOFIAN ”lankeemuksessa” ja hänen pelastumisessaan syzygiansa, JEESUKSEN, avulla näemme aina tapahtuvan draaman kärsimyksestä ja tietämättömästä persoonallisuudesta, jonka voi pelastaa ainoastaan kuolematon yksilöllisyys eli pikemminkin sen oma kaipuu SITÄ kohti. Tätä *Pistis-Sofian* kohtaa luettaessa olisi muistettava *manaksen kaksinaisuus*, ja tämä avain soveltuu joka riviin.

Koska viisautta oli gnosiksen päämääränä, niin koko gnostilaisen opetuksen keskipiste oli niin sanottu Sofia-mythos. Sillä tulkitsemepä allegoriaa makro- tai mikrokosmisesta näkökulmasta, vanhan ajan vihityt ovat aina yrittäneet opettaa meille JÄRJEN evoluutiota. Kosmogeesiksen *mahatin* emanaatio ja evoluutio ja antropogeesiksen *manaksen* emanaatio ja evoluutio olivat yhden ainoan tieteen opiskelua. Sofian asunto oli Keskustassa, ylemmän ja alemman maailman välissä, ogdoadissa. Alapuolella oli hebdomad eli seitsemän sfääriä, joita hallitsi hallitsijoiden seitsemän hierarkiaa. Todella on ”viisautta rakentanut itselleen talon, seitsenpylväisen rakennuksen” (*Sananl.* 9:1). ”Kukkulan laella, tien vierellä se seisoo, *polkujen keskellä*, sillä se ottaa istuimensa voimakkaiden (hallitsijoiden) portin luota, se viiپی sisäänkäynneillä” (*sama*, 8:2). Lisäksi Sofia oli välittäjä ylemmän ja alemman alueen välillä ja samalla heijasti Plerērōman perusmuodot eli ajatukset maailmankaikkeuteen.

Miksi sitten pitäisi Sofian, joka oli alun perin pneumaattista eli henkistä olemusta, olla Keskimmäisessä tilassa, maanpaossa todellisesta asunnostaan? Tämän suuren mysteerin yritti gnosis ratkaista. Edelleen ottaen huomioon, että tämä ”sielun lankeemus” alkuperäisestä puhtaudestaan kietoi sen kärsimykseen ja kurjuuteen, aihe, joka gnostilaisilla opettajilla oli aina edessään, oli sama kuin se ”surun” ongelma, jota itse Gautama Śākyamuni ryhtyi ratkaisemaan.

Lisäksi noiden kahden järjestelmän ratkaisu oli sama siinä, että ne löysivät surun synn tietämättömyydestä, ja tämän poistamiseksi ne korostivat itsetuntemuksen polkua. Järjen oli ohjattava Järkeä: ”itseä analysoivan ajatuksen” oli määrä olla Tie. Aineellinen järki ((kāma-manas) oli puhdistettava, ja sen oli tultava yhdeksi henkisen järjen (buddhi-manaksen) kanssa. Gnosiksen terminologiassa tämä ilmaistiin Sofian lunastamisella Khristoksen kautta, joka vapautti hänet tietämättömyydestä (*agnoia*) ja kärsimyksistä. Ei siis ole hämmästyttävää, että löydämme Sofian, pidettiinpä häntä ykseytenä tai kaksinaisuutena tai vieläpä kosmisena järkenä, jolla oli monta nimeä. Niiden joukosta voidaan mainita äiti eli kaikki-äiti, elämän äiti tai loistava äiti; voima ylhäällä; Pyhä Henki (kaikki makrokosmisesta näkökulmasta); ja vielä vasemmanpuoleinen, vastakohtana Khristokselle, oikeanpuoleiselle; mies-nainen; Prounikos eli himokas; kohtu; paraatiisi; Eeden; Akhamōth; neitsyt; Barbēlo; valon tytär; armelias äiti; maskuliinisen puoliso; täydellisten mysteerien paljastaja; täydellinen armeliasuus; erittäin tärkeiden mysteerien paljastaja; kätkeyty äiti; hän joka tuntee valittujen mysteerit; pyhä kyyhkynen, *joka on antanut syntymän kaksille kaksosille*; Ennoia; hallitsija; ja kadonnut eli vaeltava lammaskoira, Helena. Valentinoslaisessa järjestelmässä Sofia synnyttää Khristoksen, *jolla on ”varjo”*. Edellä olevat termit on otettu Smith and Wace’n *Dictionary of Christian Biography*sta, art. ”Sophia”, mistä luemme: ”*Apostolien tekojen* syyriankielisessä tekstissä, jonka on julkaissut tri Wright (*Apocryphal Acts of Apostles*, s. 238–245) on kaunis *Sielun hymni*. Sielu on lähetetty alas taivaallisesta kodista noutamaan *käärmeen vartioimaa helmeä*. Mutta se on unohtanut täällä alhaalla taivaallisen tehtävänsä, kunnes sitä muistutetaan siitä kirjeessä ’*isältä, äidiltä ja veljeltä*’. Se suorittaa tehtävänsä ja saa jälleen takaisin *loistavan pukunsa* ja palaa vanhaan kotiinsa.”⁶¹

(2) [*Nimi.*] Nimi, *joka ei ole mikään nimi* vaan *ääni* tai pikemminkin *liike*. Logoksen, Verbumin ja Vāchin mysteeri on aina ollut kätkeytyä *nimien* mysteeriin. Nämä nimet minkä tahansa kielisinä tai minkä tahansa kansan keskuudessa edustavat kaikki ”lausumatoman nimen” muutoksia.

Tässä yhteydessä seuraava *Pistis-Sofian* kohta (PS 143) on erittäin mielenkiintoinen. Kun Jeesus selitti opetuslapsilleen isänsä valon mysteeriä, savun ja Pyhän valon hengen kasteita sekä henkistä voitelua, hän jatkoi: ”Silloin ei mikään ole erinomaisempaa kuin nämä mysteerit, joita te tutkitte, ellei se ole seitsemän äänen ja niiden neljäkymmenen yhdeksän voiman ja numeroimisen (*psēfōn*) mysteeri, eikä mikään nimi ole niitä kaikkia loistavampi, Nimi, jossa on kaikki nimet ja kaikki valot ja kaikki voimat. Sen vuoksi sitä, joka tulee eroamaan hylē-ruumiistaan (huomatkaa: ei välttämättä kuoleman kynnyksellä ainoastaan, vaan *samādhin* eli mystisen transsin

⁶¹ Tämä ns. Helmi-hymni on julkaistu suomeksi Ismo Dunderbergin ja Antti Marjasen toimittamassa kirjassa *Nag Hammadin kätkeyty viisaus* (s. 339–351) ja Munkki Serafimin käännöksessä *Tuomaan teot* (s. 215–223).

aikana) tietäen tuon nimen, ei mikään savu (huomatkaa: se on, ei mikään teologinen harhaluulo), ei mikään Kohtalon sfäärin voima, hallitsija, enkeli, arkkienkeli eikä mahti voi estää tuota sielua; ei, jos lähtiessään maailmasta ihminen lausuu tuon nimen tulelle, se tulee sammumaan ja sumu hälvenemään. Ja jos hän puhuu siitä demoneille ja ulkoisen sumun (pimeyden) vastaanottajille ja sen hallitsijoille, voimille ja mahdeille, kaikki tulevat häviämään, niin että heidän liekkinsä tuhoutuu ja he huudahtavat: 'Sinä olet pyhitetty, sinä kaikkien niiden siunaama, jotka ovat pyhiä.' Ja jos he lausuvat tuon nimen pahan tuomion saajille ja niiden voimille ja kaikille niiden mahdeille ja myös Barbēlolle ja näkymättömälle jumaluudelle ja kolmelle kolmivoimalle, niin heti kaikki luhistuu noilla alueilla, niin että heidän on pakko hajota ja häipyä ja huudahtaa: 'Oi kaiken valon valo, joka on äärettömässä valossa, muista myös meitä ja puhdistameidät.'"

Tämän kohdan johdosta huomautetaan *Salaisessa oppissa*, II 594; *SD* II 570: "On helppo huomata, mitä tuo valo ja nimi ovat: vihkimyksen valo ja 'tuli-itsen' nimi, joka ei ole mikään nimi eikä mikään toiminta, vaan henkinen, aina elävä voima, korkeampi jopa kuin 'näkymätön Jumala', koska tuo voima on ITSE."

Vrt. myös *Salainen oppi*, main. sanan kohdalla; Oiaohoo, I 95, 98, 118; *SD* I 68, 71, 72, 93 (Oi-Ha-Hou); Mantrika Śakti, I 307; *SD* I 293; Kuan-Yin, I 158; *SD* 136; Kuan-Yin-T'ien, I 159, 160; *SD* 137, 138; Logos, II 36, 37; *SD* I 25; Hermes, II 566, 567; *SD* II 541, 542; mystiset nimet ja ominaisuudet, I, 372; *SD* I 352; Aditi-Vāch, I 461; *SD* I 431; Vāch, Savitri, jumalien ja kaikkien elävien äiti, II 147; *SD* II 128; Vāch, Devasena, II 223; *SD* II 199; ja melodinen lehmä; II 447; *SD* II 418.

[PS 31] ... Niin hän [Pistis-Sofia] ajatteli itsekseen: "Minä menen tuolle alueelle ilman pariani [syzygia] (1) ja otan valon, jonka Valon aionit ovat luoneet minua varten, (2) niin että voisin kohota Valojen Valoon, joka on korkeimmassa korkeudessa." "Kun hän [Pistis-Sofia] ajatteli näitä asioita, hän tuli kolmannesatoista aionissa olevasta paikastaan ja saapui kahdenteentoista aioniin. Aionien hallitsijat vainosivat häntä vihoissaan, koska tämä oli luullut olevansa suurenmoinen. Sitten hän tuli kahdennestatoista aionista Kaaoksen alueihin ja matkasi leijonakasvoista valovoimaa kohti aikomuksenaan niellä sen. Mutta se oli Authadeen [omatahtoinen] kaikkien aineellisten emanaatioiden ympäröimä. Ja suuri leijonakasvoinen valovoima nielaisi Sofian valovoimat. Se puhdisti [eli karkotti] (myös) hänen valonsa [ja hylänsä] ja nielaisi ne, ja hänet (Sofia) heitettiin Kaaokseen. Kaaoksessa oli yksi leijonakasvoinen hallitsija, jonka toinen puoli oli tulta ja toinen pimeyttä, sen nimi oli Jaldabaoth (3), josta minä olen puhunut teille monta kertaa."

(1) *Ilman pariani*. Verratkaa tätä valentinoslaiseen järjestelmään, missä Sofia synnyttää "ilman syzygiaa", ja myös Jaldabaōthia käsittelevään selitykseen 3, missä Jaldabaōth synnyttää ilman naista, aivan niin kuin Sofia synnytti ilman miestä; *Daemon est Deus inversus*.

(2) *Valon aionit*. Kutsutaan myös "korkeiksi aioneiksi", jotka ovat vastakkain "hallitsijoiden aionien" kanssa.

(3) Jaldabaōth on sama kuin *Codex Nazaraeuksen* Pthahil, valentinoslaisen järjestelmän Demiurgi, barbelolaisen Proarkhos,⁶² Balisideen suuri arkontti ja Justinoksen Elōhim jne. Jaldabaōth (kaaoksen lapsi) oli Sofian poika (Akhamōth) gnostilaisessa kosmogenesiksessä, toisin sanoen, luovien voimien päällikkö ja pitrien yhden luokan edustaja. Jos pidämme ylhäällä olevaa Sofiaa [ks. ”Valentinos” eri kohdissa] *ākāsana* ja alhaalla olevaa Sofiaa sen alempina eli aineellisina tasoina, voimme ymmärtää, miksi Jaldabaōth, aineellisen luoja, samastettiin Jehovaan ja Saturnukseen, ja siten ymmärtää seuraavan Irenaeuksen julkaiseman allegorian.⁶³ Jaldabaōth, äidin, Sofian, lapsi synnyttää itse pojan, ilman minkään äidin apua, ja hänen poikansa vuorostaan pojan, ja hän toisen ja niin edelleen, kunnes on syntynyt kuusi poikaa, toinen toisesta. Nämä alkoivat sitten heti taistella isänsä kanssa määräysvallasta, ja isä epätoivoissaan ja raivoissaan tuijotti alhaalla ”aineen puhdistamisiin”. Ja heidän kauttaan syntyi toinen poika, Ofiomorfos, käärmeenmuotoinen, kaiken sen henki, joka on alimpana aineessa. Sitten paisuen ylpeydestä hän kurottautui korkeimpaan sfääriin ja julisti ääneen: ”Minä olen Isä ja Jumala, eikä minun yläpuolellani ole ketään.” Tähän hänen äitinsä huudahti: ”Älä valehtele, Jaldabaōth, sillä kaiken Isä, ensimmäinen Anthropōs (ihminen) on sinun yläpuolellasi, ja samoin on Anthropōs, Anthropōksen poika.”⁶⁴ Ja estääkseen poikiaan kuuntelemasta ääntä Jaldabaōth ehdotti, että heidän tulisi muovata *ihminen*. Niinpä kuusi heistä loi jättiläisihmisen, joka makasi maassa ja kiemurteli kuin käärme (ensimmäisten kierrosten ja rotujen ihminen). Ja he toivat hänet isänsä Jaldabaōthin luo, joka hengitti häneen ”elämän hengen” ja *siten tyhjentyi luovasta voimastaan*. Ja Sofia auttoi muotoilussa, niin että voisi saada takaisin Jaldabaōthin valovoimat. Heti paikalla ihminen, jolla oli jumalallinen kipinä, tavoitteli taivaallista ihmistä, josta se tuli. Tästä Jaldabaōth tuli mustasukkaiseksi ja siitti Eevan (Līlīthin) riistämään Aadamilta tämän valovoimat. Ja kuusi ”tähteä” ihastuen intohimoisesti Eevan kauneuteen synnytti hänen kauttaan poikia. Sen johdosta Sofia lähetti käärmeen (järjen) saadakseen Aadamin ja Eevan rikkomaan Jaldabaōthin määräykset, ja tämä raivoissaan heitti heidät ulos paratiisista maailmaan yhdessä käärmeen kanssa (neljäs kierros ja neljäs rotu). Samaan aikaan Sofia riisti heiltä heidän valovoimansa, ettei sekin joutuisi ”kirouksen” alaiseksi. Ja käärme pakotti maailmanvoimat valtaansa ja synnytti kuusi poikaa, jotka jatkuvasti vastustavat sitä ihmisrotua, jonka takia heidän isänsä (käärme) heitettiin alas. Aadamilla ja Eevalla oli alussa puhtaat henkiset ruumiit, *jotka asteittain tulivat karkeammiksi ja karkeammiksi*. Heidän henkensä tuli myös heikoksi, sillä heillä ei ollut muuta kuin alemman maailman henkäys, jonka Jaldabaōth oli heihin hengittänyt. Lopuksi Sofia kuitenkin antoi heille takaisin heidän valovoimansa, ja he heräsivät huomaamaan, että he olivat alastomia.

Tämä ajatuksia herättävä allegoria, jossa luotu tuli korkeammaksi kuin luoja, voidaan ymmärtää ainoastaan muistamalla sen olemuksen samuus, joka on kehittynyt, sen kanssa, mistä se on kehittynyt. Veratkaa: ”Minä olen verhoutunut sinuun ja sinä olet minun vähanani ”ole meidän kanssamme” -päivään asti, jolloin sinä tulet jälleen minuksi ja muiksi, itsekseksi ja minuksi” (*Salainen oppi*, I, VII säkeistö, 7. sloka). Tässä emanaatiokierroksessa siitä mikä on ylhäällä, tulee

⁶² Iranaeus, *Adversus Haereses*, I, xxix, 4.

⁶³ *Main. teos*, I, xxiii–xxviii.

⁶⁴ *Main. teos*, I, xxx, 6.

se mikä on alhaalla, joten huomaamme *Pistis-Sofiasta*, että lopulta Jaldabaōthista puhutaan, että hän on ”suuressa kaaoksessa, joka on ulompi sumu”, missä hän *neljinekymmenineyhdeksine* daimonineen kiduttaa pahoja sieluja (s. 382). Lisäksi samankaltaisuus Jaldabaōthin ja Sabaōth-Adamaksen välillä on niin läheinen, että heitä on ilmeisesti pidettävä saman voiman aspekteinä. *Pistis-Sofian* terminologian omituinen runsaus tekee sellaisista vastaavuuksista välttämättömiä.

Ofiittien kaaviossa, mistä Origenes puhuu teoksessaan *Contra Celsum*, on planeettahallitsijoiden kaksi seitsemäisyyttä, ylempi ja alempi seitsikko. Jaldabaōth on ylemmän ryhmän ensimmäinen, ja Mikael-Ofiomorfos on alemman johdossa. Nyt tätä Mikaelia nimitetään ”*leijonankaltaiseksi*”, ja hän on Jaldabaōthin poika, ja Jaldabaōthia kuvataan myös leijonanpäiseksi. ”Vainajan” puolesta lausuttavien rukousten kaavassa sielu, joka on ylittänyt pahuuden vallin (*fragmon kakias*), Ofiomorfoksen valtakunnan eli maallisen tasomme, saapuu Jaldabaōthin porteille ja lausuu seuraavan mielitelevän puheen, joka tosiaan näyttää soveltuvan huonosti Jaldabaōthin luonteeseen. ”Oi sinä, joka olet syntynyt hallitsemaan rohkeasti, Jaldabaōth, *ensimmäinen ja seitsemäs*, oi hallitsija, puhtaan järjen subsistentti logos, täydellinen teko pojalle ja isälle, joka tuo sinulle elämän symbolin (joka on merkitty) esikuvan leimalla, avaan portin, jonka sinä olet sulkenut aioniltasi, maailmalta, ja siirryn sinun voimasi avulla jälleen vapauteen. Olkoon suojeus kanssani; kyllä, olkoon se, isä.”

[PS 39, 6. jae] ”. . . . Pelon äänen ja Authadeen [omatahtoinen] voiman takia voimani ovat minussa heikkenneet. Minusta [Pistis-Sofia] on tullut kuin omituinen demoni (*idios daimōn*), joka asustaa valottomassa aineessa [hylē]. Ja minusta on tullut vääristynyt henki (1),

[PS 39, 7. jae] joka elää valottomassa aineellisessä [hylē-] ruumiissa. Lisäksi minusta on tullut dekaani, joka on vain ilmassa (2).

[PS 39, 9. jae] Authadeen emanaatiot ovat vahingoittaneet minua suuresti, ja minun parini [syzygia] on puhunut siitä seuraavasti: hänessä olevan valon alueella he ovat täyttäneet hänet Kaaoksella. Olen niellyt itseäni oman aineeni [hylē] hien ja silmiäni aineen [hylē] tuskankyyneleet (3), niin etteivät minua ahdistavat ottaisi pois niitäkin. . . .”

(1) Hengen jäljitelmä (*Antimimon pneumatos*) on yksi periaatteista sielun muodostamisessa, jossa rakentamisessa jokaisella viidellä planeettahallitsijalla on osuutensa. Tämä työ viimeistellään antamalla sielulle unohduksen malja eli Lethe-juomaa, joka on valmistettu pahuuden siemennesteestä ja joka yllyttää ihmisiä kaikkiin aineellisiin himoihin. Tämä on ihmisen paha henki, eräänlainen sielua ympäröivä hengellinen substanssi.

(2) [*Dekaani vain ilmassa.*] Vrt. PS 55, ”Minä olen niin kuin hylē, joka uppoaa. He ovat ajaneet minua sinne tänne niin kuin demonia ilmassa.” Ilman Keskimmäisestä alueesta puhutaan kuin sfäärin alapuolella olevan Keskustan tien poluista. Dekaanin sanasta, ks. 8. luvun selitys 7.

(3) [*Silmieni. . . . kyyneleet.*] Jäljittäessään tätä ajatusta egyptiläisen kuvakielen avulla É. C. Amélineau kirjoittaa teoksessaan *Essai sur le Gnosticisme Egyptien*, s. 303, seuraavasti:

”Auringolle osoitettujen rukousten joukosta tai pikemminkin hänen eri muodonmuutostensa luettelosta luemme seuraavan: ’Hän joka luo veden, joka virtaa ulos hänen sisustastaan, *Remin*, itkijän, *ruumiin kuvan.*’ *Kyyneleet* esittävät tärkeää osaa egyptiläisessä uskonnossa’, sanoo É. Naville selittäessään tätä tekstiä, ’ja varsinkin siinä, mikä koskee luomista.’ Hän lainaa sitten useita esimerkkejä, jotka on otettu julkaisemattomista teksteistä, jotka ovat peräisin Ramses IV:n haudasta ja jotka lainaamme häneltä. Yhdessä niistä Jumalaa rukoillaan ’itkijänä’ ja pyydetään antamaan elämä ’kuninkaalle’: ’Oi itkijä, mahtava, korkea Aukertin valtakunnissa, anna elämä kuninkaalle. . . .’ Hän vastaanottaa myös tämän rukouksen: ’Oi sinä, se joka muodostaa itsensä kyynelten avulla, joka kuulee itse omat sanansa, joka herättää henkiin sielunsa, herättää elon kuninkaan sielun.’ Lopuksi kuuluisassa tekstissä, joka tunnetaan neljän rodun tekstinä, ihmisille puhutaan näin: ’Te olette silmäni kyynel Retunimessänne, toisin sanoen teidän ihmisten nimessä’ Tämä oppi vahvistetaan vielä selvemmin maagisessa papyruksessa, jonka on kääntänyt tri Birch. Siinä eri jumalien kyyneleet esitetään aineena, josta virtaavat kukat, suitsukkeet, mehiläiset, vesi, suola jne. ’Kun Horus itkee’, sanotaan papyruksessa, ’vesi joka valuu hänen silmistään, kasvaa kasveiksi, jotka antavat suloisen tuoksun. Kun Su ja Tefnut itkevät kovasti ja vesi valuu heidän silmistään, se muuttuu kasveiksi, jotka antavat tuoksun. . . . Kun aurinko itkee toisen kerran ja antaa veden pudota silmistään, se muuttuu mehiläisiksi, jotka tekevät työtä. . . Kun aurinko Rā tulee heikoksi, hiki valuu hänen jäsenistään ja muuttuu vedeksi. . . hänen verensä muuttuu suolaksi. Kun aurinko tulee heikoksi, hän hikoilee, vesi valuu hänen suustaan ja muuttuu kasveiksi.’”

Vrt. myös *Salaisen opin* ”hiestä syntyneihin”.

[PS 41] Hän [Pistis-Sofia] huudahti ja lausui *viidennen* katumuksen . . .(1)

(1) Kun sielu siirtyy eri kehitysvaiheiden ja -tasojen läpi, se saavuttaa tasapainon keskipisteen kussakin, missä valinta alemman ja ylempään välillä tehdään; siten herää epäily ja sen sanotaan ”katumus”.

[PS 42] ”Kuulehan sinä autuas Filippus, jolle puhuin [Jeesus], sillä sinä, Tuomas ja Matteus (1) olette niitä, joiden osaksi on Ensimmäisen Mysteerin kautta annettu kaiken *sanomani ja tekemäni sekä teidän näkemänne* (asioiden) kirjaaminen. . . .”

(1) Ne kreikan-, latinan- ja syyriankieliset katkelmat, jotka ovat jäljellä *Tuomaksen evankeliumiksi* kutsutuista kirjoituksista, antavat vain pienen käsityksen siitä, mitä alkuperäisen Evankeliumin tai evankeliumien Tuomaan *mukaan* on täytynyt olla, että eri gnostilaisuuden koulukunnat ja jopa joidenkin kirkkoisien seuraajat ovat pitäneet sitä niin suurella arvolla. Katkelmia kutsutaan myös *Herran poikaiden teoiksi*, ja ne ovat täynnä hassuja ja lapsellisia tapahtumia,

jotka toistuvat usein *Lapsuusevankeliumissa*. Nämä tarinat olivat kuitenkin niin suosittuja katolilaisten lukijoiden keskuudessa, että evankeliumi kaunisteltiin sopimaan oikeaoppiseen makuun leikkaamalla siitä pois kaikki harhaoppiset kohdat. Silti katkelmien gnostilainen tendenssi näkyy niiden vahvasta doketismista, toisin sanoen, teoriasta, että Khristoksen ilmestyminen ihmisenä oli illuusio. Että oli olemassa Tuomaksen filosofinen evankeliumi, on hyvin ilmeistä siitä otettujen lainausten luonteen ja monien sitä koskevien viittausten johdosta, mutta se että tämä evankeliumi oli kirja, joka tekstimme Tuomas valtuutettiin kirjoittamaan, on ikuisesti jäävä mysteeriksi, ellei jotakin uutta näyttöä ole tulossa.⁶⁵

On olemassa Matteuksen evankeliumi, jota kutsutaan *Marian lapsuuden ja Vapahtaja Kristuksen kirjaksi*, joka on muka Hieronymuksen hepreasta kääntämä, ja on todennäköisesti originaali, johon *Marian syntymän evankeliumi* perustuu. Mutta sellaiset editoidut ja jälleen editoidut katkelmat eivät varmasti ole sen enempää autenttinen evankeliumi Matteuksen mukaan kuin on senniminen synoptinen teksti, eikä sitä voi tietenkään koskaan sijoittaa siihen filosofiseen kategoriaan, johon aidot gnostilaiset kirjoitukset on aina luettava.

[PS 44, 7. jae] ”. . . Luottakoon kaikki minussa olevat voimat valoon silloin. . . kun ne nousevat korkeuden alueelle. Sillä se (valo) on armelias meille ja pelastaa meidät, ja siinä on pelastuksen suuri mysteeri. . . .” (1)

(1) [*Pelastuksen suuri mysteeri.*] Tämä suuri mysteeri on Lausumattoman (*Âtma*) mysteeri eli ensimmäinen mysteeri, korkein viisaus (*buddhi*), josta kaikki emanaatiot lähtevät. Se emanoituu Lausumatomasta ja on miltei se ja on samalla kertaa syntien anteeksiannon korkein peruste. Ks. taulukko 1.

[PS 45] [Ja Maria selitti, mitä Jeesus oli sanonut lausumalla ja-keen psalmista 81 ’Jumala istuu jumalten kokouksessa tuomitien jumalia.’(1)]

(1) ”Jumala”, korkeampi triadi, on tuomitseva ”jumalat”, alemman nelinäisyyden.

[PS 48.] . . . Omatahtoisen hyliset emanaatiot. . .(1)

[PS 48. 10. jae]. . . Minun aikani luku kaaoksessa. . . (2)

[PS 48. 11. jae]. . . kaksikymmentäneljä emanaatiota. . .(3)

(1) *Authadeen aineellisten emanaatioiden*. Alemman nelinäisyyden voimat.

(2) *Ajantajuni ollessani kaaoksessa*. Kehitykseni aika aineessa.

(3) *24 emanaation*. Yläpuolella on kaksikymmentäneljä heijastusta ja alapuolella kaksikymmentäneljä, jotka yhdessä Sofian kans-

⁶⁵ Kyseinen filosofinen Tuomaan evankeliumi on löydetty 1945 Nag Hammadin läheltä, Egyptistä yhdessä 51 muun kirjoituksen kanssa. Se on julkaistu suomeksi mm. kokoelmassa *Nag Hammadin kätetty viisaus*.

sa, joka on milloin ylhäällä, milloin alhaalla, eli niiden synteessin kanssa, on yhteensä *neljäkymmentäyhdeksän tulta*.

[PS 50] . . . Maria tuli esiin ja sanoi: ”Oi Herra, sinä lausuit kerran tätä koskevan vertauksen: ’Sinä olet kestänyt minun kansani houkutuksissa. Minä perustan sinulle valtakunnan (1) samaan tapaan kuin Isäni perusti sen minulle, niin että voisit syödä ja juoda pöydässäni minun valtakunnassani. Ja sinä istut kahdellatoista valtaistuimella (2) tuomitsemassa Israelin kahtatoista heimoa’.” (3)

[PS 50, 8. jae] ”. . . Oi Valo, ota nyt pois leijonakasvoisen puhdistettu voima siten, *ettei hän sitä tiedä* (4).”

(1) [(*Taivasten*) *valtakunta*.] Niistä monista lainauksista, jotka voidaan esittää sen osoittamiseksi, mitä okkulttisia ajatuksia gnostikoilla oli tästä ”valtakunnasta” ja kuinka erilainen oli heidän näkemysensä kuin rappeutuneiden aikojemme vajavainen oikeaoppinen käsitys, ehkä seuraava kohta *Egyptiläisten evankeliumista* ei ole vähiten kiinnostava. Vastauksena kysymykseen, milloin tuo valtakunta tulee, siihen vastattiin: ”Kun kaksi on tehty yhdeksi, ja ulkoisesta on tullut sisäinen, ja mies naisen kanssa ei mieheksi eikä naiseksi.” Mistä nousee heti esille kaksi tulkintaa monista, jotka voitaisiin esittää: (a) alemman yhtyminen korkeampaan manakseen, persoonallisuuden yksilöllisyyteen, ja (b) paluu androgyyniseen tilaan, jollainen on tulevaisuudessa. Siten tämän kuningaskunnan voivat saavuttaa yksilöt nyt ja ihmiskunta tulevaisuudessa.

(2) [*Valtaistuimet*.] ”Niiden, joita kutsutaan teologiassa ’valtaistuimiksi’ ja jotka ovat ’Jumalan istuimia’, on oltava ensimmäisiä maan päälle ruumiillistuvia ihmisiä. Ja jos ajattelemme menneiden manvantarojen loputonta sarjaa, tulee ymmärrettäväksi, että viimeisten on tultava ensimmäisiksi ja ensimmäisten viimeisiksi. Huomaamme, lyhyesti sanottuna, että korkeammat enkelit olivat luke mattomia aioneja aiemmin murtautuneet ’seitsemän piirin’ läpi ja siten *ryöstäneet* niistä pyhän tulen. Tämä tarkoittaa selvin sanoin, että he olivat sulattaneet itseensä menneissä ruumiillistumisissaan alemmissa yhtä hyvin kuin korkeammassa maailmoissa kaiken niistä saamansa viisauden – MAHATIN heijastuksen eri voimakkuuksineen.” (*Salainen oppi*, II 95; *SD* II 80–81.)

(3) [*Israel*.] Tämän sanan merkitys tulee selvemmäksi seuraavasta, joka on otettu nahasilaisten (ofiittien) ja Justinuksen järjestelmästä, siten kuin ne esiintyvät *Philosophumenassa*.⁶⁶

Israelin lasten exoduksessa Egyptistä (ts. ruumiista) esteenä olivat suuren Jordanin vedet (henkisen synnyn tai syntymän esikuva), jotka Jeesus käänsi taaksepäin ja sai virtaamaan ylöspäin (V, 7).

Lisäksi Israelin pojat ylittivät Punaisenmeren ja tulivat autiomaa han (ts. synnytyksen avulla syntyivät maailmaan), missä ovat tuhon jumalat ja pelastuksen jumala. Edelliset ovat niitä, jotka määräävät toistuvan syntymän välttämättömyyden niille, jotka syntyvät maailmaan. Nämä ovat erämaan käärmeitä, ja se oli siksi että Israelin pojat

⁶⁶ [*Philosophumena* on löydettävissä M. Emmanuel Millerin toimittamana, Oxford 1851, *Ante-Nicene Library* V.5; ks. myös F. Leggen käänn., London, 1921 ed.]

voisivat välttyä noiden voimien puremilta, jotka Mooses paljasti heille *todellisiksi* ja *täydellisiksi käärmeiksi* (V, 16).

Justinuksen järjestelmässä ensimmäinen triadi käsittää hyvän prinssiipin, Elohimin ja Edenin tai Israelin, ja viimeksi mainittua pidetään naisellisena ja kuvataan neitsyeksi ylhäällä ja kyykäärmeeksi alhaalla. Hän on Elohimin puoliso. Jesajan kirjan kohta (1:2–3): ”Kuule, taivas, kuuntele maa! Herra puhuu. . . mutta Israel ei tunne minua...” selitetään sanomalla, että taivas on Elohimin henki ihmisessä, maa sielu, joka on ihmisessä hengen kanssa, Israel on Egypti (ts. aine).⁶⁷ On riittävän selvää edellä olevan perusteella, että Israelin heimot ovat tämän aineen maailman ihmisiä.

(4) [*Ettei hän sitä tiedä.*] Jeesuksen siirtyessä korkeuksiin eri alueiden voimat huudahtavat yksi toisen perästä, kun hän siirtyy tasolta toiselle: ”Kuinka on maailmankaikkeuden Herra muuttanut meitä tietämättämme” (PS 12). Heidät kuvataan myöhemmin (PS 15) olevan peloissaan ”koska he eivät tunteneet mysteeriä, joka toimitettiin”. Sofia kertoo meille edelleen (PS 44), että hän on tehnyt syntiä ”tietämättömyydestä”. Näitä kohtia verratessamme joudumme johtopäätökseen, että Jeesuksen voittoisa taivaaseenastuminen täydellisenä vihittynä ja katumusta osoittavan Sofian dramaattinen kertomus ovat vain yhtenä ja samana asiana pidetyn asian kaksi aspektia, ensiksi yksilöllisyyden näkökulmasta ja toiseksi persoonallisuuden näkökulmasta.

[PS 50, 17. jae] . . . ”säästä minut leijonakasvoisen voimilta, sillä *näkymättömistä* minä yksin olen tällä alueella. (5)

(5) Alempi manas, joka on korkeamman manaksen säde.

[PS 50, jakeet 19. ja 20.] ”Oi Valo, älä anna omatahtoisen heijastusten iloita. Sillä he ovat todella imarrelleet minua suloisin sanoin. . . .(6)

(6) *suloisin sanoin*. Alempien prinssiippien voimien ”sanat” ovat aineen houkutusia ja viettelyksiä.

[PS 55, jakeet 19. ja 23] ”. . . . kiedottakoon se sumuun kuin vaatteeseen, ja vyöttäköön se itsensä sumuun kuin *nahkavyöhön* kaiken aikaa.(1) *Minusta* on tullut langenneen aineen [hylē] kaltainen (2); minua on heitelty puolelta toiselle kuin ilmassa olevaa demonia. . . .”

(1) *Kääriytyköön hän Kaaokseen niin kuin vaatteeseen ja vyöttäköön itsensä ainaisesti pimeydellä kuin nahkavyöllä.* Vrt. ”varjojaan kehittävät pitrit” *Salaisessa opissa*.

(2) [*Langenneen aineen kaltainen.*] Vrt. PS 54 ja PS 55: ”Minä olen päättänyt laskeutua kaaokseen.” ”He ovat päättäneet laskeutua kaaokseen.” Jos näillä erilaisilla termeillä viitataan niiden oikeisiin ”prinssiipeihin” ihmisessä, mitään sekaannusta ei synny. Omatahtoinen on *kāma*-prinssiipin eli haluprinssiipin *juuri*, ja sen emanaatiot

⁶⁷ Vrt. 18. luvun selitys 1.

ovat samaa luontoa kuin buddhalaisen filosofian mystinen *tanhā*. *Manaksen* heijastus, ”vain näkymättömistä”, pyrkii kohti *kāmaa* ja tulee siten *alemmaksi manakseksi*. ”Rikkomuksemme” ovat todellakin tämä ”leijonakasvoinen voima”.

[PS 58] ”. . . . Sinun voimasi profetoi kerran Salomon kautta (1). . .”

(1) [*Salomon oodit.*] *Pistis-Sofiassa* on viisi katkelmaa, jotka oikeaoppiset tuntevat Pseudo-Salomon oodeina. Ne olivat Pistis-Sofian tekstin ensimmäiset osat, jotka on käännetty koptista, versio, jonka Woide yritti julkaista ja Münter julkaisi 1812; Champollion kirjoitti tästä Woiden pienoisteoksesta artikkelin Millinin kirjaan *Magasin Encyclopédique* (1815, ii, 251); ja Matter mainitsee ne teoksessaan *Histoire* (II, 348). Koska mitään pätevää todistetta ei tuoda esiin halveksivan ”pseudo”-liitteen puolustukseksi, olemme valmiit uskomaan, että ne olivat aikanaan yhtä kanonisia kuin monet muut pyhät kirjoitukset, jotka on pantu ”index expurgatoriukseen”⁶⁸ tyydyttämään hyvää tekevän tietämättömyyden oikkuja ja ennakkoluuloja.⁶⁹

[PS 62] Mutta tässä ovat minun antamanani nuo nimet, rajatoma lukien. Kirjoitakaa ne merkein, että Jumalan pojat voisivat täältä ilmetä. Tämä on kuolemattoman nimi: $\overline{AAA} \overline{\Omega\Omega}$, ja tämä on sen äänen nimi, joka pitää liikkeellä täydellistä ihmistä: \overline{III} . Mutta tässä on näiden mysteerien nimien tulkinnat: ensimmäinen nimi on AAA , ja sen tulkinta on $\Phi\Phi\Phi$. Toinen on MMM eli $\Omega\Omega\Omega$, ja sen tulkintaa on AAA . Kolmas on $\Psi\Psi\Psi$, sen tulkinta on OOO . Neljäs on $\Phi\Phi\Phi$, sen tulkinta on NNN . Viides on $\Delta\Delta\Delta$, sen tulkinta AAA . Toisen (0) tulkinta on AAA , AAA , AAA . Koko nimen tulkinta. . . (1)

(0) *Toisen tulkinta.* Ts. *kuudennen*, sillä *buddhi* on joko *kuudes* tai *toinen* periaate eli mysteeri.

(1) Muutamat huomautukset Markoksen järjestelmästä⁷⁰, jotka koskevat kreikan aakkosten kirjaimia ja numeroita, valaissevat hiukan sekavaa tekstiä. Tämän kuuluisan opettajan koulukunnan sanotaan jakaneen kirjaimet Anthropolokoksen, taivaallisen ihmisen (jota nimitetään kabbalassa Adam-Kadmoniksi, makrokosmoksen malliksi), jäsenten ja osien kesken.

<i>Kirjaimet</i>	<i>Jäsenet</i>	<i>Numerot</i>
A–Ω	pää	1–800
B–Ψ	niska	2–700
Γ–Χ	hartiat ja käsivarret	3–600
Δ–Φ	rinta	4–500
E–Y	pallea	5–400

⁶⁸ [Katolisen kirkon luettelo kirjoituksista, jotka ovat sallittuja, jos tietyt kohdat niistä korjataan.]

⁶⁹ [Ks. Viitankantajamunkki Pietari: *Salomon laulut. Salomon Oodit ja Psalmi*. Valamon luostari. 2000.]

⁷⁰ Hippolytos, *Philosophumena*, VI, 39 ynnä seur., ja Irenaeus, *Adversus Haereses*, I, xiv.

Z–T	vatsa	7–300
H–Σ	sukupuolielimet	8–200
Θ–P	reidet	9–100
I–Π	polvet	10–80
K–O	sääret	20–70
Λ–Ξ	nilkat	30–60
M–N	jalat	40–50 ⁷¹

Kahdentoista jäsenen tulos eli synteesi on poika, Khristos eli Jeesus, *kahdestoista*. Kuusi on ylhäällä ja kuusi alhaalla, ja kolmastoista, eli tasapaino, Keskustassa. Pistis-Sofia on kolmastoista aioni, ja Jeesus siirtyessään korkeuteen käänsi kuusi aioneista oikealle ja kuusi vasemmalle.

Seitsemän vokaalia on seitsemän taivasta. A on ensimmäinen, Ω on viimeinen, ja I on neljäs eli keskitaivas. Ks. *Salaisen opin* kaavio, I, 217; *SD* I 200.

24 kirjainta jaetaan yhdeksäksi umpiäänteeksi (klusiiliksi), jotka kuuluvat Isälle ja Totuudelle, niin sanotulle, koska ne ovat lausumattomia eikä niitä voi ääntää tai lausua. *Kahdeksan puolivokaalia* eli puoliääntiötä kuuluvat Logokselle ja Elämälle, koska ne ovat puolivälissä umpiäänteitä ja vokaaleja ja saavat emanaation ylhäältä ja suunnanmuutoksen alhaalta. *Seitsemän vokaalia* eli ääntiötä ovat yhteydessä Ihmiseen ja Kokoukseen, sillä äänen sointi antoi kaikille olioille muodon.⁷² Tässä luokittelussa kolmijako *arūpa-* eli muotoa vailla oleviin tasoihin, *rūpa-* eli muodon tasoihin ja välijako, joka ei ole *rūpa* eikä *arūpa*, on selvästi havaittavissa.

Jotta lukija ei sekoittaisi edellä mainittua markoslaisten aioniopin terminologiaa valentinoslaisten systeemiin, niin kuin esitettiin Valentinosta koskevassa osiossa, lisäämme Markoksen alkuperäisen kaksinaisen tetraktyksen systeemin, joka on seuraava:

I	<i>Arrhētos</i>	eli Lausumaton sis. 7 elementtiä	
Tet-	<i>Sigē</i>	eli Hiljaisuus sis. 5 elementtiä	= 24
rak-	<i>Pater</i>	eli Isä sis. 5 elementtiä	
tys	<i>Alētheia</i>	eli Totuus sis. 7 elementtiä	
II	<i>Logos</i>	eli Sana sis. 7 elementtiä	
Tet-	<i>Zōē</i>	eli Elämä sis. 5 elementtiä	
rak-	<i>Anthropōs</i>	eli Ihminen sis. 5 elementtiä	
tys	<i>Ekklēsia</i>	eli Kokous sis. 7 elementtiä	

Joka on Khristoksen kanssa = 49

Palataksemme kirjaimiin, yhdeksän umpiäännettä ovat:

Kova Pehmeä Aspiraatta

⁷¹ Merkkejä luvuille 6, 90, 900 ei löydy kreikan tunnetuista aakkosista.

⁷² Ks. "eidofonin" kuvausta *Theosophistissa*. [*The Theosophist*, vol. XI, Sept. 1890 H. S. Olcott, "Mrs. Watts Hughes' Sound-Pictures". Artikkelinä käsittelee äänen aikaansaamia geometrisia ja muita muotoja. Hieno ja jauhetta ripotellaan jonkin instrumentin rummulle, ja äänen värähtely aiheuttaa osasten kesken pienoismyrskyn, joka asettuessaan saa atomit ryhmittymään säännöllisiksi geometrisiksi kuvioiksi, saman nuotin aina tuottaessa saman muodon. Tällä tavoin äänen osoitetaan olevan ilmennyksen alkujuuressa eli, toisin sanoen, "Sana" eli logos, ensisyntyinen, on se jonka avulla kaikki oliot luodaan.]

<i>Huuliiänne</i>	Π	B	Φ
<i>Kurkküänne</i>	K	Γ	X
<i>Hammasäänne</i>	T	Δ	Θ

ja kahdeksan puolivokaalia Λ P, M, N, Σ , Ξ Ψ , niin että umpiäänteiden, puolivokaalien ja vokaalien kolme luokkaa jakautuvat luonnollisesti 3:n, 4:n ja 7:n malliin.

Voimme nyt hiukan valaista tekstiä pitäen mielessä *Salaisen opin* kaavion, johon jo viitattiin. A A A, Ω Ω Ω , I I I, ovat ilmenemättömiä arūpa-tasoja, aioneja eli emanaatioita ja myös Markoksen *yhdeksän umpiäännettä*. Tästä kolmoiskolminaisuudesta toisessa aspektissa tulee kuuluisa I A Ω joka niin usein esiintyy gnostilaisissa jalokivissä, ja muutoksessaan A I Ω se edustaa henkeä (A) yhdistettynä aineeseen (Ω) järjen (I) avulla. Nämä kolme ovat luultavasti lausumattoman mysteerejä, ja seitsemän, jotka seuraavat, ovat ensimmäisen mysteerin mysteerejä, vaikka myöhemmin luemme lausumattoman seitsemästä mysteeristä. Ensimmäinen on A A A, ja tulkinta on Φ Φ Φ . Kun kirjaimet käännetään numeroiksi eikä välitetä nolliasta ja toistoista, ratkaisemme sen näin: ”1:n tulkinta on 5”, eli toisin sanoen ensimmäisen ja suurimman mysteerin paljastaja ja ilmentäjä, vastaten *ātmania*, on viides periaate eli ihmisen kuolematon *ego*. ”Toinen joka on M M M eli Ω Ω Ω , ja sen tulkinta on A A A.” Nyt Ω tai Θ löytyy usein jalokivistä suorassa linjassa, siten W, joka on M toisinpäin eli , veden eli ”aineen” tavallinen merkki symboliikassa. Katsomalla Markoksen taivaallisen ihmisen jäsenten taulukkoa havaitaan, että M on A:n vastakkainen napa, samoin kuin Ω , kun kirjaimet ”avataan”. Jos tämän kirjainten ryhmittelyn käsitetään edustavan kehityksen yhtä spiraalia, seuraavassa spiraalissa M ja N olisivat samalla tasolla kuin A ja Ω , ja meillä olisi neljä kirjainta rinnakkain eli yhdellä tasolla. M ja Ω olisivat silloin vaihdettavissa, ja niiden tulkinta olisi A. ”Kolmas on Ψ Ψ Ψ , ja sen tulkinta on OOO. Neljäs on Φ Φ Φ , ja sen tulkinta on NNN.” Nyt Ψ = 700 ja O = 70, Φ = 500 ja N = 50. Sen vuoksi, koska 10 on lukujen ”kantaluku”, 70 selittää luvun 700 ja 50 luvun 500, koska jokainen korkeampi taso selittää alemman. ”Viides on Δ Δ Δ , ja sen tulkinta on AAA.” Toisin sanoen 4:n tulkinta on 1, aivan kuten Ω :n eli 8:n on myös 1, sillä laskemmepa *kolmosilla* tai *seitsikoilla*, neljäs ja kahdeksas on aina ensimmäinen tai seuraava luokka, taso, aste, emanaatio tai miten me sitten päätämme kutsua sitä. Seuraava mysteeri, lähestyen kehityssyklin loppua, erilaistaa alkuperäisen kolmoiskolminaisuuden kolmoisnelinäisyydeksi, ja tämä lisätynä sen kokemukseen palaa suuren nimen hiljaisuuteen. Kun seitsemän tason ja periaatteen avain on ymmärretty, se on helppo sijoittaa seitsemän korkeamman seitsemäisyyden *neljälle alemmalle* tasolle, kuten *Salaisen opin* kaaviossa, ja sitten näemme, kuinka kolmen korkeimman *arūpa*-tason esityyppi heijastuu alemman neljän seitsemälle tasolle.

[PS 63] ”. . . sinä, ulospäin katsova Ensimmäinen Mysteeri. . . Sinä astuit valovaatteeseen, jonka olit vastaanottanut Barbelon kädestä; sinä tulit kyyhkysen lailla hänen ylleen, joka on meidän Vapahtajamme Jeesus” (1).

(1) [Kyyhkynen.] Ks. 1. luvun selitystä 4. Markoksen järjestelmässä (*Philos.* VI, § 47) kyyhkysen sanotaan vastaavan A:ta ja Ω :a,

jonka selitykseksi, ks. 62. luvun selitys 2. Kerinthoksen järjestelmästä (*Philos.* VII, § 33) luemme: ”Kerinthos, joka oli harjaantunut egyptiläisten valmennuksessa, sanoi, että maailmaa ei ole luonut ensimmäinen Jumala vaan tietty voima, joka oli erillään voimasta, joka on maailmankaikkeuden yläpuolella, ja se ei tuntenut jumaluutta, joka oli kaiken yläpuolella. Lisäksi hän väitti, että Jeesus ei syntynyt neitsyestä vaan että poika syntyi Joosefille ja Marialle samalla tavoin kuin kaikille muille ihmisille, mutta hän oli oikeudenmukaisempi ja viisaampi (kuin muut). Ja hänen kasteensa jälkeen Kristus laskeutui häneen periaateista, joka on absoluuttinen kaiken yllä, kyyhkysen muodossa, ja sitten hän julisti tuntematonta isää ja täydellisesti voimansa. Mutta lopuksi Kristus lensi pois Jeesuksesta, ja Jeesus kärsi ja nousi kuolleista, kun sitä vastoin kärsimys ei koskettanut Kristosta, sillä se oli olennaisesti luonnoltaan henkinen.” Kristus on *kirkastettu* yksilöllisyys, ts. manas-taijas eli korkeampi manas, jonka yllä on buddhin loisto, kun taas Jeesus on alemman manaksen kuolevainen persoonallisuus.

Tässä yhteydessä on hyödyllistä verrata, mitä *Salainen oppi* sanoo ”myyttisestä valkeasta joutsenesta, ikuisuuden eli ajan joutsenesta, Kalahansasta” (I 104; *SD* I 78). Hamsa eli ”Hamsa on yhtä kuin ’*aham-sa*’, kolme sanaa, jotka merkitsevät ’minä olen hän’ – ja jaetuna vielä toisella tavalla se kuuluu ’*so-ham*’, ’hän (on) minä’ – ja *soham* on sama kuin *sah*, ’hän’, ja *aham* on ’minä’, eli ’minä olen hän’. Sille, joka ymmärtää viisauden kieltä, tähän yhteen sanaan sisältyy universaali mysteeri, oppi ihmisen olemuksen samuudesta jumalolemuksen kanssa. Tästä on johtunut allegoria Kalahamsasta (eli Hamsasta) ja se nimi, joka on annettu Brahmalle, suvuttomalle (myöhemmin miehelle Brahmälle), nimittäin ’Hamsa-vâhana’, se joka käyttää Hamsaa kulkuneuvonaan. Sama sana voidaan lukea ’*Kal-aham-sa*’ tai ’*minä olen minä*’ ikuisina aikoina, joka vastaa raamatullista eli pikemmin zoroasterilaista ’minä olen se mikä minä olen’.” (*SO*, I 104; *SD* I e78).

Edelleen *Hiljaisuuden äänestä* (1. katkelma, s. 21) luemme: ”Näin sanoo suuri laki: ’Tullaksesi KAIKKI-ITSEN TUNTIJAKSI⁷³ sinun on ensin tultava ITSEN tuntijaksi.’ Saavuttaaksesi tiedon tuosta ITSESTÄ sinun on uhrattava *itse* ei-itselle, oleminen ei-olemiselle, ja silloin voit levätä SUUREN LINNUN siipien välissä. Suloista on lepo sen siipien välissä, joka ei ole syntynyt eikä kuole, vaan on AUM⁷⁴ kautta ikuisen aikojen.⁷⁵”

[PS 65]” . . . valonpurkaus vei ne kaikki ja vei ne temppelin yli; toisin sanoen, kun valopurkaus oli saanut Pistis-Sofialta anastamansa valovoimat ja kun se oli riistänyt ne Omatahtoisen heijas-

⁷³ *Tattvajñānin* on luonnon ja ihmisen periaatteiden ”tuntija” eli erottaja, ja *ātmajñānin* on ĀTMANIN eli universaalien AINOAN ITSEN tuntija.

⁷⁴ Kalahamsa, ”lintu” eli joutsen. Kumbhakonamin Teosofisen Seuran kääntämä *Nada-Bindu-upanishad (Rigveda)* sanoo: [Joogiin, joka on hamsan päällä (ts. mietiskelee siten aumia), ei vaikuta karma tai kymmenet miljoonat synnit.] ”On sanottu, että kirjain A on sen (Hamsa-linnun) oikea siipi, U vasen, M pyrstö ja ardha-matra (puolimitta [siirtymä-ääni]) on sen pää.”

⁷⁵ Ikuisuudella on itämaalaisille aivan toinen merkitys kuin meille. Se vastaa yleensä sataa Brahmān vuotta eli yhtä Brahmān elinikää, yhtä mahā-kalpaa eli 311 040 000 000 vuotta.

tuksilta, se kaatoi ne Pistis-Sofiaan ja kääntyen jätti kaaoksen ja nousi täydellisyyteen, *sillä sinä olet temppeli*. . . (1)

(1) Ja sen vuoksi Jeesus ja jokainen *ihminen* yhdessä prinssiipeistään on PISTIS-SOFIA. PISTIS-SOFIA on *katuva* ”*persoonallisuus*”.

[PS 66] ”. . . . Authadeen [Omatahtoisen] emanaatiot, jotka olivat Kaaoksessa ahdistamassa Pistis-Sofiaa, saivat paljon rohkeutta ja vainosivat häntä kauheuksin ja häiriöin, ja jotkut emanaatioista kiusasivat häntä. Siten yksi heistä muuntautui käärmeen muotoon, toinen *seitsenpäisen basiliskin* muotoon. . . (1).

(1) *Seitsenpäinen basiliski*. Kaikkien kansojen logokset eli ”vapahtajat” kuvataan astumassa käärmeen tai lohikäärmeen pään tai ”päiden päälle tai lävistämässä hirviötä useilla voimakkailla aseillaan. Tämä kuvaa hengen voittoa aineesta (”vanha käärme” eli ”suuri syvyys”), joka henkisen muutoksen kautta lopulta alistuu loistavan vihityn jumalalliseen tahtoon, ja ”jumalat” eli luonnon voimat voittaa jumalallinen ”kapinallinen”, *Asura*, ”viisauden lohikäärme”, joka taistelee devoja vastaan, ts. manaksen aktiivisuus saa voiton puhtaan hengen passiivisuudesta. Krishna murskaa seitsenpäisen käärmeen, Kalinagan. Herkules katkaisee Hydran, *vesikäärmeen*, pään: egyptiläinen orantti polkee käärmettä samalla kun hänen käsivartensa ojentuvat krusifiksille, ja Horus lävistää lohikäärme Tyfonin eli Apofiksen pään; skandinaavinen Thor lyö käärmeen pään pirstaleiksi ristinmuotoisella vasaralla, ja Apollo lävistää Pythonin jne. Yhdestä näkökulmasta tämä kaikki merkitsee tietoisuudentasojen laajennusta ja vastaavaa herruutta yli aineen (symbolisesti veden) tasojen, joita on pohjimmiltaan seitsemän.

”Niin kuin *logokset* ja voimien hierarkiat, nämä käärmeet on kuitenkin erotettava toisistaan. Shesha eli Ananta, ”Vishnun vuode”, on allegorinen abstraktio ja kuvaa avaruuden ääretöntä aikaa, joka sisältää idun ja aikaansaa periodisesti tämän idun kehkeytymän, *ilmenneen* maailmankaikkeuden. Gnostilainen *Ofis* [käärme] taas sisältää seitsemässä vokaalissaan saman kolminaisen symboliikan kuin yksi-, kolme- ja seitsentavuinen *Oeaohoo* ikivanhassa opissa: nimittäin ensimmäisen ilmenemättömän Logoksen, toisen ilmenneen, kun kolmio aineellistuu neliöksi eli tetragrammatoniksi, ja tämän säteet aineellisella tasolla.” (S. O., I e73 alaviite.)

Siten samalla kun kiinalaisessa symboliikassa Kuan-shih-yin eli Avalokiteśvara kruunataan seitsemällä lohikäärmeellä ja kun hän kantaa merkintää ”kaikkien elävien olentojen universaali Vapahtaja” (S. O., I e471), niin käsiteltävän tekstin seitsenpäinen basiliski edustaa tämän tyyppin alempaa ja aineellista aspektia maailmankaikkeuden emanaatiosta, eikä alkuperäistä henkistä käärmettä seitsemine loistavine säteineen eli seitsemine vokaaleineen. Niin kuin oli seitsemän korkeimman planeettahengen eli aionin korkeampi seitsikko, samoin oli alempi seitsikko. Ofiitit kuvasivat tätä vertauksellisesti sanomalla, että rangaistuksena siitä, että käärme opetti Aadamia ja Eevaa (kolmatta rotua) kapinoimaan Jaldabaōthia (maan eli karkean

aineen henkeä) vastaan, se heitettiin alempaan maailmaan ja synnytti kuusi poikaa, ts. sen oli ruumiillistuttava varhaisten rotujen ruumiisiin. Miltei kaikissa järjestelmissä muinaisen astronomian yleistä pääperiaatetta, että oli olemassa seitsemän planeettapiiriä ja kahdeksas (kiintotähtien sfääri) niiden yläpuolella, opetettiin erilaisin allegorisiin verhoihin – jotka kaikki kätkivät alleen esoteerisen totuuden aineen seitsemästä tilasta – planeettaketjun seitsemää palloa, ihmisen seitsemää prinssiippiä jne.

Oppi seitsemästä taivaasta on esitetty selvästi mielenkiintoisessa apogryfisessä kirjassa nimeltään *Jesajan taivaaseenastuminen*, joka epäilemättä on peräisin varhaisemmalta ajalta kuin toiselta vuosisadalta jaa. ja jota usein lainattiin hyväksyen aina Hieronymuksen aikaan asti. Sitä leimaavat voimakkaat dokeettiset pyrkimykset, ja se kuuluu juutalais-koptilaisen koulukunnan piiriin. Pitkän hiljaisuuden jälkeen siihen kiinnitti huomiota vuonna 1819 piispa Richard Lawrence, joka julkaisi etiopialaisen käsikirjoituksen, ainoan vielä olemassa olevan koodeksin latinan- ja englanninkielisin käännöksin. Lisää valoa tähän kiintoisaan jäännökseen toi A. Dillmanin teos (Leipzig 1877). Hän vertasi Oxfordin yliopiston kirjaston käsikirjoitusta kahteen muuhun, jotka tuotiin Magdalasta sen valtauksen jälkeen v. 1868. Tässä kirjoitelmassa kuvataan profeetan omituista näkyä. Seitsemännen taivaan enkeli kuljettaa Jesajan henkeä läpi seitsemän taivaan. Taivaankannella (nim. maan) hän näkee Sammaelin (Saatanan) ja hänen joukkonsa tuhoisassa konfliktissa. Ensimmäisessä on yksi istumassa valtaistuimella (*vāhanassa* eli käyttövälineessä⁷⁶) ja enkelit oikealla ja vasemmalla puolella ylistämässä. Jesajalle kerrotaan, että tämä palvonta osoitetaan todellisuudessa Isälle seitsemännessä taivaassa ja hänen rakkailleen. Toisessa näkyy sama, mutta suuremmalla loistolla, ja profeettaa estetään taas palvomasta sanoin: ”Älä palvo enkeleitä äläkä valtaistuinta, jotka ovat kuudennessa taivaassa, kunnes olen näyttänyt sinulle seitsemännen taivaan.” Näin näytettiin kolmas, neljäs ja viides taivas jokaisen ylittäessä toisen loistossaan. Kuudennessa ei ollut mitään valtaistuinta, *eikä siellä ollut mitään jakoa vasempaan ja oikeaan* vaan kaikki samalla loistolla ylistivät Isää, hänen rakkaintaan (Kristusta) ja Pyhää Henkeä. Lopulta seitsemännessä hän näkee Isän ja ”Herra Jumalan, Kristuksen, jota nimitetään maailmassa Jeesukseksi”, ja Pyhän Hengen enkelin. Siellä ovat kaikki *vanhurskaat*⁷⁷ palvomassa noita kolmea, samalla kun Jeesus ja Pyhä Henki palvoivat Isää. Myöhemmin luemme Kristuksen laskeutumisesta seitsemän taivaan ja taivaankannen kautta ennen ruumiillistumistaan. (Ks. *Dict. of Christ. Biog.*, kohta ISAIAH.⁷⁸ Tämän näyn ymmärtämiseksi täydellisesti, vrt. *Salainen oppi*, kaaviot sivuilla I 175 ja 217; *SD* I 153 ja 200).

Vaikka seitsenpäinen käärme esiintyy joskus symboliikassa Jumalan tai vihityn yläpuolella ja joskus alapuolella, ja sillä on vielä 1, 3, 5, 12 tai 1000 päätä, todellisuudessa siinä ei kuitenkaan ole mitään sekaannusta. Sillä koska 1., 3., 5. ja 7. alkuperäisellä tasolla on omat emanaation alavaiheensa, niin on ryhmillä ja hierarkioilla, jotka hei-

⁷⁶ Jokainen prinssiippi ja taso on seuraavan ylemmän käyttöväline. Siten Saatanan (maan) *valtaistuimen* sanotaan olevan Jumalan *jakkara*.

⁷⁷ Toisin sanoen ”täydelliset” eli vihityt: ne *jäänit*, jotka eivät ole saavuttaneet lopullista vapautta eivätkä voi siirtyä *samādhīn* turīya-tilaan.

⁷⁸ [W. Smith and H. Wake, *A Dictionary of Christian Biography, Literature, Sects and Doctrines*, 4 osaa. Boston 1877-1878.]

jastavat kunkin toiselle. Sen vuoksi kukin taso on seitsemäinen ja jokainen tasopari vastaa ylempää ja alemmaa seitsemäisyyttä.

On myös mielenkiintoista havaita kolmannentoista aionin sekä seitsenpäisen basiliskin päällä seisovan PISTIS-SOFIAN suhteen, että meksikolaisessa traditiossa on kolmetoista käärmejumalaa.

[PS 68, 4. jae]. . . . PISTIS SOFIA . . .huudahti jälleen sanoen: ”. . . he ahdistivat minua ja ottivat minulta voimani ja heittivät minut Orcukseen (1), riistivät minulta valoni. . . .”

(1) [*kaaoksiin*, Mead: *Orcus*] *Orcus*. Manalassa (ks. taulukko 1) on kolme osastoa, *Orcus*, *kaos* ja *ulompi pimeys*. Allegorisissa kuvauksissa syntiä tekevien sielujen kohtalosta, toisin sanoen, alempien prinssiippien kohtalosta kuoleman jälkeen meille ilmoitetaan, että *Orcuksessa* (sananomuk. vankila tai aitaus) sieluja piinataan tulella, *kaaoksessa* tulella, pimeydellä ja savulla ja *Caligo Externassa* lisätynä raekuuroilla, lumella, jäällä ja kauhealla kylmyydellä. Tämä saisi nämä kolme *lokaa* edustamaan aineen tiloja, jotka vastaavat *kāma-rūpaa* (haluruumista), *linga-śārīraa* (astraaliruumista) ja *sthūla-śārīraa* (fyysistä ruumista). Kun siis luemme, että ”he heittävät minut Orcukseen jätettynä ilman valoa”, voimme luonnollisesti ymmärtää, että *kāma*-prinssiippi välttämättä himmentäisi henkisten prinssiippien valon ja veisi niiltä niiden voiman.

[PS 69] Tuomas tuli esiin ja sanoi: ”. . . sinun valovoimasi profetoi kerran. . . Salomon kautta. . . Sinä olet suojannut minut laupeutesi varjolla, ja minut kohotettiin *nahkavaatteiden* yläpuolelle.” (1)

(1) *Nahkavaatteet*. Tämän termin ymmärsivät gnostikot yleisesti tarkoittavan fyysistä ruumista. Kuten *Hunnuttomassa Isiksessä*, Tiede osa1 s. 149, sanottiin, ”kaldealaiset kabbalistit selittävät, että alkuihminen oli, päinvastoin kuin darvinilainen teoria selittää, puhtaampi, viisaampi ja paljon henkisempi, kuten myytit skandinaavisesta *Burista*, hindulaisista *devatas*-ihmisistä ja Mooseksen ’Jumalan pojat’ todistavat. Lyhyesti sanoen: paljon korkeampi olemukseltaan kuin nykyisen aadamilaisen rodun ihmiset. Tämä alkuihminen *menetti henkisyytensä* eli sekaantui aineeseen ja hänelle annettiin ensimmäisen kerran *lihallinen ruumis*. Tätä kuvaa 1. *Mooseksen kirjan* syvälinen jae: ’Ja Herra Jumala *teki* Aadamille ja hänen vaimollensa *puvut nahasta* ja puki ne heidän yllensä.’”⁷⁹

[PS 82] [Ja Filippus tuli esiin ja selitti PISTIS SOFIAN hymniä esittämällä psalmin 106 (jakeet 1–21)] (1)

(1) Koodeksin luvussa II: 82 loppuu kapinoivan Sofian tapaus. 139 sivua, jotka käsittelevät aihetta, vaativat esoterismin tutkijalta mitä huolellisinta huomiota, sillä meillä ei tässä ole vain kertomusta sielun ”pyhiinvaellusmatkasta” vaan myös kuvaus vihkimysasteista, jotka vastaavat sekä tietoisuuden luonnollisia asteita eli tiloja että

⁷⁹ 1. Moos. 3:21. Ks. 55. luvun selitys.

ihmiskehityksen syklejä. Yritämme nyt tarkastella tätä PISTIS-SOFIAN pyhiinvaellusmatkaa seuraten hänen ”rikkomuksen” polkuun tai kaipaustaan valoon, läpi hänen 13 katumuksensa eli *mielenmuutoksensa* (*Metanoiae*, *nousin* eli *manaksen* muutokset) aina *kolmanteentoista aioniin*, hänen oikealle alueelleen eli tasolleen paluuseen asti.

Saavuttaakseen tiedon valosta, eli logoksesta, sielun on laskeuduttava aineeseen eli hyläseen. Tästä syystä PISTIS-SOFIA halutessaan valoa laskeutuu kohti sen *heijastusta* kolmanneltatoista aionilta, läpi kahdentoista aionin, kaaoksen syvyyksiin, missä hän on vaarassa menettää *kokonaan* oman sisäisen valonsa eli henkensä, jota aineen voimat ovat häneltä jatkuvasti riistäneet. Laskeuduttuaan kaaoksen alempiin syvyyksiin hän saavuttaa lopulta rajan, ja hänen pyhiinvaellusmatkansa tie alkaa johtaa ylöspäin jälleen kohti henkeä. Niin hän saavuttaa *tasapainon* ja yhä kaivaten valoa kiertää syklin kääntöpiirteen ja muuttaen ajattelunsa eli järkensä pyrkimyksen esittää katumushymninsä eli katumuksensa. Hänen päävihollisensa, joka *väärine valoineen* on vetänyt hänet alas kaaokseen, on Jaldabaöth, *leijonannäköinen voima*, *kāma*-prinsiippi, kaaoksen väärä ”valo”. Sitä avustavat 24 hylistä eli aineellista ulosvirtausta eli emanaatiota, 24 korkean emanaation heijastusta, PISTI-SOFIAN kumppanit, 48 yhteensä, jotka yhdessä tuon voiman eli aspektin kanssa, josta kokonaisuutta voidaan milloin tahansa tarkastella, tekevät 49.⁸⁰

Ensin hän siis lausuu 7 katumusta. Neljännen kohdalla, alasyklin kääntöpiisteessä, hän rukoilee, ettei *valon kuvaa* käännettäisi hänestä, sillä oli tuleva aika, jolloin niiden katumus, ”jotka kääntyvät alimmilla alueilla”, pitäisi ottaa huomioon, ”mysteeri joka on tehnyt rodun esityypin” (neljännen kierroksen). Kuudennella *valo* (*ylempi manas*) antoi anteeksi hänen rikkomuksensa, jossa hän lähti omalta alueeltaan ja putosi kaaokseen. Mutta käsky ei ollut vielä tullut *ensimmäiseltä mysteeriltä* (*buddhi*) vapauttaa hänet kokonaan kaaoksesta. Sen vuoksi hänen seitsemännen katumuksensa lopulla, missä hän puolustautuu sanomalla tehneensä sen *tietämättömänä* rakkautestaan valoon, Jeesukseen, vihitty objektiivisella tasolla ja valo subjektiivisella tasolla, *ilman Ensimmäisen Mysteerin* (ts. vain *manaksen voima ilman buddhia*) *määräystä*, kohottaa hänet ylös hiukan vähemmän rajoitetulle alueelle kaaoksessa. Mutta vieläkö SOFIA *ei tiennyt, kuka sen teki*. Yhdeksännessä katumuksessa ensimmäinen mysteeri osittain hyväksyi hänen rukouksensa ja lähetti Jeesuksen, valon, auttamaan häntä salaisesti, toisin sanoen, ilman että aionien voimat tiesivät siitä. Silloin PISTIS-SOFIA tunnisti *valon*. Hänen seuraavat neljä hymniään lauletaan *tieten tahtoen valolle*, ja ne ovat luonteeltaan kiitosrukous ja julistus, että karmallinen oikeudenmukaisuus on lyhyesti saavuttava hänen sortajansa, kun hän pyytää hartaasti tulla vapautetuksi ”rikkomuksestaan”, nim. leijonannäköisen kämmallisestä mahdistä.

Kolmannentoista katumuksen jälkeen Jeesus jälleen *itse*, ilman ensimmäistä mysteeriä, emanoi loistavan valovoiman itsestään ja lähetti sen avuksi SOFIALLE kohotakseen hänet vielä korkeammalle

⁸⁰ Vrt. 25 *tattvan* lista (24 + 1 eli toisesta aspektista 5 x 5) artikkelissa ”The Hindu Theory of Vibration as the Producer of Sounds, Forms and Colors” [Hindulainen teoria värähtelystä äänien, muotojen ja värien aikaansaajana]. *The Theosophist*, vol. XII, Oct. & Nov. 1880, kirjoittanut C. Kottya, T. S. J.

kaaoksessa, kunnes tulisi määräys vapauttaa hänet täysin.⁸¹ Seuraavaksi tulee kuvaus valovoimista, joita pitäisi verrata tarkoin koodeksin avaussivuilla olevaan kolmen vaatteen kuvaukseen. Kun SOFIA silloin vuodattaa ilohymnin, voimasta tulee *kruunu hänen päähänsä*, ja hänen hylensä eli aineelliset taipumuksensa alkavat puhdistua, samalla kun henkiset eli valovoimat, jotka hän on yhä pitänyt itsellään, yhdistyvät häneen laskeutuneeseen ”valovaatteeseen”. Silloin oli sääntö täytetty, ja Ensimmäinen Mysteeri vuorostaan lähetti suuren valovoiman, joka yhdistyi ”valon” emanoimaan ensimmäiseen voimaan ja tuli *suureksi valovirraksi*; tämä voima oli itse ulospäin katsova Ensimmäinen mysteeri (*buddhi-manas*) omalla tasollaan ja ”kirkastettu” vihitty tässä maallisessa sfäärissä.

Se tuli esiin *sisäänpäin katsovasta* Ensimmäisestä Mysteeristä (*ātma-buddhista*) eli ”Isästä”. Kun tämä on loppuun suoritettu, PISTIS-SOFIA, *alempi manas*, puhdistuu jälleen, ja hänen valovoimansa voimistuvat ja täyttyvät valolla, oman valokumppaninsa avulla, tuon syzygian, jota ilman PISTIS-SOFIA ajatteli alussa voivansa saavuttaa valojen valon ja lankesi siis erehdykseen. Yhä vieläkin hän ei ole täysin vapautunut aineen kahleista, sillä mitä korkeammalle hän kohoaa, sitä voimakkaampia ovat häntä vastaan lähetetyt mahdit eli emanaatiot, ja hän jatkaa niiden *muotojen muuttamista*, niin että hänen täytyy nyt taistella yhä voimakkaampia vihollisia vastaan, joita emanoivat ja suuntaavat aineen voimakkaimmat ja hienoimmat voimat. Sen jälkeen PISTIS-SOFIAN *ympäröi kokonaan* valovirta, ja häntä edelleen tukee kummallakin puolella Mikael ja Gabriel, ”Aurinko” ja ”Kuu”. ”Suuren linnun” ”siivet” räpyttävät, ”siivekäs pallo” levittää siipensä alkulentoon. Sillä eikö rajaton avaruus ole ”ikuisen linnun pesä, linnun jonka siipien räpytys aikaansaa elämää”? (S. O., II e293). Niin alkaa viimeinen suuri taistelu.

Ulospäin katsova Ensimmäinen mysteeri suuntaa hyökkäyksensä ”raakoja, ovelia voimia, ruumiillistuneita intohimoja” vastaan ja saa PISTIS-SOFIAN murskaamaan basiliskin seitsemine päineen, hävittäen sen hylän ”niin että mikään siemen ei voisi nousta siitä tästä lähtien” ja heittäen alas loput vastustavasta joukosta.⁸² Sen jälkeen PISTIS-SOFIA laulaa ylistyshymnit sille, että hän on vapautunut kaaoksen siteistä. Siten hän vapautui ja *muisti*. Kuitenkaan suurta Omatahtoista ja Adamasta, tyrannia, ei ollut vielä voitettu täysin, sillä määräys ei ollut vielä tullut sisäänpäin katsovalta Ensimmäiseltä Mysteeriltä, Isältä. Sen vuoksi ulospäin katsova Ensimmäinen Mysteeri sulkee heidän alueensa ja heidän hallitsijoidensa alueet, kunnes kolme aikaa on päättynyt. Toisin sanoen, seitsemännen kierroksen lopulla (sillä me olemme nyt neljännessä), kun ihmiskunta tulee siirtymään planeettojen väliseen nirvānaan. Tämä nirvāna on kuitenkin tila ajan ja paikan ulkopuolella, niin kuin me ne tunnemme, ja sen vuoksi hyvin pyhät ihmiset voivat saavuttaa sen *nyt ja sisältäpäin*: naljorpat ja arhatit, jotka voivat saavuttaa mystisen kontemplaation korkeimman asteen, idässä samādhina tunnetun. Sillä silloin avautuvat ”suuren Valon aarteiston portit”, niin kuin tekstissämme kuvataan, ja ”pyhiinvaeltaja” ylittää nirvānaiset korkeudet. (Vrt. PS 76–82.)

⁸¹ Sen vuoksi on kolme kaaoksen astetta.

⁸² ks. *Light on the Path* (Valoa tielle), 1. painos, s. 15–17.

[PS 83] Kun Maria nyt kuuli nämä Vapahtajan sanat, hän iloitsi ja riemuitsi suuresti ja sanoi Jeesukselle: ”Herrani ja Vapahtajani, millaisia ja minkä tyyppisiä tai pikemminkin minkä hahmoisia ovat nuo 24 näkymätöntä (1). . . .”

(1) *Kolmannentoista aionin kaksikymmentäneljä näkymätöntä. Vrt. taulukko 1.*

TAULUKKO II

VASEN ELI KOLMASTOISTA AIONI

Suuri näkymätön ESI-ISÄ, jonka syzygia on BARBĒLŌ.

Kaksi suurta KOLMIVOIMAA, jotka emanoivat 24 NÄKYMÄTÖNTÄ (sisältäen PISTIS-SOFIAN ja hänen syzygiansa, hänen ollessa kaikkein alin emanaatio).

AUTHADES, kolmas suuri kolmivoima.

[PS 86] [9., 10., 11. ja] ”ne jotka ottavat vastaan ensimmäisen mysteerin kahdennentoista mysteerin valon perintönä (1)”.

(1)

TAULUKKO III

1.:n 2.:n 3.:sta 4.:n 5.:n 6.:n 7.:n 1.:n 2.:n 3.:n 4.:n 5.:n

ÄÄNEN

PUUN

12 EMANAATION ELI LUOKAN

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

VAPAHTAJAT⁸³

Ovat SIELUJEN alueella, sielujen jotka ovat saaneet
ENSIMMÄISEN MYSTEERIN

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

MYSTEERIN

[PS 86] ”. . . . ja kolme aamenta on loistavampi kuin kaksoisvapahtajat valtakunnassa, ja viisi puuta on loistavampi kuin kolme aamenta valon perintöinä (2).”

(2) Vaikka tämän valtavan järjestelmän huolellinen tutkija voi aistia niin suuren moninaisen monikerroksisuuden takana olevan

⁸³ Kullakin vapahtajalla on 12 emanaatiota eli luokkaa, aivan niin kuin Jeesuksella on 12 opetuslasta.

ajatusmaailman yhtenäisyyden, on silti äärimmäisen vaikea osoittaa kaikki vastaavuudet olematta erittäin pitkäveteinen. Kaikille sen alapuolella olevalle Valon aarteisto on ykseys. Ja sen luokilla, emanaatioilla jne., ts. sen hierarkioilla on vain yksi vaikutus. Sen vuoksi, kun Aarteiston sisällöt mainitaan opetusten aikaisemmassa vaiheessa, kuten 10. luvussa, ne ilmoitetaan pelkästään ilman järjestystä. Mutta nyt poistetaan lisäverho, ja Aarteistosta tulee valon perintö. Näin on, kun kosmoksen kehitys päättyy ja analogian mukaan kierroksen, eli seitsemän kierroksen, lopussa eli jälleen vihkimyksessä, kun neofyytti saavuttaa aarteistoksi kutsutun tietoisuuden tason. Silloin, aivan kuten Jeesus siirtyessään korkeuksiin (s. 25–37) käänsi kuusi aioneista oikealle ja kuusi vasemmalle, samoin vihityt siirtyvät Aarteistoon ja korkeammalla tietoisuudellaan käsittävät sen erot. Siksi on oikea ja vasen jopa siinä, minkä aiemmin oletettiin olevan sellaisen jaottelun tuolla puolen. Silloin jaetun perinnön järjestys on seuraava:

TAULUKKO IV

VALON PERINTÖ

| OIKEA
(<i>Ylempi</i>)
↑ | VASEN
(<i>Alempi</i>)
↓ |
|---|---------------------------------|
| 7 aamenta)
(eli <i>ääntä</i>))
5 puuta) | 12 vapahtajaa |
| 3 aamenta | (3 portin
(9 suojeelijaa |
| Kaksoisvapahtajat | |
| ← | |

Tämä taulukko on järjestetty rinnakkaisiin sarakkeisiin vastaavuuksien osoittamiseksi, ja nuolet on sijoitettu osoittamaan ylempyyttä ja alemmuutta järjestyksessä. Kaksoisvapahtajalla on prototyypinsä niiden mysteerien joukossa, jotka mainitaan tuonnempana lukemattomissa luokissa ja jaotteluissa, sillä kaksoismysteeri on yksi ensimmäisen mysteerin mysteereistä, mysteerin, jonka sanotaan olevan joko sisäänpäin katsova tai ulospäin katsova. Tämä on kaksinaisen *manaksen* mysteeri. Kuten jokaisella alueella eli tasolla on porttinsa ja verhonsa, samoin Aarteistolla on kolme porttiaan, toisin sanoen kolme alatasoaan. Nämä vastaavat *jagratin*, *svapnan* ja *śushuptin* kolmea joogatilaa, ns. valve-, unennäkö- ja unettoman unen tietoisuudentiloja. Huomaamme siis, että alempien tasojen luokittelu, niin kuin ne on esitetty taulukossa I, tunkeutuu kauemmas takaisin eli sisälle tietoisuuden korkeammille tasoille, kuten oppilaille opetetaan myöhemmin mysteereissä.

[PS 86] . . . niiden sielujen alueella, jotka ottavat vastaan Ensimmäisen Mysteerin ensimmäisen salaisuuden (3). . . .

TAULUKKO V

(3) OIKEAN järjestäminen valon perinnössä.

JEÜ, valvoja	) VALOSTA ⁸⁴	1. puu
Verhon vartija	) joka emanoituu	2. puu
Kaksi suurta johtajaa	) VALITUSTA	(3. puu
	) VALOSTA	(4. puu
MELKISEDEK, suuri vastaanott.)	siitä, joka	5. puu
Suuri SABAÖTH, hyvä)	emanoituu	(JEÜ:sta (Jeesuksen
(Jeesuksen sielun isä))		(isän isä)

Nämä kaikki tulevat olemaan kuninkaita ensimmäisen Vapahtajan alueella, ts. Valon aarteiston ensimmäisen äänen ensimmäisen mysteerin, alueella.

[PS 86 jatkuu] . . . valon seitsemän neitsyen viisitoista apulaisista, jotka asuvat Keskustassa (4), jaetaan kahdentoista vapahtajan alueille (5)

(4)

TAULUKKO VI
KESKUSTA

Pieni JAÖ, hyvä, jota kutsutaan ainoneissa Suureksi JAÖksi
(Valon 7 neitsyttä
Valon neitsyt (15 apulaista⁸⁵
(12 palvelijaa

(5) kahdentoista vapahtajan alueille: Missä vapahtajat nyt ovat, nim. Valon aarteistossa.

[PS 86] . . . kaikkeuden hajoamista ja valon perinnöissä täydellisten sielujen lukumäärän täyttymistä. (6)

(6) Ks. *Salainen oppi*, I e171, ensimmäinen kappale. Kuten artikkelissa ”Roman Catholicism and Theosophy” [kirj. E. Kislingbury, *Lucifer*, vol. VII, January 1881, s. 402–404] sanottiin, kirkon traditio on se, että *valittujen lukumäärä on sama kuin langenneiden enkelien, joiden tilalle ne tulevat*. Edelleen *Salaisessa opissa*, varsinkin toisessa osassa, esitetään perusteellinen todiste ”langenneiden enkelien” samuudesta ihmiskunnan ruumiillistuvien *egojen* kanssa. Riittävästi sanottu.

[PS 86] . . . kunnes täydellisten sielujen yhteen koottava (7) lukumäärä on täyttynyt.

⁸⁴ Nim. siitä, mikä on Aarteiston valo kaikille alemmille tasoille.

⁸⁵ Joita ei pidä sekoittaa viiteen suureen apulaiseen, vaan ovat niiden aspekti alemmalla tasolla.

(7) *Kokous*: nim. *Ekklesiä* (Seurakunta), Valentinoksen alkuperäisistä aioneista seitsemäs ja viimeinen. Ks. Plērōman kaavion selitystä tämän gnosisen mestarin mukaan.

[PS 88] kun sitten vien teidät viimeisen apulaisen (1) alueelle, joka ympäröi Valon aarteistoa. . .”

(1) [*Viimeinen apulainen*.] Jotta tutkija ymmärtäisi viiden apulaisen aseman tässä ihmeellisessä aionien systeemissä, häntä kehoitetaan katsomaan 10. lukua. Siellä esitetään, että kolme vaatetta, toisin sanoen kolme buddhista kaapua eli kolme suurta vihkimysastetta, varustetaan seuraavin luonteenpiirtein:

I Mysteerien kaikkien nimien ja lausumattoman tilojen luokkien kaikkien emanaatioiden kirkkaus.

II Mysteerien kaikkien nimien ja Ensimmäisen Mysteerin kahden tilan luokkien kaikkien emanaatioiden kirkkaus.

III Mysteerin kaikkien nimien kirkkaus, paljastajan, jota sanotaan ensimmäiseksi määräykseksi alaspäin niihin taivaankannesta.

Meille kerrotaan myös sivulla 1 ja muualla yksityiskohtaisemmin, että ensimmäinen mysteeri sisältää tai käsittää

Ensimmäisen määräyksen
Viisi vaikutelmaa (*mallit tai esiasteet*)
Valojen suuren valon
Viisi apulaista.

Valon aarteiston tämän valon säteet saapuvat alas ihmisten maailmaan, sillä ne ovat kaikkien aarteiston alapuolella aina maalliseen asti olevien tasojen intelligenssejä eli valovoimia. Näitä luokkia voidaan kuvata samankeskisten ympyröiden sarjalla, keskusympyrän edustaessa aarteistoa, seuraavan sitä ympäröivää viimeistä eli pientä apulaista ja niin edelleen kehineen, joilla on aina suurempi halkaisija ja jotka symboloivat aina laajenevia tietoisuudentiloja.

Edellä oleva kategoria ensimmäisestä määräyksestä viiteen apulaiseen antaa avaimen lukuihin 5, 7 ja 12 (5 + 7), mikä osoittautuu suureksi avuksi mysteerien ja vastaavien tietoisuudentilojen – jotka seuraavat – luokituksen käsittämisessä. Suuri valo on ensimmäisen määräyksen eli ensimmäisen mysteerin heijastus ja *upādhi*; ja viisi apulaista ovat viiden vaikutelman heijastuksia, 12 yhteensä. Nämä vastaavat viittä hienoa ja viittä karkeaa elementtiä, jotka yhdessä kahden ilmenemättömän elementin kanssa tekevät yhteensä 12. Ehkä seuraava lainaus professori Manilal Nabhubhai Dvivedi'n *Monism or Advaitism?* -teoksesta selkiyttää sitä:

”*Advaita* alkaa tutkimalla *prakritin* haarautumia ja osoittaa selvästi, ehkä ensimmäisen kerran muinaisen intialaisen rationalismin kentällä, sen tosiasian, että viisi elementtiä – *ākāśa*, *vāyu*, *tejas*, *jala*, *prithivī* – ovat vain *prakritin* viisi toisistaan johdettavissa olevaa tilaa. *Ākāśasta*, jonka tunnusmerkki on *śabda*, jota ohimennen sanottuna emme käännä ääneksi vaan *erilaistumiseksi*, lähtee *vāju* (kaasumainen aine), jonka tunnusmerkki on *sparśa* (kosketus), lisättyinä vielä alkuperäiseen *śabdaan*. *Erilaistuminen vājussa* johtaa *tejasiin*

(kuumennettu aine), jonka tunnusmerkki on *rūpa* (muoto, lämpö, valo), lisättyinä vielä *śabdaan* ja *sparśaan*. *Tejasista* lähtee *jala* (nestemäinen aine), jonka erityismerkki on *rasa* (maku), ja *jalasta* *prithivī*, jonka erityismerkki on *gandha* (tuoksu). Siten *sāṅkhyan* viisi *tanmātraa* [esiastetta] ja viisi *bhūtaa* [elementaalia] pelkistetään *ākāśaksi*, alkuperäisen aineen (*mūlaprakriti*) kaikkialle leviäväksi potentiaaliseksi muodoksi (etteriksi).” [S. 34–35.]⁸⁶

Meille opetetaan nyt, että jokaisen kantarodun myötä kehittyy uusi elementti, ja koska olemme ohittamassa kahta kolmasosaa viiden kantarodun kaudesta, viides elementti seitsemästä on nyt kehityksensä alaisena. Meillä on siten avain 7 aamenen ja 3 aamenen ymmärtämiseksi ja avain 5 puuhun, 12 vapahtajaan jne. ja vastaaviin mysteereihin. On myös muistettava, että edellä mainittujen elementtien selitys koskee ainoastaan niiden *viimeistä heijastusta* aineen näkyvällä, aineellisella tasolla. Niiden psyykkiset, henkiset ja jumalliset prototyypit ovat sellaisia, joita ei voi kuvata sanoin, kuten voimme havaita taulukon VIII terminologiasta.

[PS 91] ”Hänellä, joka on vastaanottanut kolmannen kolmihengellisen salaisuudet, sen, joka hallitsee kokonaan kolmea kolmihengellistä ja kolmea Ensimmäisen Mysteerin tilaa, on oikeus astua alapuolellaan oleviin luokkiin; mutta hän ei ole oikeutettu menemään yläpuolellaan olevien, Lausumattoman tilan luokkien tasolle (1). . . .”

(1)

TAULUKKO VII

(ULOSPÄIN KATSOVAN) ENSIMMÄISEN MYSTEERIN MYSTEERIEN VALON PERINTÖJEN LUOKAT

<i>Tietoisuuden mysteerit eli tilat</i>	<i>Tilat eli tasot</i>
3. kolmihengellinen)	
2. ”)	3 tilaa
1. ”)	
(12 mysteerää	1. tila kohti sisintä
24 (12 ”	1. ” ” ulkoista
(<i>Sarjassa, joka alkaa 24.:stä ylöspäin</i>)
Ensimmäinen määräys	3. tila

[PS 95] ”. . . Se [mysteeri] myös tietää itsestään, miksi se näki vaivaa ilmestyäkseen Lausumattomasta, siitä, joka hallitsee heitä kaikkia ja joka on jakanut ne kaikki omien luokkiensa mukaisesti (1).”

⁸⁶ Manilal Nabhubhai Dvivedi, *Monism or Advaitism?*, Bombay, Subodha-Prakaśa Press, 1889.

(1)

TAULUKKO VIII

LAUSUMATON

→

LAUSUMATTOMAN
JÄSENET⁸⁷

←

VIIMEINEN JÄSEN

(Sisältäen *yliekolmihengellisen ja esiekolmihengellisen hierarkiat*)

→

12. ESIEKOLMIHENGELLINEN
(*Isättömien viimeinen luokka*)

←

LAUSUMATTOMAN TILA

(*Yksi ja ainoa sana*)

LAUSUMATTOMAN TILA

LAUSUMATTOMAN ENSIMMÄINEN TILA

3. kolmihengellinen (1. korkeudesta)	<i>Kukin sisältää esisisällyttämättömät,</i>
2. ”	<i>5 puuta ja 24 mysteeriä eli tilaa</i>
1. ” (1. ulkopuolelta)	
-

LAUSUMATTOMAN TOINEN TILA

(Joka on sisältäpäin katsovan ja ulkopuolelta katsovan Ensimmäisen Mysteerin ensimmäinen tila)

sisällyttämättömät loputtomat		
Ylistyslaulajat	(24 myriadia: <i>emanoituen</i> ensimmäisen kaksoismysteerin verhojen <i>ulkopuolelta</i>)	Nim. kaksitoista hierarkiaa
12 sisällyttämätöntä loputtomat	(12 loputonta tilaa: 3 luokkaa)	
häviämättömät	(12 luokkaa: 1 luokkaa)	<i>kunkin käsittäessä</i>
12 sanoinkuvaamatonta pohjattomat syvyydet salatut	(3 luokkaa) (1 luokka)	3 luokkaa
12 huomaamatta jäänyttä käsittämättömät	(<i>Kuuluen</i> lausumattoman kahteen tilaan)	<i>ja</i> 12 luokkaa
järkkymättömät	(12 luokkaa: <i>kuuluen</i> lausumattoman <i>tilaan</i>)	
12 liikkumatonta		

LAUSUMATTOMAN KOLMAS TILA (?) eli ENSIMMÄISEN MYSTEERIN TILA

⁸⁷ [Ks. 62. luvun selitys 2]

Ensimmäinen mysteeri (joka on 24. mysteeri, heijastaen sisällyttämättömi-
en ja loputtomien 12 luokkaa).

Valon kaiverrusmerkin suuri valo (joka on ilman emanaatiota).

Ensimmäinen sääntö (sisältäen 7 mysteeriä).

suuri Valojen Valo

Apulaiset

Seuraava on lainattu kirjasta *Transactions of the Blavatsky Lodge*,
II osa, X kappale, ja valaisee ehkä tätä ilmeisen kaoottista järjestel-
mää:

”Q. Mikä on näiden eri hierarkioiden välinen ero?

”V. Todellisuudessa nämä tulet eivät ole erillisiä sen enempää
kuin sielut ja monadit sille, joka näkee aineen eli illuusion verhon
taakse.

Se joka haluaa olla okkultisti, ei saa erottaa itseään tai mitään
muutakaan toisesta luodusta tai *luomattomasta*. Sillä hetkellä näet,
jolloin hän erottaa itsensä jopa häpeän astiasta, hän ei kykene yhdis-
tymään mihinkään kunnian astiaan. Hänen on ajateltava itseään ää-
rettömän pienenä jonakin, ei vain yksilöllisenä atomina, vaan maail-
man atomin osana kokonaisuudesta eli tullava illuusioksi, ei miksi-
kään ja kadottava kuin henkäys jättämättä mitään jälkeä taakseen.
Illuusioina me olemme erillisiä, erilaisia ruumiita eläen mäyän hank-
kimissa naamioissa. Voimmeko vaatia yhtä ainutta ruumiimme ato-
mia selvästi omaksemme? Kaikki hengestä pikkuruisimpaan osaseen
on osa kokonaisuutta, parhaimmillaan yhdysside. Murtakaa yksi
ainoa yhdysside, niin kaikki muuttuu tyhjäksi; mutta tämä on mahdo-
tonta. Käyttövälineiden sarja tulee yhä karkeammaksi, hengestä ti-
heimpään aineeseen, niin että jokaisella askeleella alaspäin ja ulos-
päin koemme yhä enemmän tunteen meissä kehittyvästä erillisyydes-
tä. Kuitenkin tämä on illusorista, sillä jos kahden ihmisen välillä olisi
todellinen ja täydellinen ero, he eivät voisi olla yhteydessä toistensa
kanssa tai ymmärtää toisiaan millään tavoin.

”Sitten näistä hierarkioista. Miksi meidän pitäisi erottaa niiden
luokat mielessämme, paitsi niiden erottamiseksi *käytännön* okkul-
tismissa, joka on vain alin sovelletun metafysiikan muoto? Mutta jos
yritätte erottaa ne tällä illuusion tasolla, silloin kaikki mitä voin sa-
noa on, että näiden hierarkioiden välillä on olemassa samat erojen
loputtomuudet kuin maailmankaikkeuden tai ihmisen periaatteiden
välillä, mikäli niin haluatte, ja samat ’periaatteet’ kuin basillissa.”⁸⁸

Verratessaan jo esitettyjä erilaisia taulukoita huolellinen tutkija
havaitsee tietyn yhtenäisyyden hierarkioiden paljoudessa. Toisin
sanoen ne muodostuvat aina toistuvaksi malliksi, joka on yksinker-
taisimmassa muodossa esitetty valentinoslaisen Plērōman kaaviossa.
Kukin uusi kategoria ylittää sitä edeltävän kategorian, kunnes järki
hoipertelee tässä mahtavassa järjestelmässä.

Luvun 12 toistuminen on huomattava, ja sitä selitetään lisää teks-
timme siinä osassa, joka käsittelee järjestelmän astrologista osiota.
Tässä vaiheessa riittänee, kun lisätään kaksi muuta *luonnon tosiasiaa*

⁸⁸ [Ks. H. P. B:n *Collected Writings*, X, s. 395 – 6.]

siihen, mitä on sanottu 88. luvun selityksessä 1, ja kiinnitetään lukijan huomio seuraavaan:

(a) *Kaksitoistatahokas*, tuo ihmeellinen ”Platonin kappale”, jonka mysteerien ratkaisemiseksi hahmoteltiin kaikki *geometrian elementit*. Se voidaan määritellä ”säännölliseksi kiinteäksi aineeksi, joka sisältää alle 12 yhtä suurta säännöllistä *viisikulmiota*⁸⁹ eli jolla on kaksitoista yhtäläistä perustaa”;

(b) Seuraava lainaus (*Monism or Advaitism?*, s. 28): ”Prāna eli ihmisen elimistön hengitys on osa tätä universaalialonprinsiippiä. Kuulla osoitetaan myös olevan osuutensa kaiken orgaanisen aineen ravitsemisessa ja luonnon *prānan* vuoksen ja luoden säätelmissä. Kuun joka vaiheessa ihmisen *prāna* muuttaa kulkuaan. Nämä tarkasti havaitut muutokset vahvistavat sen, että *ihmisen elimistön hengitys vaihtuu oikealta vasemmalle ja toisin päin joka toinen tunti*.⁹⁰ Näiden kahden tunnin aikana kukin viidestä *tattvasta*⁹¹ . . . saa kulkunsa.”

[PS 96] ”. . . ja kun kaikkeus maailman hajoamisessa kohoaa täydellisten sielujen joukon kanssa. . . kaikista, jotka ottavat vastaan Lausumattoman mysteerit, tulee minun hallituskumppaneitani, ja he tulevat istumaan valtakunnassani minun oikealla ja vasemmalla puolellani. . . Tämän johdosta minä en ole vältellyt tai häpeillyt kutsua teitä veljikseni ja tovereikseni, sillä teistä tulee minun hallituskumppaneitani valtakuntaani (1). . . .”

(1) Ehkä seuraava kohta *Salaisesta opista* (I 621–624; *SD* I 572–574) voi selventää tätä hiukan:

”Se tähti, jonka alla joku ihmisolento syntyy – sanoo okkulttinen opetus – tulee pysymään hänen tähtenään ikuisesti, läpi koko hänen ruumiillistumiensa sarjan yhdessä manvantarassa. Mutta *tämä ei ole hänen astrologinen tähtensä*. Jälkimmäinen on ainoastaan tekemisissä *persoonallisuuden*, edellinen YKSILÖLLISYYDEN kanssa. Tuon tähden ’enkeli’ eli sen yhteydessä oleva dhyāni-buddha tulee olemaan joko ohjaavana tai ainoastaan valvovana ’enkelinä’, niin sanoksemme, monadin jokaisessa uudessa syntymässä, sillä *monadi on osa tuon tähden omaa olemusta*, vaikka hänen käyttövälineensä, ihminen, aina pysyisi tästä tosiasiaista tietämättömänä. Apteilla on kullakin dhyāni-buddhansa, vanhempi ’kaksoissielunsa’,⁹² ja he tietävät sen kutsuen sitä ’isäsieluksi’ ja ’isätuleksi’. Mutta vasta viimeisessä ja korkeimmassa vihkimyksessä, kun he näkevät kasvoista kasvoihin loistavan ’kuvan’, he oppivat tuntemaan sen. Kuinka paljon mahtoi Bulwer Lytton tietää tästä mystisestä tosiasiaista, kun hän mitä korkeimmassa inspiraation tilassa kuvasi Zanonian katsomassa kasvoista kasvoihin *Augoeidestään*?⁹³

”. . . ’Minä nouse oman Isäni ja teidän Isänne luo’ [*Joh. 20:17.*] . . . merkitsi . . . että se oppilas- ja seuraajajoukko, joka tuns v iehätys-

⁸⁹ Edustaen mystisesti sitä, että ihminen on *maailmankaikkeuden* mitta ja raja.

⁹⁰ 12 kertaa päivässä!

⁹¹ Nim. *ākāsa*, *vāyu* jne., kuten alaviitteessä jo sanottiin.

⁹² Tällä ei ole mitään tekemistä ”sympneumata-opin” järjettömyyksiensä kanssa, kuten on perusteellisesti selitetty tekstissä, mutta se on avain syzygioiden mysteerien.

⁹³ [*Zanoni. Yli-ihmisen elämäntarina*, s. 239–242.]

tä Häneen, kuului yhden ja saman dhyâni-buddhan, 'tähden' eli 'Isän' alaisuuteen ja edelleen samaan planeettavaltakuntaan ja -osastoon kuin Hän kuului. *Tieto* tästä okkulttisesta opista on ilmaistu T. Subba Row'n artikkelissa 'Idyll of the White Lotus', missä hän sanoo: 'Jokainen buddha tapaa viimeisessä vihkimyksessään kaikki suuret adeptit, jotka ovat saavuttaneet buddhatilan edeltävinä aikakausina... kaikilla adepteilla on oma hengen yhteyden siteenä, joka sitoo heidät toisiinsa... Ainoa mahdollinen ja tehokas keino päästä sellaiseen veljeskuntaan... on saada itsensä henkisen, jokaisen *omasta logoksestaan* säteilevän valon vaikutuspiiriin. Osoitan tässä... että sellainen yhteys on mahdollinen vain *niiden henkilöiden kesken, joiden sielut saavat elämänsä ja ravintonsa samasta jumalallisesta SÄTEESTÄ*, ja että niin kuin on olemassa seitsemän erillistä 'henkistä keskusauringosta' virtaavaa sädettä, *kaikki adeptit ja dhyâni-chohanit voidaan jakaa seitsemään luokkaan*, joista kutakin ohjaa, hallitsee ja varjostaa *yksi jumalallisen viisauden seitsemästä muodosta* eli ilmentymästä' (*The Theosophist*, vol. VII, elokuu 1886, s. 706.)."

[PS 96] “. . . Missä minä olen, siellä ovat myös kaksitoista palvelijaani (*diakonoi*). Mutta Maria Magdalena ja Neitsyt Johannes (2) ovat ylempiä kuin. . .”

(2) *Maria Magdalena ja Neitsyt Johannes*. Manaksen säteen kaksi aspektia.

[PS 98] Samoin nämä kolme mysteeriä eivät ole samanlaisia Valon valtakunnassa, vaan jokainen niistä on luonteeltaan erilainen. Eivätkä ne sellaisinaan ole yhdenvertaisia Valon valtakunnan Ensimmäisen Mysteerin yhden ja ainoan salaisuuden kanssa. Lisäksi näiden jokaisen kolmen luonne ja perikuva ovat erilaiset (1).

(1) Tässä meillä on sarja eli asteikko 12:n, 7:n (ks. taulukko VII ja VIII), 5:n ja 3:n mysteeristä, ja synteettinen ainokainen mysteeri. Avain niiden tulkintaan on löydettävissä teoksesta *Transaction of the Blavatsky Lodge* (I osa, s. 55),⁹⁴ missä sanotaan:

”Kun adepti onnistuu [yhdistämään kaikki 'prinsiippinsä' yhdeksi], hän on jīvanmukta [ts. jälleensyntymästä vapautunut]: tosiasiassa hän ei enää ole tästä maasta, ja hänestä tulee nirvāni, joka voi mennä samādhiin [ts. saavuttaa tietoisuuden henkiset tilat] milloin vain. Adeptit luokitellaan yleensä niiden 'prinsiippien' lukumäärän mukaan, jotka he hallitsevat täydellisesti. Sillä sillä, mitä me sanomme *tahdoksi*, on tyysijansa korkeammassa EGOssa, joka, kun se on vapautunut täynnä synnin painamasta persoonallisuudesta, on jumalallinen ja puhdas.”

[PS 98] “. . . Totisesti minä sanon teille: tuon ihmisen sielusta syntyy suuri valonsäde, kun hän poistuu aineellisesta (hylē-) ruumiista, ja se läpäisee kaikki alueet, kunnes saapuu kyseisen mysteerin valtakuntaan. Mutta jos tuo ihminen ei ole vastaanottanut

⁹⁴ [Ks. Liite osa I, ”Dreams” tai C. W. X, s. 253; ”Unet”, *Mitä on okkultismi?*, s. 177.]

mysteereitä eikä ole ollut osallinen totuuden sanoista, ja mysteerin täyttäneet lausuu tuon mysteerin tämän ruumiista poistuvan ihmisen pään päällä, niin silloin valon mysteereitä (2) ja totuuden sanoja vailla oleva . . .”

(2) Meillä on tässä viimeisen voitelun rituaalin alkuteksti, niin kuin sitä noudatetaan roomalais- ja kreikkalaiskatolisessa kirkossa. Esirukous, joka lausutaan kuoleman hetkellä vainajan sielun suojelemiseksi, kun se kulkee ”keskikäytävän” läpi, myös välittää saman perityn idun. Kuten tavallista, vanhat kirkot ovat säilyttäneet okkulttisen tradition uskollisemmin kuin niiden kuvia raastava tietämättömmämpi nuorempi sisarensa. Okkulttinen tiede opettaa, että se mielen kehys, jossa ihminen kuolee, on erittäin tärkeä sen poikkeuksellisen psyykkisen tilan vuoksi, missä hän silloin on. Kuolevan henkilön viimeinen ajatus vaikuttaa suuresti hänen välittömään tulevaisuuteensa. Nuoli on valmis lentämään jousesta; jousenjänne on korvan tasalla, ja maali määrää nuolen *välittömän* kohtalon. Onnellinen on se, jolle ”Om on jousi, Itse on nuoli, Brahman – sen maali!” (*Mundaka-upanishad*, 2.2.4.) Tuollaisella pyhällä hetkellä voimakkaat henkiset toiveet, luonnolliset tai joko sellaisen ihmisen rehellisen kehotuksen synnyttämät, jolla on totuudenmukainen vakaumus, tai vielä parempi, sellaisen, joka hallitsee jumalallisen gnosiksen, suojelevat sielua siltä, joka on jättämässä elämän.

Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta, että hyväksyisimme ”kuolinvoidekatumuksen” taikauskon, sillä karmallisen lain muuttumaton oikeudenmukaisuus ja harmonia voivat ainoastaan palauttaa ohikiitävän seurauksen ohikiitävään syyhyn; ja loput karmallisesta velasta on maksettava tulevissa maaelämissä. ”Tarjoa *vastapuolellesi* sovintoa jo silloin, kun vielä olet hänen kanssaan matkalla oikeuteen. Muuten hän saattaa luovuttaa sinut *tuomarille* ja tuomari *vartijalle*, ja niin sinut teljetään *vankilaan*. Usko minua: sieltä sinä et pääse, *ennen kuin olet maksanut kaiken viimeistä kolikkoa myöten*.” (Matt., 5: 25–26.) Toisin sanoen, gnostilaisen ja esoteerisen tulkinnan mukaan, työskentele kun vielä on päivä, niin että hyvä karmallinen toiminta voi tasapainottaa pahat syyt, jotka persoonallisuus on aiemmin pannut liikkeelle. Muuten kuolemassa meidät tulee tuomitsemaan oma korkeampi itsemme, ja karmallisen lain (kollektiivisen demiurgin) vaikutusten alaisina meidän on jälleensynnyttävä taas ruumiin *vankilaan*, ennen kuin paha karma on ammennettu tyhjiin. Sillä vasta kun karmallisen velan viimeinen ropo on maksettu, voimme vapautua ”samsāran” pyörästä.

[PS 98] ”. . . Kun hänet tuodaan Valon Neitsyen (3) eteen, Valon Neitsyt näkee Lausumattoman valtakunnan salaisuuden merkin, joka hänessä on. . . .”

(3) *Valon neitsyt*. Kaldealaisessa kosmogoniassa Ana tarkoittaa ”näkymätöntä taivasta”, maallisen *meren* taivaallista äitiä: tai esoteerisesti *ākāśaa*, astraalivalon äitiä. Anaitis on yksi Kālin, naisellinen aspektin, nimistä. Šivan Śakti eli syzygia. Sen nimi on myös Annapūrna ja Kanyā, neitsyt. Sen mysteerinimi on Umā-Kanyā, ”valon neitsyt”. (*Salainen oppi*, I 117; *SD* I 91, 92.)

Egyptiläisessä ja muissa kosmogonioissa emanoivien mahtien

ensimmäinen seitsemäinen ryhmä on nimeltään ”valon neitsyt”, ja sitä edustaa kollektiivisesti kuusisakarainen tähti. Tämä tähti ”tar-koittaa luonnon kuutta voimaa, kuutta tasoa, periaatteita jne., jotka yhdistää seitsemäs eli tähden keskipiste”. (*Salainen oppi*, I 232; *SD I* 215.)

Näiden selitysten taulukosta VI nähdään, että on valon *seitsemän* neitsyttä, kaikki ainoan neitsyden aspekteja. Sitten on, kuten kaiken muunkin, neitsytaineen seitsemän aspektia, tasoa tai periaatteita, jotka vastaavat ihmisen seitsemää periaatteita puhtaasta jumalallisesta äkästä maiseen astraalivaloon, maapallomme synnin painamaan ilmapiiriin. Nämä ovat tallentavan enkelin kirjan, *Le Livre de la Conscience*, seitsemäiset lehdet, minne siirtyvät heti teot, *sanat* ja AJATUKSET elämämme jokaiselta minuutilta, jokaisen vangitun sielun karmallinen pöytäkirja. Tekstimme alkuosassa saimme tietää, kuinka vihitty puki ylleen tahrattoman valoverhon, jossa oli viisi kirkkauden sanaa, ja kuinka ne pystyivät avaamaan kaikki portit ja kulkemaan hallitsijoiden kaikkien alueiden läpi. Samoin on jokaisen ihmisen laita. Jokaisella on oma verhonsa, joka heijastaa hänen karmallisen luontonsa ja ”lausuu sanat”, jotka vapauttavat tai tuomitsevat hänet luonnon sisimpien valtakuntien tarkkojen vartijoiden edessä. Kyllä, jokaisella meistä on verhonsa, joka on kudottu omin käsin, mutta harvassa ovat ne, jotka ovat puettu ”häähäpukuun” ja valmiit liittymään häähäjuhlaan, kun *kuninkaan poika* yhtyy *taivaalliseen morsiamensa*; ts. liittymään siihen pyhään veljeskuntaan, minne sisään päästäkseen jokaisen on oltava *yhtä* sisässään olevan Kristoksen *kanssa*. Se joka etsii pääsyä syntien likaamissa vaatteissa, on vertauksen miehen tavoin (*Matt. 22*) heitettävä maaelämän ”ulkoiseen pimeyteen”, kunnes hän on oppinut kärsimyksen kokemisen kautta kutomaan itselleen ”mystisen Kristuksen seurakunnalle (kokoukselle)” kelpaavan puvun.

Sitten vainajien sielujen on siis esitettävä, jokaisen erikseen, puolustuspuheensa, vastauksensa ja salamerkkinsä, niin kuin tekstissä sanotaan, ja heidän kuolemanjälkeisten kokemustensa ja seuraavan maaelämänsä luonne riippuu siitä, mikä seitsemästä neitsyestä heidän on kohdattava ”tuomiosalissa”. Kolmasti siunattu on se, joka pukeutuneena kirkkauden pukuun voi ohittaa jokaisen kynnyksen.

Edellä oleva valaisee hyvin osirifoidun mysterejä ja ”kuolleiden” kohtaloa, joka esittää niin huomattavaa osaa ”egyptiläisten viisaudessa”. Esittääksemme yhden monista esimerkeistä:

”Kirjassa josta Champollion käyttää nimeä *La Manifestation à la Lumière* on *rituaalia* käsittelevä luku, joka on täynnä salaperäisiä vuoropuheita; niissä sielu puhuttelee erilaisia ”voimia”. Näiden vuoropuheluiden joukossa on yksi, joka selvääkin selvemmin ilmentää ”Sanassa” piilevää voimaa. Näyttämönä on ”kahden totuuden Sali”. ”Ovi”, ”totuuden Sali” ja jopa portin eri osat puhuttelevat sielua, joka pyytää päästä sisään. Ne kaikki kieltävät sielua astumasta sisälle ennen kuin se on osoittanut tietävänsä niiden salaisuuden, niiden mystiset nimet.” (*Hunnuton Isis*, teologia, I 393–394.)

[PS 98] ”. . . . Jokainen joka vastaanottaa mysteerin, joka on Universaalien Lausumattoman tilassa, ja myös muut Lausumattoman kaikkiin jäseniin yhdistetyt mysteerit. . . jotka kuuluvat yhden ja saman sääntöihin, todellisen jumaluuden, jaloista (ylöspäin) (4). . . . jokainen perii oikealle alueelleen asti. . . .”

(4) *Lausumattoman jäsenet, totuuden jumaluus*. Kuvaus tästä gnostilaisesta opista on löydettävissä 62. luvun selityksestä 2. Siinä esitettyjä tietoja voi lisätä seuraavan Irenaeuksen kohdan avulla,⁹⁵ missä puhuessaan Markoksen järjestelmästä hän kirjoittaa:

”Hän (Markos) sanoi: ja Kvaternion [nim. *korkeampi* persoonallinen tietoisuus yhdessä jumalallisen kolminaisuuden ätma-buddhimaan kanssa, muodostaen korkean tetraktyksen] selitettävään tämän hänelle lisäsi: ’Nyt minun sallitaan ilmoittaa sinulle itse totuus. Sillä olen tuonut hänet alas korkealla olevalta asuinsijalta, jotta sinä voisit katsoa häntä paljastettuna ja keksiä hänen kauneutensa, niin, kuulla hänen puhuvan ja ihmetellä hänen viisauttaan (sillä totuus on taivaallisen eli täydellisen ihmisen, vihityn, morsian). Näe hänen päänsä ylhäällä, A ja Ω; hänen kaulansa B ja Ψ; hänen hartiansa ja kätensä Γ ja X; hänen rintansa Δ ja Φ; hänen rintakehänsä E ja Y; hänen vatsansa Z ja T; hänen alemmat osansa H ja Σ; hänen reitensä Θ ja P; hänen polvensa I ja Π; hänen säärensä K ja O; hänen nilkkansa Λ ja Ξ; hänen jalkansa M ja N.’ Tämä on totuuden ruumis, joka nousee Maguksen luo; tämä on elementin kuvio, tämä on kirjaimen merkki; ja hän kutsuu tätä elementtiä *ihmiseksi*; ja hän sanoo, että se on jokaisen Sanan (*Verbum*) lähde ja universaalinen äänen (*vox*) alku, ja jokaisen sanoinkuvaamattoman ilmaisu ja *sanattoman hiljaisuuden suu*. Ja tämä on todella hänen ruumiinsa; mutta kohottaessasi intelligenssisi ymmärryksen korkealle kuuletko sinä totuuden suusta itse tuottavan Sanan, joka myös vie Isän luo.

”Ja kun hän oli sanonut tämän, totuus (hän sanoi) katsoi häntä ja avasi suunsa ja puhui Sanan: ja Sana muuttui Nimeksi, ja Nimi oli se, minkä tiedämme ja lausumme, Jeesus Kristus. Ja heti kun hän oli lausunut Nimen, hän vaikenä. Ja kun Markos ajatteli, että hän puhuisi edelleen, Kvaternion tuli esiin jälleen ja sanoi: ’Sinä pidit halveksittavana Sanaa, jonka olet kuullut Totuuden suusta, mutta tämä ei ole se Nimi, jonka tiedät ja ajattelet säilyttäneesi kauan. Sillä sinulla on vain sen ääni, sen voimaa sinä et tiedä. Sillä Jeesus-nimi on merkin [sigman, kreikkalaisen luvun 6 merkin] nimi, sillä se sisältää kuusi kirjainta, jotka ovat kaikkien niiden tiedossa, *jotka ovat kutsutut* (kirjaimellisesti: kutsusta). Mutta se mikä on Plērōman aionien mukana, koska se on monissa paikoissa, on toisenlainen muoto ja toisenlainen malli, ja samankaltaiset tuntevat sen, ne, joiden suuruudet ovat hänen [heidän, aionien (Epif.)] kanssaan ikuisesti [toisin sanoen ne, *jotka ovat valittuja*, vihittyjä eli täydellisiä].”

[PS 99] ”. . . Valon päivä on tuhat maan vuotta, joten 365 000 maan vuotta on yksi valon vuosi (1) . . .”

(1) *Valon vuosi*. Teosofeilla, jotka tuntevat opin manvantaroiden ja pralajojen sykleistä ja Brahmān päivistä ja öistä, ei ole mitään vaikeuksia löytää avain mysteeriiin, joka on kummastuttanut ns. kristillistä kirkkoa siitä asti, jolloin sen alemmat periaatteet erosivat kokonaan niiden korkeammasta valosta, jumalallisesta gnosiksesta. Kiliastien, tuhatvuotiseen valtakuntaan uskovien, järjestömyydet ovat vakuuttava todiste patristisen teologian materialismista, jota on tar-

⁹⁵ *Adversus Haereses*, I, xiv, § 3 ja 4; löytyy myös teoksesta Epifanios, *Panarion*, xxiv, § 4.

kistettu ja saatettu ajan tasalle aina tähän päivään saakka. Tätä tuhannen fyysisen vuoden järjettömyyttä erilaisine puolineen, pääasiassa Kristuksen fyysisine paluineen ja valtakuntineen maan päällä, tukivat kirkon suurimmat valot. Löydämme sen tukijoiden joukosta sellaisia nimiä kuin Papias, joka oli Polykarpoksen oppilas ja Johanneksen kuulija, Irenaeus, Justinos Marttyyri (joka kuvitteli, että tuhat vuotta kuluisi ”jälleenrakennetussa, kaunistetussa ja laajennetussa” Jerusalemissa), Tertullianus, Victorinus, Apollinarius, Lactantius, Severus ja Augustinus. Kuinka erilainen oli gnostikkojen lähempi traditio kuin myöhemmät väärinkäsitykset, sen voi nähdä tekstistämme eikä se kaivanne lisäselitystä.

[PS 100] ”. . . He eivät puhdistaneet niitä (nim. sekoitusta olevia) itsestään, vaan välttämättömyyden pakosta Ainoan, Lausumattoman säännöksen mukaan. Eivät he liioin tunteneet kärsimystä, eivätkä vaihtaneet asuinsijoja, eivät olleet levottomia, saati siirtyneet eri ruumiisiin (1) tai muutoin joutuneet koettelemuksiin.”

(1) *Metangizein* (Μεταγγίζειν): kaataa yhdestä astiasta toiseen. *Metangismos* oli sielunvaellusta (metempsykhosista) tai jälleensyntymistä tarkoittava oppisana pythagoralaisten keskuudessa. C. W. King kääntää kuitenkin tämän kohdan: ”eivätkä muuttaneet itseään erilaisiksi *muodoiksi*”; mutta *somata* ovat eläimellisiä ruumiita eikä mitään muuta, ja *metangizein* ja *metangismos* ovat oppisanoja, joita käytettiin jälleensyntymisajatuksen yhteydessä, ja Schwartze käytti sitä usein tarkoittamaan jälleensyntymistä. Sen vuoksi on vaikea ymmärtää, miten The Gnostic and their Remains -kirjan tekijä ei onnistunut kääntämään oikein.

Philastriukselta kopioinut Augustinus [Aurelius (354–429)] antaa nimen *Metangismonitae* kerettiläisten tietyille lahkolle, jotka, niin hän väitti, vakuuttivat, että Poika oli Isässä, kuten astia (*angeion*) toisessa. Tätä selitystä ei kuitenkaan tue mikään todiste.

Monia jälleensyntymään viittaavia vaikuttavia ja valaisevia kohtia on vielä koottava gnostilaisten heresiarkkien kirjoituksista ja opeuksista.

Esimerkiksi otamme yhden Klemens Aleksandrialaiselta (*Strom.*, iv, xii), joka lainasi Basilidestä kumotakseen hänen väitteensä, niin kuin hän kuvitteli. Hänen mukaansa Basilides väitti, että sielua rangaistiin tässä elämässä hänen synneistään, jotka se oli aiemmin tehnyt toisessa elämässä. *Valittua sielua* rangaistiin kunnioittavasti marttyyrikuolemalla, mutta *toinen* puhdistettiin sen asianmukaisen rangaistuksen avulla. Teosofian tarjoama avain avaa heti opetustensa avulla mysteerin, mitä tulee korkeampaan ja alempaan manakseen, jumalalliseen yksilöllisyyteen ja katoavaan persoonallisuuteen. Sillä korkeampi ego on todella suuri uhri, joka kärsii kunnioitettavan ”marttyyrikuoleman”, ja ”toinen” on alempi manas, jota on rangaistava sen ”asianmukaisen rangaistuksen” avulla.

Edesmennyt E. D. Walker on esittänyt kirjansa *Reincarnation*⁹⁶ kahdeksannessa luvussa lyhyen yhteenvedon osoittaakseen, että se oli vallitseva usko kristinuskon varhaisvuosisatoina. Niiden, jotka

⁹⁶ [*Reincarnation; A Study of Forgotten Truth*, N.Y., University Books, 1965 uusintapainos.]

ovat kiinnostuneet aiheesta, olisi ehdottomasti luettava tämä luku, elleivät he ole jo sitä tehneet. Aiheesta on kyllä vielä kirjoitettava auktoritatiivinen teos, johon on koottu tueksi lukemattomia lainauksia, joita löytyy gnostikkojen, uusplatonikkojen ja ensimmäisten kirkkoisien kirjoituksista.⁹⁷

Pistis-Sofian opit ovat monilta perusasioiltaan samoja kuin egyptiläiset opit, varsinkin elämän ja kuoleman ja jälleensyntymisen mysteerien osalta. Mitä egyptiläiset oppineet opettivat näistä pääkohdista, emme vieläkään tiedä, sillä sellainen opetus oli osa mysteerien opetusta. Ja jopa eksoteerisesti me olemme laajalti riippuvaisia siitä, mitä kreikkalaiset ja roomalaiset kirjailijat ovat kertoneet meille egyptiläisistä, pikemminkin kuin egyptiläiset itse. Lisäksi sellaisten kirjailijoiden, jos he olivat vihittyjä, kielet olivat sidotut vaitiolovaloin. Vihkimättömät saattoivat parhaimmillaan ainoastaan toistaa tavallisia uskomuksia, ja yleensä he punoivat omiin selityksiinsä ja väärinkäsityksiinsä tätä totuuden vääristynyttä varjoa. Sen vuoksi mikään aihe ei jää suurempaan hämäryyteen oppineiltamme.

Wilkinson (*Ancient Egyptians*, V, 440, 3. ed.) ei valaise lainkaan aihetta, vaikka hän osoittautuu hyödylliseksi löytäessään muutamia viitteitä. Katsokaamme ensimmäistä niistä: Herodotus, *Euterpe*, 1. 123.

”Egyptiläiset olivat ensimmäisiä, jotka sanovat että ihmisen *psykke* on kuolematon, ja kun ruumis (*sōma*) häviää, se siirtyy aina johonkin *toiseen* elävään (*zōon*), ja päätettyään kaikkien maan, veden ja ilman (ruumiiden) kierroksen, se astuu jälleen ihmisen ruumiiseen, ja tämän kierroksen suorittaminen kestää 3000 vuotta.”⁹⁸

Edelleen Platonin *Faidroksesta*, jonka on kääntänyt Thomas Taylor, luumme:

”Sielu ei kymmeneentuhanteen vuoteen palaa sinne mistä se on lähtöisin; sillä noin kauan aikaa kuluu, ennen kuin se saa *siivet*, poikkeuksena *ne jotka ovat vilpittömästi harrastaneet filosofiaa* tai filosofisesti ovat rakastaneet muotoja. Nämä saavat siivet *kolmannessa tuhatvuotiskierroksessa*, jos ovat *kolme kertaa* peräkkäin valinneet tämän elämäntavan ja pääsevät pois kolmantena tuhatena vuotena. Muut joutuvat tuomiolle päätettyään ensimmäisen elämänsä. Tuomituista toiset joutuvat maanalaiseen rangaistuspaikkaan kärsimään rangaistustaan [*kamaloka*], toiset taas muutetaan oikeuden päätöksellä niin kevyiksi että he nousevat tiettyyn taivaalliseen paikkaan [*devachan*], johonkin missä he elävät elämää jonka ovat ihmisen hahmossa eläessään ansainneet. Tuhantena vuotena joutuvat kummatkin vetämään arpaa ja valitsemaan seuraavan elämänsä, ja kukin valitsee sen elämän minkä haluaa. Silloin voi ihmisen sielu joutua eläimeen, ja eläimestä joka on ollut ihminen voi tulla ihminen jälleen; mutta se joka ei ole koskaan nähnyt totuutta, ei voi saada meidän muotoamme.”⁹⁹

Nämä kaksi kohtaa valaisevat merkittävästi toinen toistaan, ja te-

⁹⁷ [Tällainen teos on Sylvia Cranstonin ja Joseph Headin toimittama *Reincarnation, The Phoenix Fire Mystery*. Theosophical University Press. Pasadena, Kalifornia, USA 1994.]

⁹⁸ Vrt. Herodotos, *Historiateos*, II, 123.

⁹⁹ Platon, *Teokset*, Kolmas osa, Faidros, Otava, 1979, s. 170.

osofisten opetusten avulla ne tulevat ymmärrettäviksi niiden sisältämistä lukemattomista salaverhoista huolimatta. Luvut viittaavat tiettyihin sykleihin, jotka perustuvat kantalukuihin 3, 7 ja 10, ja ovat yhteydessä kierrokseen, rotuihin, yksilöllisiin syntymiin, monadin kehitykseen jne.

Mutta sielu on kahdenlainen, manasinen ja kāmallinen, ja tässä on suurin salaverho. Edellinen menee ”tiettyyn taivaalliseen paikkaan”, ja jälkimmäinen ”maalaiseen paikkaan”. *Ainoastaan jälkimmäinen* menee sen ”syklin” läpi, josta Herodotos puhuu.

Wilkinson on käyttökelpoinen siis vain kahden viitteen suhteen, joista ensimmäinen on käännetty uudelleen ja toinen on säilytetty sananmukaisena, sellaisena kuin se on Taylorin käännöksessä. Hän lisää kuitenkin mielenkiintoisen kohdan, nim.:

”Sielunvaellusopin hyväksyivät myös farisealaiset. Josefuksen¹⁰⁰ mukaan he uskoivat, että ”jokainen sielut on kuolematon, mutta vain hyvien sielut siirtyvät toiseen ruumiiseen, kun taas pahojen sielut kokevat iankaikkisen rangaistuksen.”

¹⁰⁰ Josefus. *Juutalaisuuden historia*, 2. kirja, 8. luku, 14, s. 183.